

Sindikat med člani in državo

V Novem mestu razgovor o prenovi sindikata — Delavski glas se mora bolj slišati — Sindikalna politika kot skrb za delavca brez zaposlitve

NOVO MESTO — Sindikat je in mora biti politična organizacija. Zdaj ta organizacija premalo reagira na aktualna vprašanja, čeprav je od tovrstnega odzivanja odvisen njen ugled. Oboje je, sicer v različnih delih svoje razprave, poudaril član predsedstva RS ZSS Dušan Rebolj na ponedeljkovem novomeškem razgovoru o prenovi sindikata.

«Sindikat je bil zapisan povsod in nikjer, počel je vse in nič in kot tak je bil neučinkovit. Danes je stisnjen med zahteve članstva, naj bo delavski zagovornik, in med zahtevo države, naj bo poslušen izvrševalce njenih direktiv,» ni skoparil s kritiko na račun svoje organizacije Dušan Rebolj, ki je preprisan, da sindikat kot transmisjska sistemsko organizacija nima prav nikakršnih možnosti. Kje pa so za sindikat možnosti? Z obširnim pojasnjevanjem o napovedani in že tudi začeti prenovi sindikata jih je član republiškega sindikalnega predsedstva navedel obilo in njihov najbolj splošni skupni imenovanec bi brža bil, da se mora v bodoče neprimerno bolj slišati delavčev glas. In kdo bo strijalk, ne sme biti šikanan od vodstva podjetja. Posamezni delavec, ki ne bo strijalk,

ker bi njegovo nasprotno ravnanje v izredno občutljivih proizvodnih delih prineslo težko popravljivo škodo, med sodelavci ne sme veljati za stavokaza.

Prenova sindikata vleče po Reboljem v meniju za sabo odločno zahtevanje po resni reviziji statuta SZS, odprta so npr. vprašanja, kako naj »sindikat zgleda v statutu podjetja«. V SZS je treba uveljaviti odločjanje s konzenzom, za raven podjetja vidi Rebolj primerno rešitev v takem statutu podjetja, ki sindikat dopušča za zaščito pravice uporabe sredstev, določenih s sindikalnim statutom. Kar zadeva odločanje na ključnih točkah v podjetju, bo sindikat

moral imeti možnost sovplivanja pri razvoju, delitvi dobička, odmerjanju pravic zaposlenih in pri nadzoru. Potrebujemo močan sindikat v podjetju, tem da se bo glavnata bitka vodila v sindikalnih odborih dejavnosti, meni Rebolj, ki vidi perspektivo za delavsko organizacijo v sindikatu, sestavljenem iz mladih strokovnjakov, ki bodo imeli ugled.

Močna stalnica v sindikalni prenovi je vprašanje tehničkih presežkov delavcev. Ko gre za strateško pomembna podjetja, naj bi za odvečne delavce poskrbeli z denarjem, zbranim iz dela sredstev razvojnega dinarja, fonda za nerazvite in dela sredstev skupnosti za zaposlovanje. Vsekakor bo v temelju sindikalne politike zahteva, da mora načrtovanje razvoja podjetij spremati skrb za morebitne odvečne delavce.

M. LUZAR

SLOVENSKE JEDI NA SEJMU V VERONI — Članice aktivna kmečkih žena s Sromelj so na mednarodnem sejmu kmetijstva in živiloreje v Veroni popesstre slovensko stojnico s kulinarčno razstavo in pogostili delegacije dežel, članic skupnosti Alpe-Jadran. Na poti so jim pridružili tudi folkloristi iz Artič, ki so sodelovali na srečanju kmečkih parov v Gardi. Več o gostovanju na 3. in 7. strani. (Foto: B. Duščić)

JEDRSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER

PODGORICA — Tu so ob raziskovalnem jedrskem reaktorju Inštituta Jožef Stefan odprli izobraževalni center za jedrsko tehnologijo in izobraževalni center za Elektrogospodarstvo Slovenije. Sklep o gradnji tega centra je bil sprejet že leta 1981 ob zaključevanju gradnje JE Krško, ko je bil podpisani tudi samoupravni sporazum o sofinanciranju jedrskega šolskega centra pri Inštitutu Jožef Stefan.

BERITE DANES!

- na 4. strani:
 - Metliška onesnaževalna naprava
- na 7. strani:
 - »Brez žara v nas bi bilo vse na tleh«
- na 8. strani:
 - Joco, živa ktrska znamenitost
- na 9. strani:
 - Bodo elektrarne in republika potopili kmete?
- na 17. strani:
 - Slone še kar naprej streljajo
- na 18. strani:
 - Vsak peti grešnik je direktor
- na 21. strani:
 - Zahtevali smo obrambo pravice

Dolenjsko gospodarstvo slabi

Obseg industrijske proizvodnje padel za 3 odstotke — Akumulacije praktično niv — Vse več nesolventnih delovnih organizacij — Manjša zaposlenost

NOVO MESTO — Tudi gospodarstvo dolenjske regije, ki je v letih 1986 in 1987 se izkazovalo nekatere pozitivne rezultate, je prizadela gospodarska kriza, ki se izraža v kazalih letne bilance za leto 1988. Taka je poenostavljena ugotovitev s tiskovne konference v novomeški podružnici SDK, ki je bila prejšnji četrtek.

Pogoje gospodarjenja v zadnjem letu so določali predvsem ukrepi ekonomsko-politike iz konca leta 1987, ki so bili omejevalnega značaja, in majski ukrepi, ki so prinesli poleg nekaterih omejevitv tudi liberalizacijo cen, uvoza in deviznega tečaja, na izkazane finančne rezultate in slabu primerljivost podatkov pa so vplivale tudi večkratne spremembe obračunskega sistema ter zakona o cestnem prihodku in dohodku.

MLADI IZ LANGENHAGNA OBIŠČEJO NOVO MESTO

NOVO MESTO — 25. marca bo obiskalo vrstnike v Novem mestu 25 mladih iz partnerskega Langenhagna. Gostiteljica, občinska konferenca ZSMS Novo mesto, bo zanj organizirala obisk v eni novomeških šol, kjer se bodo mladi iz občin držav povgajarjali o šolskih sistemih, šolski samoupravi in interesnih dejavnostih v izobraževalnih ustanovah. Nemški gostje, ki bodo pri novomeških mladincih predvidoma do konca marca, bodo obiskali še IMV Novo mesto in žužemberško Iskro ter spoznavali Novo mesto z okolico in odšli na izlet po Sloveniji.

ADLEŠIČI SO PRAZNOVALI

ADLEŠIČI — V spomin na 22. marca 1945, ko so bili požgani Adlešiči in okoliške vasi, in ko je bila zadnja borba na belokranjskih tleh, praznili adlešička krajevna skupnost svoj praznik. Letos, ko je bilo to praznovanje že 36., kar je največkrat v Beli krajini splošno, so pripravili slavnostno sejo; udeležili so se jo tudi pobračniki iz KS Stara Ljubljana in predstavniki zvezne tabornikov občine Kranj, ki so kranjam podelili priznanja za sodelovanje.

Vreme
V drugi polovici tedna se bo vreme postopno izboljšalo.

Ribnica praznuje

Priznanja in nagrade — Več prireditev — Spominska svečanost

RIBNICA — V spomin na znano zmago partizanskih brigad 26. marca 1943 v Jelenovem žlebu praznuje občina Ribnica svoj praznik. Osrednja svečanost ob prazniku bo že po tradiciji svečana seja občinske skupnosti Ribnica, in sicer 25. marca ob 11. uri v Sodražici. Na tej bodo podelili letosnja priznanja in nagrade občine Ribnica in priznanja občinskega vodstva ZZB NOV.

Že jutri, 24. marca, pa bo ob 15.30 spominska svečanost v Makošah v KS Dolenja vas, kjer je skoraj natančno leto dni po boju pri Jelenovem žlebu padel malone ves partizanski bataljon, kar je bil tudi eden izmed

• Glavni govornik na svečani seji občinske skupnine Ribnica, ki bo v soboto, 25. marca, ob 11. uri v Sodražici, bo predsednik gospodarske zbornice Slovenije Marko Bulc, ki je tudi kandidat za člena predsedstva SFRJ iz Slovenije.

največjih partizanskih porazov v Slovenskih slih.

V okviru praznika so 16. marca odprli v domu JLA razstavo likovnih del Marina Ivasovića, ki bo trajala še do 29. marca. 22. marca je bil rokometni turnir, zvečer pa koncert vojaškega orkestra iz Ljubljane.

Jutri, 24. marca, bodo ob 19. uri odprli v galeriji v Miklovi hiši razstavo del udeležencev lanskoga ribnitskega likovnega srečanja. V soboto dopoldne bo v domu JLA kegljaški turnir in šahovski dvoboj Kočevec-Ribnica, v nedeljo popoldne pa bo v Športnem centru košarkarski turnir. J. P.

tkoročnih kreditov in tekočih obveznosti, vse manj pa kvalitetnih virov.

T. JAKŠE

PRAZNIČNO V GLOBOKEM — Na sobotni slovesnosti v počastitev krajenevne praznika so podelili priznanja KS Zavarovalni skupnosti Triglav, Opekarni — Rudnik Brežice, Ivanu Živiču in Ivanu Dirlbiku. Krajevna priznanja OF so prejeli: Gasilsko društvo Globoko, Ivan Šuler in Pepca Lepšina. Na slike: pogled v razstavi prostor osnovne šole, kjer so si domaćini ogledali dela Jožice Komadina. (Foto: J. T.)

Brez pomoči bo klavrnna samostojnost

Gostinstvo Bela krajina

ČRNOVELJ, Metlika — GOSTINSTVO Bela krajina s sedežem v Črnomlju je dober mesec samostojna delovna organizacija. V začetku leta so namreč vse delovne organizacije razen Sapa izstopile iz sozda Integral, pretekl mesec pa tudi vsi tozi iz delovne organizacije Golfurist, v kateri so bili povezani tudi Belokranjci. Direktor Valentijn Papé sedaj priznava, da ne od sozda ne od DO niso imeli posebnih koristi, čeprav tudi sedaj kot samostojni nimajo velike perspektive.

»Če bomo poslovali sami, je težko govoriti o naši bodočnosti, kajti premašimo že prešibki smo, da bi bili lahko uspešni pri razvoju in komercialnem prodoru na tržišču. Bojazni, da bi poslovali z izgubo, sicer niso, vendar bomo kljub temu moraliti najti močnejšo delovno organizacijo, ki bo pomagala po strokovni plati. Nekaj kolektivov je zainteresiranih, s kom pa bomo tesnejše sodelovali, bomo vedeli v mesecu dne, je povedel Papež.

Sicer pa v Gostinstvu v letosnjem letu načrtuje ureditev kampov v Vinici in Podzemju. Projekti za ta dela bodo končani konec tega meseca. V Vinici bodo uredili nabrežine s privezi za čolne, odcep v kamp, teniški igrišče, 4 bungalove, novo kuhanjo, obnovili se danje nočne zmogljivosti in odpukli zemijo za razširitev kampa. V Podzemju pa bodo uredili nabrežino in kopališče, sanitarije in sladilnicno, asfaltirali cesto do kampa, napeljali vodovod, v bodočnosti pa uredili tudi recepcijo.

Ker sta ti dve kopališči v nerazvitih krajevnih skupnostih, bo denar pritekel iz sredstev za nerazvite. Večje belokranjske delovne organizacije, kot so rudnik Kančarica, Belt, Iskra in Beti, so načeloma sprejeli odločitev, da bodo združevale sredstva za nerazvite za razvoj dežele ob Kolpi. Toda ker po novem zakonu o računovodstvu ni potrebno več delati četrletne bilance, ampak polletje, bo Gostinstvo dobilo denar, ki naj bi se ga v začetku natekel za okrog 1,3 milijarde dinarjev, še le julija, s tem pa se bo zavlekel tudi začetek ureditvenih del. Ker pa bo naložba veljala več, kot bo v začetku na voljo denarja, bodo v Gostinstvu primorani delati postopno, saj lastnega denarja za investicije nimajo oz. je zelo pičel.

Z lastnimi sredstvi bodo opremili s tuši sobe v metliškem hotelu. Kamp v Metliki bo poleti odprt, vendar denarja, da bi ga dodatno opremili, nimajo.

M. BEZEK-JAKŠE

O SPRAVI IN DEMOKRACIJI

NOVO MESTO — V sredo, 29. marca, ob 19. uri bo v konferenčni dvorani hotela Metropol svobodna katedra. Gostja večera bo Spomenka Hribar, sociologinja, odgovorna urednica Nove revije. Tema tokratne svobodne katedre je »sprava in demokracija«.

KRIK PO SVOBODI

NOVO MESTO — V počastitev dneva boja proti rasni diskriminaciji bo danes ob 16. uri v novomeškem Domu JLA prireditven, na kateri bodo po uvdovem predavanju Irene Brinar z ljubljanske fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo predvajali film Krik po svobodi.

Ostro protestiramo

Odročno protestiramo proti izjavi predsednika zvezne konference SZDL Jugoslavije dr. Božidarja Čolakovića v titografski Pobjedi, v kateri je dejal, da so politične »stranke v Sloveniji (nišljene so zvezne) neustavne tvorbe, ki razdjajo na politični sistem in jih je zato treba prepovedati z ustavo. Tako so sklenili prejšnji teden na seji Medobčinskega sveta SZDL za Dolenjsko, v protestnem pismu, ki so ga poslali v Ljubljano, pa se dodali, da prav tako nasprotujejo »mitingu solidarnosti, ki naj bi ga Šolevič v njegovih vstilih Sloveniji 25. marca. Dr. Čolaković s svojo vnaprejšnjo uničitvijo sodbo ni naredil časti ne sebi in ne svoji organizaciji, ki naj bi bila široka, pluralistična. Izreklo je, že preden so bila sprejeta politična stališča ali vsaj teoretična izhodišča o političnem pluralizmu na zvezni ravni. Pod plačem avtoritete visoke politične funkcije je državljanom odreklo politične pravice, ki jih jim jamči ustava in s strani Jugoslavije podpisane mednarodne listine. Kdaj bo konec tega slepomšenja? Ljudje imajo pravico svobodno misliti in se združevati, ker imajo naturno pravico vseh pravic — biti svobodni. In namesto da bi vrhovno vodstvo frontne organizacije razmišljalo, kako v naših razmerah urediti politični pluralizem ter dosledno spoštovanje človekovih pravic, skuša ustaviti čas in zato napoveduje prisloš nad demokratičnim procesom, ki se začel v Sloveniji. Odgovoriti je treba na mnoga vprašanja pragmatične narave, da bo res zacetelo s to cvetov slovenske pomlad, ne pa klicati grom na komaj zastavljen popre.

MARJAN LÉGAN

ZGLEDNO SOŽITJE — Na četrtekovem sprejemu za zastopnike verskih skupnosti — priede ga vsako leto novomeške družbenopolitične organizacije — so gostje in gostitelji poudarili, da so odnosi med cerkvami in družbo dobr in ter da beseda vernik ne pomeni več dražljivana druge vrste. (Več na 4. strani) (Foto: J. Pavlin)

Biti Ante Marković

Po daljšem času je v središču medijev in javnosti spet zašla jugoslovanska vladna. Zašla je pravi izraz, kajti kazalo je že, da v Beogradu vlade ne bomo več potrebovali. Vse je namreč vzel v roke ljudstvo. Program novega premierja Ante Markovića je v Jugoslaviji naletel na spontane in tudi na nekaj manj prepričljive aplavze, svet na novo vlogo večinoma gleda kot na poslednjega Mohikanca, ki lahko ekonomsko reši balkanskega bolnika.

In vendar so že dvomi, ali lahko Marković res naredi tisto, kar je posredno objubil, torej da v petih ali nekaj več letih sanira jugoslovansko gospodarstvo. Pogoj ekonomske reforme sta ustavna reforma in reforma Zveze komunistov Jugoslavije. Ustavna reforma je v teku, vendar je njen izhod dokaj negotov, zlasti če domnevamo končni rezultat po tistem njenem delu, ki pred našimi očmi in ušesi poteka v trikontriku pokrajini—Srbija—federacija. Ta del ustavnih sprememb se dogaja predvsem s pomočjo izrednega stanja in mobilizacijo populizma zadnje vrste. Rezultati so povsem nepredvidljivi, prav tako posledice. Podobno je z reformo Zveze komunistov. Partijska reforma je, če sledimo z zveznimi očmi, že na startu naletela na odpor v vseh bistvenih pa-

rametrih, torej pri notranji demokratizaciji, ukiniti monopolja partije nad družbo in ločitvi od države. Vse bolj se kaže, da v vrhovih srbske partije in partijah njenih na novo pridobljenih protektoratov pravzaprav nikoli ni bilo priravnosti in resnih namer, da bi se Partija spremenila v skladu z izviri, ki jih prinaša socializem pluralnosti in demokratičnih reform.

Vsiljevanje ustavnih reform po meri Srbije in sodrugov in ponovno ozivjanje partijskega demokratičnega centralizma v najbolj zaviralem pomenu te sicer dovolj kontradiktornemu skovanju bi znala ustaviti tudi že zakurjeno lokomotivo premiera Ante Markovića.

Iz Srbije je namreč prispeva neverna teza, da gre v Jugoslaviji v resnici za prevlado prokapitalistične Slovenije in delno takšne Hrvatske nad prosozialistično Srbijo, da vodi demonopolizacija Partije pravzaprav v njeno ukinitev. Od tu je samo še korak do ekonomije oziroma njenih reform. Vse bolj pogosti so javni nastopi posameznikov iz vzhodnega dela države, ki teoretično dokazujejo, da bo gospodarska reforma popolnoma pozabila na položaj delavcev iz neposredne proizvodnje, ki bi jih masovno odpuščali, da hčemo reformatorji uničiti družbeno lastnino in ulti zasebno in

da bo večja samostojnost podjetij ob slabih in neplivnih državah pravzaprav dala prednost tistim, ki jo že imajo. Torej razvitim republikam. Tako vsaj meni dr. Stanko Radmilović. Poduk njegovih tez, ki jih je objavila Borba, povzela pa tudi Delo in Vjesnik, je, da bo gospodarska reforma potisnila jugozahod države z dežja pod kap. Po Radmiloviču naj bi severozahod Jugoslavije, rešen intervencij države, pustil svoje vzhodne brate na cedilu. Pod kinkom tržnega gospodarstva.

Z temi tezami — ni nobeno čudo, da jih je jugoslovanski Zahod tako skrbno ponatisnil in tudi komentiral — se skriva srbski politični pritisak na Slovenijo in Hrvatsko, pritisak, ki izkorišča socialno sekvenco gospodarske reforme. Slovenija in Hrvatska sta torej republike, ki ju je treba držati na uzdi. S pomočjo Zveze komunistov v znaku demokratičnega totalitarizma in z asistenco take ustawe, ki bi naredila to državo centralistično.

Z živimo torej v »senci ultimata reževa«, kot je zapisal zagrebški komentator Hrvoje Bišćević. Ti reževi so tudi fasada, zaradi katere bo najbrž kar polovica državljanov Jugoslavije glasno ali v ilegalu nasprotovala gospodarski reformi, reformi Zveze komunistov, glede ustawe pa bodo za čim večji centralizem. Pri tem sploh ni važno, da so najvišji državni in družbenopolitični organi SFRJ več kot enkrat prisegli na tri reforme, važno je samo, da hčemo 10 milijonov ljudi, ki žive na robu eksistence, doseči, da bi v revščini končalo tudi drugih 10 milijonov. V gospodarski, duhovni in idejni revščini. Ne bo lahko biti Ante Marković.

M. BAUER

poznamenih s dogajanjem v poslovnih skupnostih, večinoma pod ukrepom za omjevanje družbenih porabe. Nekaj vidnosti zdravstvenih skupnosti ima tako objektivni temelj, kar pa bi jo pomagalo ublažiti, je pripravljenost zdravstvenega dela, da prek višjih prispevnih stopenj

Lekarne imajo vse manjše zaloge zdravil

Med najpomembnejšimi vzroki nelikvidnosti zdravstvenih skupnosti

NOVO MESTO — Dolenjske lekarne s sedežem v Novem mestu se po nedavnini ankete združenja lekarov Slovenije niso znašle v skupini prodajalcev, v katerih zaradi izjemno pričilnih zalog zdravil razmere mejijo na kritično stanje, vendar le stežka ostajajo na boljšem kot lekarne v Ljubljani, Kranju, Murski Soboti, Brežicah, Trbovljah in Ilirske Bistrici, kjer je anketa zatekla najbolj prisotne lekarne police.

Za težave lekarjev je v prvi vrsti krivo pomanjkanje denarja v zdravstvenih skupnostih, večinoma pod ukrepom za omjevanje družbenih porabe. Nekaj vidnosti zdravstvenih skupnosti ima tako objektivni temelj, kar pa bi jo pomagalo ublažiti, je pripravljenost zdravstvenega dela, da prek višjih prispevnih stopenj

• Združenje slovenskih lekarov vztraja v teh razmerah pri zahtevi, naj bi bilo plačila participacije za zdravila na recept v bodoče oproščenih manj občanov kot sedaj. Sicer naj bi te participacije zvišali.

nameni več denarja za zdravstvo. To dobro voljo gospodarstva so v Dolenjskih lekarneh ugotovili, vendar jim upre sprotni pokopava dirigirana skupna družbeni poraba.

Nerdeni dotok sredstev iz občinskih zdravstvenih skupnosti naj bi v regijskem lekarškem tozdu, ki vključuje lekarne v Črnomlju, Metliki, Novem mestu in Trebnjem, v bodoče pospešili z zaračunavanjem zamudnih obresti finančnem. Morebitne te in podobne poteze bodo za preskrbo z zdravili le kapljiva v morje, če se bodo v prihodnje še vrstile skokovite podražitve zdravil. Podatek za Slovenijo pokaže, da so se zdravila na recept lani podražila širikrat, skupaj v povprečju za 340 odst., letos pa že trikrat.

L. M.

LIPE SADIJO

KOSTANJEVICA — Turistično društvo Kostanjevica, svet krajevne skupnosti in komisija za uređevit mestnega jedra si močno prizadevalo, da bi Kostanjevico spet polepšali. Doslej so že posadili nova dresova pred Lamutovim salonom in na večnamenskem prostoru na Otočku, zdaj pa nameravajo obnoviti še nasad lip ob Oražnovi ulici. Ker turistično društvo nima dovolj denarja, da bi financiralo ta projekt, sedaj prosijo domače delovne organizacije za pomoč.

Zdaj jim je žal

Brežice: davkarji preveč odstopili za pobiranje prispevkov?

BREŽICE — Interesne skupnosti so z upravo za družbene prihodke podpisale sporazum, po katerem so ji za odmerjanje, evidentiranje in pobiranje prispevkov za družbene dejavnosti odstopile 10 odst. zbrane vsote. Tega denarja je bilo lani po oceni blizu 130 milijonov dinarjev, kar ni ravno malo. Zavrsalo je, ko so delegati v poročilu o realizaciji porabe zasledili, da omenjenih sredstev na davkarji niso porabili za plačilo opravljenega dela, ampak so jih namenili za posodobitev opreme.

V družbenih dejavnostih so lani ukinili denar za amortizacijo zgradb, zato je tam zadrega še večja. Sole, vrtci in drugi iz rednih sredstev že več let ne dobivajo niti dinarja za investicijsko vzdrževanje stavb in opreme. Spriča takega stanja se je sama od sebe porodila misel, da bi davkarji poslej dajali le po 5 odstotkov provizije, ostali denar pa namenili za posodobitev opreme pri izvajalcih družbenih dejavnosti. Sisi se borijo za vsak dinar, drug drugemu gledejo v lonec in takoj poskočijo, ko vidijo, da se njihov denar preliva drugam.

J. T.

O DELU STUDENTSKEGA SERVISA

NOVO MESTO — Svet novomeškega Studentskega servisa je v ponedeljek obravnaval poslovanje te ustanove in med drugim zavrnil poročilo o poslovanju Studentskega servisa v lanskem letu. Udeleženci sestanka so postavili v žarišče razprave zahtevo, da mora Studentski servis kar najbolje gospodariti z denarjem. Pri tem so tehtali podobno predsednika sveta, naj bi servis spričo inflacije svoj denar posojoval in mu tako ohranjal vrednost, in tega predloga niso zavrnili. Predstavniki servisa in študentov so silili v ospredje vprašanja, komu vse in čemu naj bo namenjen denar, ki ga z delom zaslužijo nekateri študenti in se zbirajo na računu servisa. Sestanek je nakazoval širša ozadja nekaterih preteklih nesoglasij glede organizacije dela in poslovanja v novomeškem Studentskem servisu.

DANES O OBRTI

RIBNICA — Danes, 23. marca, bo ob 17. uri v dvorani tukajšnje občinske skupščine javna seja OK ZKS Ribnica na teme drobno gospodarstvo in obrt, ki jo je pripravil OK ZK skupaj z obrtnim združenjem Ribnica. Seje se bodo udeležili tudi predstavniki CK ZKS Robert Černe, predstavniki vodstva občine in obrtnega združenja Ribnica ter delovnih organizacij. Vabljeni so tudi drugi zainteresirani občani. To je že četrta odprta seja OK ZKS v zadnjega pol leta.

V vsakem primeru mnogi v Mariboru že računajo (čeprav, kot že rečeno, sploh še ne vedo, kakšne bodo carinske dajatve za rabljene avtomobile), ali se jim bo splaćalo izkoristiti napovedano možnost. Ko smo pri Večeru napravili majhno primerjavo med našimi in avstrijskimi cenami tri in več let starih avtomobilov, smo ugotovili, da razlika, če sploh odmislimo carino, ni bistvena, seveda pa je ponudba ostanje neprimerljivo večja. A vsakdo si je lahko izračunal, da bo tudi (morebitni) uvoz samo za globoke, predvsem devizne — žepa in da tisti, ki se danes nitri do novega juga ne morejo več denarno "stegniti", s takšno vladno "bonitetno" ne bodo imeli kaj početi.

Imamo pa zdaj vsaj novo kost za glodanje. Navsezadnje smo se pri nas že sijajno prilagodili logiki, da naše ljudstvo vse zmore, samo če hoče. Vedno se lahko namreč tolažimo, da nečesa ne zmomore samo zato, ker tega nočemo.

MILAN PREDAN

NOVI DEVIZNI TEČAJI

Tečajna lista št. 54
z dne 20. marca 1989

država	valuta	tečaj velja za	za devize, efektivo, čeke, kreditna pisma in poštne nakaznice		
			nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	a. dolar	1	6630,26	6640,22	6650,18
Avtstria	šiling	100	61000,46	61092,10	61183,74
Kanada	dolar	1	6734,21	6744,33	6754,45
Danska	krona	100	110046,59	110211,91	110377,23
Finska	marka	100	185671,93	185950,86	186229,79
Francija	frank	100	126760,45	126950,88	127141,31
ZR Nemčija	marka	100	429425,09	430070,20	430715,31
Grčija	drachma	100	5100,10	5107,76	5115,42
Irska	funt	1	11474,82	11492,06	11509,30
Italija	lira	100	584,87	585,75	586,63
Japonska	jen	100	6104,67	6113,84	6123,01
Kuvajt	kv. dinar	1	27786,77	27828,51	27870,25
Nizozemska	gulden	100	380460,90	381032,45	381604,00
Norveška	krona	100	118154,86	118332,36	118509,86
Portugalska	escudo	100	5198,81	5206,62	5214,43
Švedska	krona	100	125810,49	125999,49	126188,49
Švica	frank	100	497440,05	498187,33	498934,61
V. Britanija	funt	1	13782,95	13803,66	13824,37
ZDA	dolar	1	8047,99	8060,08	8072,17

Naša anketa

Adut je dovolj močan

Predsedstvo republike konference SZDL se je že odločilo, da na volitvah za slovenskega člena predsedstva SFRJ ne bo nobenega dodatnega lističa, torej tudi tistega ne v vprašanju. »Ali zaupate vodstvu SRS?« Še predno pa je bila sprejeta ta odločitev, smo mi izvedli našo anketo o tem in dobili podporo za takšno glasovanje. Podpore pa ni dobil samo predlog o glasovanju, ampak tudi vodstvo, in ce smo, kot kažejo tudi druge ankete, pri tem tako složni, res ni potreben, da se o tem vprašanju še enkrat izrekamo, samo da bi to dokazovali nekomu, ki so mu argumenti tako ali tako malo mar. Škoda pa je, da kljub temu ne izkoristimo priložnosti, ko volitve že imamo, saj je še nekaj vprašanj, o katerih bi se slovenski narod lahko javno izrekel, naša politika pa bi tako končno le enkrat prestala referendumski ognjeni krst, katerega se, kot kaže, boj kot vrag križa in kar se ji utegne nekošč še pošteno maševati. Kajti nič ne bi škodilo imeti za prihajajoče poletje še nekaj trdnih adutov v rokah.

IVANKA KUNIČ, ekonomika iz Črnomlja: »Podpiram slovensko vodstvo in sem za dodatni listič ob volitvah, kjer bi se izrekli o njem. Mislim, da so tudi Slovenci v veliki večini zanj in da ne drži Šolevič podatek, če da je 30 odst. Slovencev podpira svoje vodstvo. Če nam v drugih republikah ne verjamejo, naj pač to, kako smo na strani vodilnih v naši republiki, dokaže glasovanje. To bi bil dober argument proti vsem tistim, ki imajo toliko povedati čez naše vodstvo.«

FRANC KRANJC, rudarski tehnik z Malega Vrha: »Podpiram politiko slovenskega vodstva in nimam nič proti temu, da mu volitci na aprilskih volitvah slovenskega člena predsedstva SFRJ izrečajo zaupno na dodatni glasovnici. Do zdaj sem v pogovorih z ljudmi vedno naletel na take, ki so zmanjšali politično enakost, zato se ne bojim, da bodo naši politični voditelji s tem kaj izgubili. Prepričan sem, da so vredni zaupanja in da se bo to pokazalo črno na belem.«

kmetijstvo

Čebelarjem manjka pospeševalcev

Zimsko izobraževanje posavskih čebelarjev v Krškem — Akcija na Okroglicah, darilo sevniškega M-Kmetijskega kombinata — Zdravje čebel zadovoljivo

KRŠKO — Zimsko regijsko izobraževanje posavskih čebelarjev v krškem Delavskem domu Edvarda Kardelja je bilo uspešno, čeprav so čebelarji pregrali predstavnike Medexa. Menili pa so, da naj bo zimsko izobraževanje začelo, ko že trka na duri pomlad.

Z uvodnimi prispevki so sodelovali veterinar Vlado Gimajner (novosti pri zatiranju varoze in drugih čebeljih bolezni), Viktor Kladrub (»Nazaj k naravi in zatiranje varoze z zelišči«), Franc Zagorec pa je govoril o svojih izkušnjah z zdravljenjem poapnele zalege in o prednostih smukanja cvetnega prahu s korejskimi mrežicami. Zelo je pritegnil pozornost čebelarjev prispevek pred-

tavnika sevniškega kmetijskega kombinata inž. Franca Kotarja o sodobnejših prijemih škropljena v sadovnjakih, ki obetajo manj zastrupitev čebel.

Hvalevredno je, da je sevniški kombinat kupil 800 sadik prekmurske akcije, ki jo bodo posadili na golosek na Okroglicah, s čimer bodo prispevali k pestrejšemu izboru medovitih rastlin.

Sromlje na sejmu v Veroni

Članice aktiva kmečkih žena s Sromelj pogostile delegacije — Torta za veronskega župana

VERONA — Petek, 17. marca, je veljal v paviljonu skupnosti Alpe-Jadran na mednarodnem sejmu kmetijstva in živinoreje v Veroni v Italiji za slovenski dan. Popestire so ga članice aktiva kmečkih žena s Sromelj pri Brezicah, ki so za to priložnost pripravile kulinarično razstavo in pogostitev delegacij iz posameznih delž skupnosti.

Venecijanski sejem Fieragricola že več kot 90 let prikazuje napredke, inovacije in najnovejše dosežke v kmetijstvu. V paviljonu skupnosti Alpe-Jadran je bil razstavni prostor Slovenije opremljen v starem kmečkem stilu s skrinjo in kolo-vratom. Članice sromeljskega aktiva kmečkih žena so mu pridale precej živiljenja s pisanim izborom domačih jedi. Razne vrste domačega kruha, peciva, sadja, sirov, salam, klobas, potic, Slovensko novo vino in torta, ki so jo podarile veronskemu županu, so privabljale obiskovalce. Ti so na slovenskem razstavnom prostoru lahko dobili tudi prospekt Emonitov hotelov in Posavja.

Po pogostitvi delegacij so si ženske, sicer utrjene od dolge poti, z zanimanjem ogledale tudi ostale paviljone na sejmu. Pridružili so se jim folkloristi iz Artič, ki so prejšnji večer nastopali na folklorni prireditvi ob srečanju kmečkih parov iz delž skupnosti Alpe-Jadran v Gardi. Presečeni so bili ob novostih na področju kmetijstva, še posebno pa so obnemeli ob modernih kmetijskih strojih, o katerih pri nas lahko samo sanjam.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na srednje založeni in obiskani tržnici so v ponedeljek prodajali krompir po 2.500 do 5.000 din/kilogram, solato po 8.000, radič po 16.000 in kislo jelje po 3.000 din. Jabolka so veljala 1.500 do 4.000 din. Za kilogram fižola so kupci odšeli 9.000 do 15.000 din, hrena 10.000 din, korenja 2.500, kolerabe 2.000 do 2.500, čebule 2.000 do 3.000 in česna 8.000 do 10.000 din. Liter čebulčka je veljal 7.000 do 8.000 din. Medtem ko je stal kilogram skute 8.000 do 10.000 din, so cenili lonček sметane na 6.000 din. Ajdovo moko so prodajali po 8.000 din/kilo, toliko so stali tudi ovčirki. Jajca so bila po 700 do 800 din. Na voljo so imeli veliko množino najračnejših semen, ki so v glavnem v sadovnjakih škodo zaradi žleda. Kontrola nad porabljenim denarjem je opravila posebna komisija, ki je ugotovila, da je bil denar porabljen pravilno in namensko.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu so reječi ponujali 220 do 3 mesece starih prašičev in 53 starejših. Lastnika je menjalo 172 mlajših in 16 starejših živali. Mali prašiči so veljali 2.500 din/kilogram žive teže in starejši 7.000 do 7.500 din/kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Pravi čas za pomoč ozimini

Pričela se je intenzivna rast ozimin in pšenico je treba čimprej gnojiti, podobno pa tudi ječmen. Gost in dobro raščen posevek potrebuje večji odmerk dušika, zato da se bodo vse bili normalno razvile. Priporočamo vsaj 60 kg dušika na hektar. Če ste jeseni pšenici dali dovolj fosforja in kalija, lahko zdaj pognojite s KAN ali NPK 18:9:9. (za 60 kg dušika je treba 220 do 250 KAN).

Ob močnejšem gnojenju dobro zarašcene in goste pšenice je treba prečiti poleganje in pepelasto plesen. Visokorodne sorte pšenice, kot so jugoslovija, balkan, žitnica, una, mačvanka in novosadska rana, je ob zatiranju plevelov potrebno zaščititi pred poleganjem s stabilom (0,8 l/ha). Pšenice, ki so bile kasno posejane in so zdaj slabše rasti ali celo prizvignje ne od mirza, je priporočljivo močnejše pognojiti, da se bodo čimprej pravilno razrasle.

• Zima je bila mila, podobno kot lani, zato opozarjam kmetovalce na možnost pojava bolezni poleganja (Pseudocercosporella), ki je lani na Dolenjskem imela katastrofalne posledice. Proti tej bolezni pšenico varujemo s sredstvom sportak (1 liter na hektar). Sportak je učinkovit v času razraščanja, to je v marcu in deloma v aprilu. Deluje tudi proti pepelasti plesni, možno pa ga je mešati s herbicidi.

Prihaja tudi čas zatiranja plevelov v žitih. Opravljeno mora biti brezhibno in ob primerni temperaturi. Pri nas še vedno škropijo z motornimi nahrbtnimi pršilnikami, vendar te naprave niso primerne za škropljeno z herbicidi, saj povzročajo poškodbe na žitih in neenakomerno nanašajo herbicid na rastline, rezultat tega pa je zaplevljeno žito in izguba škropiva, ki često konča na sosednjih površinah.

Za širokolistne plevelne in smolenec priporočamo: aniten MPD (4 l/ha), minimalna temperatura 5 °C), aniten DS (2,5 do 3 l/ha, potrebuje višjo temperatu, med razraščanjem). Če so temperature prenizke in pšenica že prerašte fazo, ko ima posamezna rastlina več kot eno kolence, je treba škropiti le z basagranom, ki je uporaben tudi za bolj razvit posevek.

Inž. TONE HROVAT
Kmetijski zavod Ljubljana

To je šele prvi resnejši korak, ki naj bi akciji spet vrnil prostor pod soncem, saj so se akcije gozdarji in drugi še do pred kratkim izogibali kot hudič križa. Italijani so denimo svojo podjetnost dokazali, ki so akcijo pribeli uporabljati tudi za furnirje v pohištveni industriji. Korist je torej dvojna.

Klub temu da se je posavskim čebelarjem pismo opravil sam glavni direktor Medexa Aleš Mižigoj, ker jim ni us-

toletno. Z boraksom lahko tudi škropimo ob škropljenu trte.

7. ŽELEZO (Fe). Pomanjanje žezeva se kaže v tem, da se na gornji listih pojavi enakomerna bledeča. Žile ostanejo dolgo zelene. Rast močno začasta. Mladika bledi od zgornjih navzdol. Ti pojavi so v vinogradih bolj redki.

8. ŽVEPLJE (S). Pri pomanjanju žvepla gornji listi rahlo in počasi bledejo. Rast je oslabljena in s tem tudi rodnost.

Odmerki hraničnih snovi so napisani v čistih hraničnih na hektar zato, ker pri gnojenju uporabljamo več vrst gnijol, naravnih kot mineralnih, kjer je odstotek hraničnih snovi različen in se menjuje. Zato je treba za vsako gnijolo na podlagi okvirnih normativov čistih gnijol sproti izračunati količino gnijol.

Povprečni odmerek hranič v severno- in jugovzhodnem vinogradnem območju Slovenije je za

• S posavskega izobraževanja čebelarjev spodbuda novica, ki jo je posredoval medobčinski veterinarski inšpektor dipl. vet. Hinko Maver, da je zdravstveno stanje čebel zadovoljivo. Nikjer ni hude čebelje gnilobe, kar kaže, da je lanski radikalni poseg v krški in predvsem v brežiški občini, ko so začeli upoščene čebelnjake, ocenito dobro zaledel.

pelo zagotoviti svoje udeležbe na posavskem zimskem izobraževanju čebelarjev v Krškem, in je Medexov kooperant Branko Vodopivec prebral pripravljen prispevek o higieni čebel, so čebelarji znova ugotovili majhno možnost, da bi končno začela delovati pospeševalna služba, ki jo že dolgo pogrešajo. Posavski čebelarji bi bili zadovoljni že, če bi se Medexov pospeševalec potrudil, da bi prišel enkrat na mesec v Medexovo trgovino v Krškem.

P. P.

V SOBOTO »KAJ VEŠ O KMETIJSTVU?«

GABRIJE — V soboto, 25. marca, bo ob 19, ur v tukajšnji dvorani regijske kviz Kaj veš o kmetijstvu? Sodelovalo bodo ekipe mladih zadružnikov iz Črnomelja, Metlike, Novega mesta in Trebnjega, posebno ekipo pa bo poslala še kmetijska šola Grm. Kulturno društvo Gabrie bo za kviz pripravilo razvedrillni program.

PREVIDNOST JE MATI MODROSTI

Nisem poseben simpatizer Slovenske kmečke zveze, ker mislim, da se je stroka že prevečkrat zapletla v politiko, da bi bilo v stroki že dovolj političnega oportunitizma. Spomnite se samo polemik o zemljiskem maksimum pred petimi leti, ko so univerzitetni profesorji razlagali tri resnice. Toda prav gotovo imajo v Slovenski kmečki zvezi prav, ko zahtevajo samostojno slovensko agrarno politiko, ne glede na to, kako bomo oblikovali razvoj kmetijstva v Jugoslaviji. (Direktor Kmetijskega instituta Slovenije inž. Slavko Gliha v intervjuju za 7 dni)

Marjan Mušič

pa na kmetijski zadružni nimajo denarja.

Seveda imajo kmetje v krajevni skupnosti Dragatuš še veliko drugih zahtev, ki pa so skoraj enake zahtevam vseh slovenskih kmetov. In kaj pričakujete od SKZ? Predsednik podružnice Marjan Mušič iz Dragovanja vasi pravi, da od SKZ ne pričakujete velikih uspehov, dokler se ne bo spremeni sistem. »Kmetje že dolgo zahtevamo marsikaj, a zaman. Res je, da je bil doslej kmet prepuščen sam sebi, sedaj pa ima vsaj organizacijo, v katero se lahko zateče po pomoči. Menim pa, da bo potrebno najti kompromis med SKZ, kmetijsko zadružno in GG, ne pa, da bomo le tolki drug po drugem. Ne gre, da bi se samo prepriali. Nekateri pričakujete, da bodo dobili od SKZ ne vem kaj, vedeti pa morajo, da je vse moč urediti le v mehkih možnostih,« pravi Mušič.

M. B.-J.

Kontrola prašičev, ki jih v občino pripeljejo prodajalcji iz drugih republik, je obvezna, in sicer predvsem zaradi bolezni trihinoze. Prodajalec bi se moral praviloma javiti pri veterinarski postaji, a se ne. Zato bi bilo prav, če bi občinska skupščina dočolila kraj in čas za prodajo prašičev. Še bolje pa bi bilo, če bi Kmetijska zadružna Ribnica in Kmetijska kooperacija Kočevo organizirali dobro prasičev kmetom z domačimi farm, saj so ti prasiči zanesljivo zdravi.

Kmetje so dajali na pregled vzorce mesa svinj, kupljenih od prodajalcev iz drugih republik, le leta dni. Ker ni bilo ugotovljeno nobenega primera trihinoze, ne dajejo mesa več v pregled, kar pa ima lahko resne posledice.

Mrhovišča in krmiča za medvede so v ribniški občini dobro urejena in na primernih mestih. Nekoliko sporno je le mrhovišče lovške družine Ribnica, ki je blizu izvira in še na takem mestu, da va-

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Dobersek

Zakaj gnojimo

Poleg glavnih hraničnih elementov, o katerih sem pisal v zadnjih dveh številkah Dol. lista, to je duška, fosforja in kalija, s katerim redno gnojimo rodne vinogradne, trta potrebuje še hranične elemente, s katerimi ni potrebno gnojiti vsako leto. Ti so:

4. KLACIJ (Ca) ali apnik. Če apna manjka, se na gornjih listih pojavlja svetleča barva. Listi se zvijajo v obliki sklopke in odpadajo. Listi ostanejo majhni. Mladika je navadno rdečkasto ali temnejše obarvana, s kratkimi medčlenki. Grozd je prestreljen in ima veliko vinske kishine. Vršički korenin odmirajo in so topi. Če je apna v zemlji manj kot 3% ga moramo stalno dodajati.

V zatravljenih vinogradih nastaja večja potreba po apnu, saj travna ruša pospešuje zakisanje zemlje. Pojav muahu v travni ruši je dokaz pomanjanja apna. Zato moramo vinograde pod zeleno odlogo pogosteje apnati. Za enkratno apnanje travne ruše zadošča 300 do 500 kg apnega prahu na hektar.

5. MAGNEZIJ (Mg). Pomanjanje magnezija opazimo po tem, da so listi temni. Nato med listnimi žilami nastanejo pege, ki so najprej rjave, nato pa bledo rumene. Močnejše poškodovani listi odpadajo s podlagom navzdol. Pri fosforju in kaliju so odstopanja največkrat navzdol.

Pri pomeunu magnezija v prehrani vinske trte je obširno pisal v reviji Sodobno kmetijstvo I. 1986 dr. Alojz Hrček. Članek je bil ponatisen v Dolenjskem listu 10. aprila 1986 z dodatkom urednika rubrike v naslednji številki. Zato zdaj o tem ne pišemo obširnejše. KZ Novo mestu je kot magnezjevo gnijilo zadnja leta imela na voljo magnezijev sulfat. Župa. Za trto zadošča okrog 2 do 4 dag magnezjevega sulfata.

6. BOR (B). Pri pomanjanju bora se na starejših listih pojavi sivojestrinska bledeča, in sicer med žilami pa tudi po robovih. Listi se začno zvijati in na robu sušiti. Prašniki cvetov so jalovi, kapice ne odpadajo po cvetu. Tkivo odmirajo, nastanejo rjavkasta mestna kota gnedza plutovine in razpokajo.

Pomanjanje bora odpravimo z dodatkom 30 kg boraka na 1 ha

• Kmet mora na svojem delovnem mestu opravljati različne poklicne dejavnosti z zelo pestrimi obremenitvami. Zato poklic kmeta primerno obvladajo le najposnobejši, zato bi morali doseči, da bodo za kmetovanje motivirani zlasti taki. (Pevetz)

Sevnčani spet na republiško tekmovanje

Kviz Mladi in kmetijstvo bo 1. aprila v Kranju — Brez Krčanov

BOŠTANJ — Treba je povedati, da so imeli fantje iz Tržiča, ki so na regijskem kvizu v Boštanju preteklo soboto zastopali barve sevnčne občine, ob kančku sreče očitno še svoj dan. Zmagovalna trojka Uroš Flajš, Rudi Janečič in Peter Končina se je namreč na občinskem kvizu na Studencu teden dni pred zmagovitim nastopom na posavskem tekovanju v Boštanju tako rekel skozi Šivankina ušeša izvleček iz negotovega položaja v izložilnem krogu tekmovanja, v finalu pa si je ta, tedaj 3. ekipa Tržiča, priborila vozovnico za Boštanj šele v ekipo Tržiča 2.

Zatorej toliko besedi o sreči, pa tudi zavojijo tega, da bi lahko razmeli veselje omenjene trojke, ki je v Boštanju ustrelila mimo le pri enem vprašanju in tako zbrala 19 točk. To je bilo »sladko maščevanje« nad konkurenco iz domačih logov — tržički dekleti (zmagovalkami sevnčnega kviza), ki so tokrat prislate na 2. mestu s 15 točkami; 3. so bili Brežičani (12), ki so zasedli z 2. ekipo tudi 4. mesto. Krčanov in Boštanj ni bil, čeprav se niso potrudili in niso izvedli niti občinskoga kviza, kar je pogoj za sodelovanje na področju tekmovanja, s tem bili pripravljeni organizatorji OK ZSM Sevnica, M-KK tok Kooperacija Sevnica in OO ZSM Boštanj po-gledati

Bo mesto pozimi lažje zadihalo?

Mestni toplovoz naj bi bil zgrajen že letos — Izkoristil bo Krkine toplozne presežke — V desetih letih napeljava po vsem starem delu mesta

NOVO MESTO — Novo mesto, zlasti centralni deli, nimajo zadovoljivo urejenega ogrevanja, številna, nekatera že precej iztrošena kurišča na trda goriva pa pošljajo v zrak nekajkrat preveč količine osnaževanja, kot je dovoljeno. To se močno pozna na kvaliteti zraka, čeprav v primerjavi z nekaterimi drugimi večjimi kraji v Sloveniji stvar še ni kritična. Rešitev, ki jo za bližnjo prihodnost ponuja GIP Pionir in Tovarna zdravil Krka, pa omogoča še delno izboljšanje, ki se ga bilo treba vsekakor resno oprijeti.

Tovarna zdravil Krka ima pri proizvodnji električne energije in ob delno zmanjšani proizvodnji v fermentaciji precešen del odvečne toplozne energije (gre za približno 18 megawatov), Pionir pa pri gradnji nove blagovnice na Novem trgu še nima rešenega problema ogrevanja. Odvečno energijo naj bi preko toplozoda speljal do mesta, kjer naj bi za ogrevanje Novega trga porabili 3,6 megawata, preostanek pa bi bil na razpolago večjim porabnikom pa tudi zasebnim lastnikom hiš, če bi se za to odločili. Krka na pragu toplozne ponuja energijo po 30 odstotkov nižji ceni, kot bi stala porabnika če bi jo proizvedel v lastni reziji, poleg tega porabnikom odprado tudi stroški za lastni kotel in kurjača; vendar zaradi stroškov napeljave

javo vključno z izmenjevalcem vode, kajti toplovoz bo deloval po tako imenovanem indirektnem sistemu. Tak način napeljave in upravljanja se je že izkazal v nekaterih večjih slovenskih industrijskih mestih.

Zaradi del na Novem trgu bo toplovoz zgrajen verjetno že letos, zato se investitor že pogovarja z nekaterimi večjimi porabniki v mestu, računa pa, da bi v desetih letih razpejal napeljavo po vsem starem delu mesta. Ob trasi toplozoda bi se lahko priključile tudi Mestne nivre, Labod ter naselje Plava laguna, ko bo čas za zamenjavo tamkajšnjih kotlovnic, povedati pa je treba, da je projekt sedanje gradnje prilagojen trenutnim razpoložljivim presežkom energije, do začetka gradnje pa je možno kapaciteto še nekoliko povečati, če bi se kaj spremeno. Novi toplovoz pa ne bo samo izboljšal mestni zrak, pač pa delno olepšal tudi videz mesta. (drvarenci!)

T. JAKŠE

Plat zvona (za Vrtaški potok)

Odpadki na Gorjancih

V marcu bo potekalo v novomeški občini množično čiščenje okolja in v to akcijo bodo bolj ali manj številno stopili posamezniki in ustanove, zadolžene za redno spravilo najrazličnejših odpadkov. Pobiranje nesnega ni nakršna sramota, v takih ali drugačnih oblikah sprejema to opravilo ves civilizirani svet.

Naša težava je v tem, da odpadkov ne odstranimo povsem, kar bo izid tudi tokratnega čiščenja. Zarjo je kriva svojevrstna »vrijavnost« dolenskegauma, ki v širšem porečju Krke izdano prodira in neopazenem in nekaznovanem odvajjanju odpadkov v najbolj skrite kotanje in v zelo odmaknjeno gmajne. Kot primer za tako »vzitost« lahko služi soteska Vrtaškega potoka na Gorjancih ob cesti Gabrie — Krvavi kamen, saj je visoko pobočje nad potokom dokaj zasvinjano s starim železem, nerabnimi cunjam in zavrnjeno embalažo. Tega materiala je v primerjavi z množino tamkajšnjega dreyja za zdaj res malo, kar pa ni porok, da »odkritju dežele ne bo sledila tudi okupacija«. V ta del sveta pred prago novomeške občinske čistične akcije bržda ne bo segla, in čeprav bi gorjanska dla polepšali, ni zagotovila, da se vanje iz odvraženih skodel ni izcedilo kaj škodljivega za živi svet.

Toda ne gre le za nemarnost uporabnikov dobrot industrijske dobe. Ta neskrbnost mogoče celo ni najpomembnejša. Kaj so za čistejše okolje storili tisti, ki prajojo potencialne strupe, da o proizvajalcih niti ne govorimo? Kam naj kmet zlije prestar ekaluks ali stres prestari ustineks, če trgovina, ki je ta material kmetu prodala, odpadka ne vzame nazaj?

M. LUZAR

• Ljudstvo brez vizije je ljudstvo brez prihodnosti. (Dr. Boštjan Zupančič)

• Živel sem v kapitalizmu, ki ga vi ne poznate. Če mislite, da bo rekaptalizacija in izničenje socializma in komunizma rešilo to državo, se motite. (Dr. Boštjan Zupančič)

PRENOVLJENA TRGOVINA — V bivšem zadružnem domu na Ruperčevu vrhu od pondeljka ni več klasične trgovine KZ Krka. Staro prodajalno, ki ni več ustrezala potrebam potrošnikov, so spremenili v samopoštrenico. V sodobno urejeni trgovini bo na 78 m² poslej mogoče dobiti skorajda vse od živil do tektila in tehničnega blaga. Prenovitev je veljala 57 milijonov. Večina sredstev je prišla iz občinskega sklada za razvoj podzemelskih trgovin, preostali del pa je primarl tozd Oskrba. Krajanji Birčne in Stranske vasi se sedaj ne bodo več tako pogosto vozili v mesto, v samopoštreni pa pričakujejo za polovico večji promet. (Foto: J. Pavlin)

Metliška onesnaževalna naprava

Največja onesnaževalka metliške čistilne naprave je Beti — Devetletno »poskusno« obratovanje brez uporabnega dovoljenja — Denarja od nikjer

METLIKA — Metliška čistilna naprava v Rosalnicah je začela poskusno obratovati pred devetimi leti, vendar še sedaj nima uporabnega dovoljenja in pri svojem delovanju nikoli ni dosegala predpisanih učinkov. To in še druge pomankljivosti metliške čistilne naprave ugotavljata tudi oba zadnja pregleda pristojnih republiških inšpekторjev.

Naprava je bila načrtovana za mehansko-bioško čiščenje, vendar zaradi prevelike količine odpadnih vod bioško čiščenje sploh ni nikoli delovalo. Odpake, ki pridejo na napravo, gredo v veliki meri neprečiščene naprej v Obrh in Kolpo, ki prav pod Metliko spremeni svoj kakovostni razred. Seveda na slabše.

Sedaj je na čistilno napravo priključenih nekaj več kot 300 prebivalcev, največji onesnaževalki voda, ki gredo na napravo, pa sta Beti in metliška klavnicna. Naprava je hidravilno prebremenjena tudi zaradi priključitve meteornih voda. Naprava je projektirana za največ 1920 m³ odpadnih voda na dan, največja dejanska obremenitev pa znaša že blizu 5000 m³ vode dnevno.

Največji krivec, da čistilna naprava ne deluje tako, kot so načrtovali, je metliška Beti, saj jo odpadne vode iz te tovarne tako rekoč zalivajo. Pri tem pa strokovnjaki ugotavljajo, da je tako

obremenitev čistilne naprave s strani Beti povsem nepotrebljena, za delovanje naprave škodljiva in za Beti nepotrebni dodatni strošek. Kar dve tretjini teh vod iz Beti je namreč sorazmerno čistih. Te bi Beti lahko ustrezeno očistila v svoji manjši čistilni napravi in jih potem mimo osrednje naprave odplavljala na ravnost v Obrh, tako da bi na osrednjem napravi prileže res le tako imenovane agresivne odpake. Tudi sedanji usedalnik, ki ga Beti ima, neustrezeno uporablja. Kakšen onesnaževalec je Beti, govorijo tudi izvidni novomeških Zavoda za socialno medicino in higieno, ki vsak mesec opravlja analizo vod, ki pridejo na čistilno napravo, in vod, ki gredo iz naprave naprej v Obrh. Tako rekoč vodi načrtovalci, da je Beti vredna za enostavno reprodukcijo, razširitev naprave pa ni v nobenem občinskem programu.

Ce bi Beti uredila te stvari, bi bilo čiščenje na osrednji napravi sicer boljše, ne pa še tako, kot bi moral biti. Na

Zakaj se odmika odlagalnišče

Novomeška kronika

KOKAKOLA — Ta pijača je lep premer, kako neusmiljeno nas zasedljene. Se prej krikum je bila kokakola najdražja v Mercatorjevem bifeju na vogalu Glavnega trga. V tem zatočišču se zbirajo predvsem novinarji, Romi in posebne zase, zato je draginja (240 din) presenečala. To ceno so potem ujeli tudi nadzorniki. Najdražja (4000 din) je zdaj kozolak v stojnicu pri Kmetu, ledum in je rezina limone. Ledomat je umrl tudi v Restauracijski pri vodnjaku. Se pač bliža poletje. Zdaj pivci čakajo, kako bo cenovudarec vrnil Mercatorjev bife, imenovan tudi Pri treh Romih. Zanimivo je, da stojni kokakola sedi Portorož 2600 din. Z letom v limonu. Portorož je pač svetljansko mestec, ki ve, da par kapelj obide vodne vode in sladkorja ne smeti prečiniti.

LUKNJA — Na Paritzanski cesti pri mizarstvu Barbici je sredi pličnega krovu, ki je kar votlina. Komunalci ali kdo drug je dal nanjo kos tanke vezane jahote. Lepo bi bilo, če bi odgovorni izdelovalci zasili ali pa vsaj osamili. Ali pa misijo, da bi bilo treba za tistih par samokulčev peska uvesti samoprispevke?

ZDRAVNIKI — Naši vrli dohtajo nezuhomou poudarjajo, in radi jim venimo memo, kako nezuhanske koristi bomo vseki vi si od značilnimi samoprispevki preurejene bolnišnice. Zaradi tega bi prekovali, da bodo zdravniki z večjim ciljem in namenom deli propagando gradivo, ki občane prepričuje, da bi odstope od plača koristil zdravju. In zdravstvo.

Ena gospa je rekla, da naš župan v zadnjem času napiše več člankov, kot srednje priden in dober novinar.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 10. do 16. marca so v novomeški porodnišni rodbini: Marija Brkpec iz Vel. Brusnic — Mateja, Helena Bančič iz Podbočja — Nejc in Žiga, Marija Kacinc iz Regerče vasi — Anjo, Suzana Bohor iz Šentruperta — Andrej, Vida Vidmar iz Sel pri Ratežu — Davida, Slavka Jerman iz Gor. Stare vasi — Mateja, Alenka Laverin iz Stranske vasi — Sašo, Jožica Bele iz Smolenje vasi — Barbaro, Darja Avguštin iz Podturna — Matejo, Vesna Bele iz Podklanca — Sandija, Darinka Cugelj iz Šentjanža — Jano, Damjana Kralj iz Dolenjega Kronovega — Jureta, Zdenka Jerman iz Malkovca — Polona, Marjana Kobič iz Dolža — Kajo, Irena Noč iz Leskovca — Brigito, Ljuba Brodnik iz Trebnjega — Vanjo, Bojana Bogovič iz Vel. Kamna — Kajo, Mara Novose iz Metlike — Daniela, Vida Perpar iz Šmarje pri Dobrniču — Spelo, Marinka Poljanc iz Straže — Majo, Magda Hlebec iz Grme iz Trebnjem — Mataja, Zdenko Sajtl iz Gor. Gradiča — Petro, Rebeka Jovanovič iz Lobotove — Tadeja, Marinka Količ iz Bosiljevih sel — Marka, Zdenka Moškin iz Črnomlja — Maria, Diana Čaput iz Črešnjevca — Valentino, Ana Povšič iz Žalovič — deklico, Danijel Barbič iz Straže — dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Rodil se: Anta Kren iz Paderščeve 11 — Luka, Marjan Šašek iz Vidmarjeve 11 — Matejo, Marjan Voroi iz Šegove 6 — Marka, Biserka Verstošek iz Volčičeve 43 — Miha.

Cestitamo!

Sprehod po Metliki

ČE BO V NASLEDNJIH DNEH po metliških gostilnah bolj veselo, kot je sicer, bodo temu pripomogli članji kranjskega ansambla Rž, ki bodo delali hrup zato, da bi prodali svojo najnovješko kaseto Četra žetev. Odločili so, da običajno gostilne, ker menijo, da je tam največ ljubljivo narodnozabavno glasbo.

METLIŠKA ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ je bila dolgo časa brez svojega predsednika, zdaj pa bo postal Stanko Križ, sicer kapelnik metliške mestne godbe in vodja tamburaške skupine »Ivan Navratil«. Po lastnih izjavah Križa, da je vodilje Križ funkcijo prej, da je vjetreno Križ trenutno najprimernejši krajšan na čelu ljubljiteljskih skupin v občini. Dobro poznan problematika amaterizma, poleg tega pa je med najaktivnejšimi kulturnimi delavci. Od podpore drugih činiteljev je odvisno, koliko časa bo Stane vzdrlzel in ne bo vrgel puške v koruzo, kot je storil Jani Bevk pred iztekom svojega mandata.

NASLEDNJA VEST BO VRGLA SENCO na sicer zgledno sodelovanje med Črnomaljskim in metliško občinom. Dogovorjen je nameč, da bi morali Črnomaljci plačevati tretjino potrebnega denarja za delo Belokranjskega muzeja, ki ima sedež v Metliki. Za leto 1988 soščenja občina na nakazala denarja, kar povzroči Belokranjskemu muzeju velike težave.

KAR DVE VZGOJNOVARSTVENI OZIRAMA VZGOJNOINZBORAZVELNI organizaciji v Metliki se sta znašli pred problemom prostora: otroški vrtci in osnovna šola. V prvi ne morejo sprejeti novih otrok, v drugi pa so prisiljeni imeti dvozmenški pouk. Kratkoročno bodo v vrtcu težavo reševali z varstvom na dom, poti ali slej pa bo treba iti tako pri vrtcu kot pri soli v dozidavo igralnic ozirazu razredov.

Št. 12 (2066) 23. marca 1989

ZAMENJALI DEL ČLANOV

NOVO MESTO — Položaj tekstilne panoge, ki je v preteklosti veliko prispeval, da se zavzema zlasti za človekove parvice. Ljubljanski nadškof dr. Alojzij Suštar je na Sveti gori pri Gorici v imenu slovenskih škofov med drugim izrekel poziv k molitvi za domovino, za mir, medsebojno spoštovanje in razumevanje med ljudmi. Na ozemlju novomeške občine žive ljudje z različnimi načinostmi, vendar doslej ni bilo takih kotis, da bi se dejansko dobrih odnosov.

Dekan Adolf Mežan je v nagovoru dejal, da ima sedanjih jugoslovenskih napetostih tudi Cerkev svoje mesto v vlogu. Cerkev se zavzema zlasti za človekove parvice. Ljubljanski nadškof dr. Alojzij Suštar je na Sveti gori pri Gorici v imenu slovenskih škofov med drugim izrekel poziv k molitvi za domovino, za mir, medsebojno spoštovanje in razumevanje med ljudmi. Na ozemlju novomeške občine žive ljudje z različnimi načinostmi, vendar doslej ni bilo takih kotis, da bi se dejansko dobrih odnosov.

Največji krivec, da se zavzema zlasti za človekove parvice, je Cerkev. Na ozemlju novomeške občine žive ljudje z različnimi načinostmi, vendar doslej ni bilo takih kotis, da bi se dejansko dobrih odnosov.

Zavodski varstvo predstavlja največji izdatek za skupnost, saj gre za to kar 40 odst. vsega denarja, ki ga ima socialno skrbstvo na voljo. V zavodih, od specialnih do domov počitka, je sedaj okoli 20 takih metliških občanov, ki jim skupnost v celoti ali delno plačuje oskrbnino. Gleda od zavodov prebivalcev je v specifičnih zavodih največji otrok iz dolenjske regije prav iz metliške občine.

Zavodski varstvo predstavlja največji izdatek za skupnost, saj gre za to kar 40 odst. vsega denarja, ki ga ima socialno skrbstvo na voljo. V zavodih, od specialnih do domov počitka, je sedaj okoli 20 takih metliških občanov, ki jim skupnost v celoti ali delno plačuje oskrbnino. Gleda od zavodov prebivalcev je v specifičnih zavodih največji otrok iz dolenjske regije prav iz metliške občine.

Junija naj bi bili v Metliki začeli delači center za socialno delo, sedanja skupnost pa naj bi po izpeljani reorganizaciji občinske uprave in državnih organov prišla pod komite za družbeno dejavnost. Seveda sama reorganizacija ozirama ustanovitev novega centra ne more odpraviti težkega stanja socialnega skrbstva v občini.

A. B.

TRGOVINA DISKONT NAGRAJUJE

BRŠLJIN — V trgovini KZ Krka, kjer imajo tudi diskontno prodajo, so pred mesecem dni razdelili med svoje potrošnike 400 anketalnih lističev. Želeli so izvedeti, kaj bi ljudje hoteli spremeni ali izboljšati v tej prodajalni, kjer je mogoče marsikaj kupiti znatno ceneje. Vrnilo se je kar 216 odgovorov. Anketa je bila anonimna, posebna komisija pa je iz odgovorov izbrala tiste, ki so predlagali najboljše rešitve. V nedeljek popoldan so delili nagrade. Prvo nagrado, bon za 200.000 din, je prejela Spasenka Lazarev, tehnologinja iz IMV, imenitost lokalnih dveh nagradencev pa še nista znani, ker se kljub javni objavi še nista javila.

Junija naj bi bili v Metliki začeli delači center za socialno delo, sedanja skupnost pa naj bi po izpeljani reorganizaciji občinske uprave in državnih organov prišla pod

Črnomaljski drobir

NAPISI — Na marsikaterem kipu in pomniku v črnomaljski občini je čas povsem zbrisal napise, zato bi bilo morda prav, če bi se odgovorni, ki skrbijo zanje, nekoliko sprehodili od enega do drugega in preverili, ali je sploh še moč prebrati, kumon ali čemu so namenjeni. Naj jima olačamo delo s tem, da povemo, da je eden takih dopsrsnih kipov brez napisa tudi pred dijaskim domom v Črnomlju. Koga predstavlja, pa bodo tisti, ki tega še ne vedo prej, zvedeli, kdo bodo obnovili črke; upajmo, da bo to kmalu.

CISTILNE NAPRAVE — Včasih so reje dreves, ki so zrasle preveč nad potoko ali reke, skrbko sekali. Danes pa je nad Laniščo in Dobičico, ki se stekata v Črnomlju, moč videti vse polno vejevja, ki ga načelne vode celo preplavijo. Toda da se ne bodo napačno razumeli: veje ne ostajajo ne posekane zaradi malomarnosti tistih, ki so dolžni storiti, ampak imajo prav posebno funkcijo. Glede na to, da v Črnomlju že dolgo časa govorijo o gradnji čistilne naprave, ki pa je še vedno nimajo, so to načelo delno prevzele veje, ki, kot je videti, delo uspešno lovijo vrečke in ostalo navlako.

KINO — Ob nedavni bodici v tej rubriki, češ da v črnomaljskem kinu prodaja vstopnice za trdu erotiko tudi osnovnikom, je direktorica Zika, ki s kinom upravlja, pripomnila: »Ali naj vsakega obiskovalca ligitimiramo?« Za vsak slučaj bi bilo dobro, če bi odsek gledalci nosili s seboj v kino osebne izkaznine, polnoletni svoje, mladoletni pa sposojene.

Drobne iz Kočevja

BOJ MED POLITIKI IN DIREKTORJI — V Kočevju bo v hotelu Pugled 31. marca med politiki in direktorji spet luhovski dvoboj na desetih deskah. Oboji že vbitjo uma svelte meče in vadijo. Repräsentančna bosta izbrala kapetana ekip Anton Turk (politiki) in Dušan Popović (gospodarstveniki). Lanski dvoboj so odločili v svojo korist direktorjev z 11:5-8:5.

PRAH NA CESTI — Padavin je malo, ne je na cestah preveč prahu, ki ga dvigajo avtomobili. Pometanje mestnih ulic je običajno pred prvomajskimi prazniki, govorovo bi bilo dobro, če bi jih z ozirom na vreme ocistili že prej.

AKTUALNO OBVESTILO — V glasini omarici gobarske družine Kočevje je aktualno obvestilo, da zaradi suše odpade načrtovano skupinsko nabiranje gob. To obvestilo je bilo napisano že lansko pomlad, zaradi malo padavin je bilo aktualno tudi pozimi in kaže, da bo ostalo le vso novo pomlad ali celo poletje.

Ribniški zobotrebci

POSODOBITI PRODAJALNO — Pri pregledih trgovin z živili v ribniški občini je bilo ugotovljeno, da je najbolj potrebnna posodobitev prodajalna mesa v Dolenu vasi.

PRAVE LJUDI NA PRAVA MESTA

— Na to opozarjajo tudi inšektorji, in sicer v zvezi z Ribniško sejmo. Na stojnicah z živili namreč dela precej ljudi, ki nimajo predpisanih zdravstvenih pregledov, včasih pa tudi ne predpisane oblike. Zato inšektorji predlagajo, naj bi to dejavnost v bodoče zaupali izključno zasebnim in družbenim gostincem.

KAZNOVANI TRGOVCI — V več trgovinah v ribniški občini trgovci na blagovu, ki ga prodajajo nimajo označenih cen, zato je bilo izrečenih več kazni tako poslovodjem kot tudi trgovskim organizacijam. To je sicer prav, res pa je tudi, da se tako hitro menjajo, da jih trgovci slopo ne morejo sproti označevati.

LE PIJEJO, JEDO PA NE — V večini bifejov v ribniški občini ne nudijo preprostih topilih in hladnih jedi, kot zahtevajo predpisi, ampak le pijačo. Izgovor lastnikov je, da po jehih pač ni povpraševanja. Podobno se dogaja tudi že v gostilnah, lastniki pa ne naredi nič, da bi privabili več gostov in seveda take, ki bi tudi jedli.

Trebanjske iveri

PODEDOVANI SLABI ODNOŠI — Direktor trebanjskega zdravstvenega doma dr. Franc Žnidarič v poročilu o delu ZD za leto 1988 ugotavlja, da so ob sicer nepopolni kadrovske zasedbi, pomanjkanju denarja za posodobljovanje opreme in v razmeroma skromnih prostorih (predvsem splošne medicine v Trebnjem) vendar zelo veliko vlagali v znanje in razvoj stroke. Ob tem poudarja, da so dosegli dolgoletne napredke »na področju posodobljavo slabin odnosov v kolektivu, ki je vendar bolj homogen, kot je bil v preteklih letih.« Žnidarič vabil dobro sodelovanje z občinskim izvršnim svetom, kot hudo motnjo za nadaljnje uspešno delo pa navaša »politične« razprave o »višini naših s poštenjem, težkim in odgovornim delom zasljenih osebnih dohodkov, da o poizkusju presojanja strokovnega dela v povsem istih — laičnih krogih sploh ne gorovimo!«

SRNE — Kdor se spreneveda, kakšno skodo povzroča divjad kmetom, bi moral v ponedeljek okrog 11.40 z vlakom tuk pred Mokronogom opazovati štiri srne, ki so se mirno kot ovce pasle na njivah. Navkljub idiličnemu prioru bi kmetje raje videli še manj takih in podobnih scen. Priporočajo pa lovcom, naj tako udomačeno divjad raje povabi v svoje vrtove in vinograde.

PRAZEN »VIKEND« — Veliko stroškov so si nakopali Trebanjci, ko so sklenili, da bodo preselili Romeš s smetišča, ko se je začela znana invazija ščurkov. Kupili so nov kontejner, ga namestili na Judehaj 26, toda ta »vikend« je še vedno prazen. V republiškem zavodu za statistiko pa se že sprašujejo, ali nimajo morda Trebanjci tam grad, tako številno se na ta naslov za stalno (samo) prijavljajo Cigani.

IZ NAŠIH OBČIN

Dobri odnosi, strpnost in ljubezen

S srečanja predstavnikov

ČRНОМЕЛЈ — V pozdravnem govoru na tradicionalnem srečanju predstavnikov verskih skupnosti in samoupravne družbe, ki je bilo pretekli teden v Črnomlju, je predsednik občinske skupštine Mladen Radočić dejal, da imajo verni in neverni veliko več skupnega kot tistega, kar jih ločuje, zato morajo skrbeti, da bodo odnosi med njimi dobr.

»Toda problemi v medsebojnih odnoshih, ki so posledica tega, da je cerkev sicer ločena od države, na pa izločena iz družbe, ne smoje vznemirjati, temveč jih moramo reševati tam, kjer nastajajo, torej v krajevnih skupnostih, pa tudi na naših srečanjih. Te težave, ki jih je bilo nekaj tudi v preteklem letu, moramo reševati tako, da ne bodo povod za nestrnost in nerazumevanje med ljudmi,« je povedal Radočić. Franc Kastelic, dekan Črnomaljske dekanije je v imenu katoliških duhovnikov dejal, da upa, da se bodo razprtje pomirile in da bomo živeli v resnični svobodi.

Milan Borota iz pravoslavne parohije Marindol je v imenu srbske pravoslavne cerkve: prinesel želje za dobrobit, napredek in srčno bodočnost. »V zadnjem času smo zaznali pritiske na vernike pravoslavne cerkve, večkrat so se potožili v anonimnih pismih. Postavlja se vprašanje, ali so Srbi narod ali narodnost. To izhaja iz problema Kosova, vendar naj to reši Srbija. Mi pa se borimo proti tistem, kar ni dobro, proti tistim, ki so proti bratstvu, enotnosti, ljubezni, borimo se za dostojanstvo. Srbija, ki živi v Sloveniji, so prevzeli veliko slovenskega, ni pa prav, da jih provocirajo,« je menil Borota.

Šekretar predstavstva OK ZKS Lojze Šterk je odgovoril, da tudi oni opažajo primere nestrnosti in nemira med ljudmi, ki so posledica dogajanj v Jugoslaviji. Vendar nimajo podatkov, da bi ti nemiri imeli kakršne kolik posledice za življenje ljudi v srbskih vasih v Beli krajini ali da bi prihajalo v občini do sporov med Srbji, Slovenci in Hrvati, ki se jih vsak dan vozi na delo v občino kar 600. Če pa nestrnost že je, je priporočil Šterk, naj vplivajo na ljudi čim bolj pomirajoče. Duhovnik iz pravoslavne parohije Bojanči Milenko Popović je dejal, da je v Sloveniji in njenem narodu strah, da bodo Srbi prevladali nad Slovinci. Vendar ta strah ni upravičen, saj Srbi niso bili nikoli osvajalcii tujih ozemelj. Na Srbe v Sloveniji pa izvajajo pritiske, sprašujejo jih, ali so za Miloševiča ali Kučana 90. odst. cerkva, v katerih imamo v Sloveniji pravoslavne obrede, je katoliških in takšno sodelovanje bi moralo biti na vseh področjih.« Šterk je ob tem dejal, da pri nas ne zagovarjam liderstva, pomembna je vsebina, ki jo zagovarja določeni voditelji.

J. P.

V Melaminu sintetična klejiva

Dva nova programa

KOČEVJE — »V Melaminu bomo proizvajali le tisto, kar bo tržno zanimivo in donosno, ostalo pa bomo opuščali. Prav zato pripravljamo razne nove projekte. Glavni programi bodo usmerjeni dolgoročno v proizvode, ki jih bosta potrebovali papirna in lesna industrija. Razvijali pa bomo tudi artikle, ki so potrebeni gradbeništvi, tekstilni industriji, čevljarski industriji in drugim,« je povedala Antonija Košir, vodja komercialnega sektorja v kemični tovarni Melanim Kočevje.

Antonija Košir

Tako bodo že v maju začeli proizvajati v sodelovanju s tujo firmo sintetična klejiva za papirno industrijo, ki jih potrebuje domači trg, poleg tega pa jih bodo tudi izvajali. V uresničevanju tega programa vlagajo tudi domači proizvajalci s področja papirne industrije. V Melaminu menijo, da bo program zanimiv tudi za izvoz na Zahod in v Vzhod.

Naslednji program, ki pa še ni dokončno dodeljan, je proizvodnja čevljarskih platen, za kar bo potreben nov stroj, za katerega pa se še niso odločili, ali naj bo univerzalen ali specijal. S tem strojem bodo proizvajali kakovostenjska platen, kot jih zdaj gre za tanka platen, ki jih trg potrebuje, vendar jih zdaj še uvajamo. Tudi ta program bo zanimiv za zunanjih trgov, ki ga sedanjim tudi za izvoz na Zahod na vseh področjih.

J. P.

SAMO BREZ PANIKE

RIBNICA — Neki delegat je na zadnjem sejtu zborov občinske skupštine Ribnica med drugim kritiziral, da glasila Rešeto ne dobivajo redno vsi občani. Odgovorili so mu, da so si sami krivi, če ob preselitvi ne sporoča novega naslova... Sicer pa je panika povsem odvečna, saj je Rešeto v vsem lanskem letu izšlo že dvakrat.

M. BEZEK-JAKŠE

POZIV K SOŽITJU — Tako je izveneno nedavno srečanje predstavnikov samoupravne družbe in verskih skupnosti v črnomaljski občini. Na fotografiji: katoliški duhovniki iz Dragatuša, Črnomlja, Semiča, Vinice, Starega trga in Adlešičev ter pravoslavna iz Bojancev in Marindola med sprejemom v kulturnem domu. (Foto: M. Bezek-Jakše)

Občinski vlasti ni manjkalo dela

Trebanjski izvršni svet pripravil poročilo o svojem delu v letu 1988

TREBNJE — »V obdobju poglabljivanja družbenoekonomiske krize, gospodarske zaostajanja, zaostrovanja socialnih razmer na eni strani in iskanja konceptualnih rešitev izhoda družbe iz gospodarske in družbenе stagnacije na drugi strani, je bil izvršni svet postavljen v vlogo aktivnega in odgovornega subjekta pri usklajevanju interesov, iskanju najustreznejših programskih in organizacijskih rešitev pri posameznih vprašanjih in izvajanjem sprejetih politike v skupščini,« ugotavlja poročilo o delu izvršnega sveta skupštine občine Trebnje v letu 1988.

Njegov predsednik Maks Kurent pravi, da se je izvršni svet opiral na delo upravnih organov in glede na naloge in pristojnosti prevzemal funkcijo usmerjanja in usklajevanja. Izvršni svet je izhajal iz prepričanja, da so upravni organi predvsem strokovno ustavne, ki morajo imeti pri izpolnjevanju svojih nalog potrebljno samostojnost in avtoritet.

»V izvršnem svetu smo se ob drugih aktivnostih še zlasti zavzetoto lotali nekatere nalog. Naj naštejem le naslednje: spremjanje in priprava programskih zasnov za izgradnjo avtocest skozi naš območje, izgradnja vodovodnega sistema Veliki Vrh — Trebnje, reševanje problematike obrata Zmage v Mokronugu in tekoče spremjanje kadrovskih politike v občini, kjer že opažamo pozitivne premike. Veliko časa smo

IZ NAŠIH OBČIN

Proti konkurenčni za vsako ceno

Prav zaradi takšne cene pa razvoj trgovine v črnomaljski občini stagnira — Premajhna akumulacija tozda Detajl, da bi bil zares lahko nosilec

ČRНОМЕЛЈ — Trgovina v črnomaljski občini v zadnjih dveh desetletjih ni storila bistvenega napredka, predvsem zaradi nizkega dohodka, ki ga ustvarja. To so pa problemi trgovine na deželi, ki niso obšli tudi tukajšnjega tozda Detajl delovne organizacije Emone Dolenke, ki naj bi bila nosilec te panoge v občini.

»Po sklepnu občinske skupštine smo sicer imenovani za nosilca trgovine, čeprav dosegamo le tretjino ustvarjenega prometa v prodaji na drobno in imamo 40 odst. prodajnih in skladiščnih površin. Glede na te podatke bi težko govorili, da smo nosilci,« pravi vodja tozda Detajl Janez Brodarčič ter potoži, da je trgovina v črnomaljski občini močno razdrobljena. Med drugim tudi zato, ker se je v preteklosti delovalna

la in drobla in ker so hoteli konkurenco za vsako ceno. Po njegovem pa konkurenca ni v različnih podjetjih, ampak v bolji ali manj podjetnih trgovcih. Več različnih trgovskih podjetij v enem kraju je marsikajdov vir, saj imajo vse enake artikle, tiste, ki gredo bolj v prodajo ponudba pa s tem ni izboljšana.

Črnomaljsko trgovino pesti tudi prostorska razdrobljenost. Lokali so navadno v starih hišah, ki pa na srečo še zadostujejo sanitarnim in tehničnim predpisom, kar pa ne pomeni, da niso potrebni prenove. »Pri nas naj bi vsako leto obnovili vsaj eno trgovino, a nam to komaj še uspeva, saj velja adaptacija manjšega prodajalnega okroglega 200 milijonov. To pa je skoraj naša celoletna akumulacija. Kako naj potem razmisljamo o razširjeni reprodukciji? Razvoj trgovine pa gre tako rakeno pot,« pravi

• Vsako nasilje nad mislijo je vojna napoved duhovni svobodi človeka. (Erasm Rotterdamski)

KRITIZIRAN PRORAČUN

RIBNICA — Na zadnjem skupnem sejtu vseh zborov občinske skupštine Ribnica so med drugim sprejeli tudi proračun občine za letos, ki predvideva rast dohodkov in izdatkov v primerjavi z letom pred včerajšnjim. Delegati z njim niso bili zadovoljni, še posebno ne zato, ker je občinski proračun odvisen predvsem od republiških meril. Menili so, da bi moral biti bolj odvisen od gospodarskih in drugih dosežkov občine.

VSI ZA ČISTEJŠE OKOLJE

ČRНОМЕЛЈ — Na nedavnom posvetu s predsedniki črnomaljskih krajevnih skupnosti se so dogovorili, da akcija »Očistimo okolje« ne bo več kampanjska, ampak stalna, celoletna. Tako bodo v krajevnih konferencah SZDL organizirali štabe, ki bodo skrbeli za čisto okolje. Ti štabi bodo pregledali KS in pripravili program čiščenja, njihova dolžnost pa bo tudi, da bodo od vsakega posameznika posebej zahtevali, naj začne urejati in lepšati svoje bivalno okolje.

ZNAL PRED MILOŠEVIĆEM

KOČEVJE, LJUBLJANA — Alojz Petek ne več direktor kočevske Tekstiliane, ker se je zaposlil na republiški ravni v Ljubljani. Nekateri trdijo, da je s tem občina Kočevje veliko izubila, republika pa pridobil; drugi pa spet, da je kočevska občina pridobila v republiku izgubila. Mi tega ne bomo komentirali, dejstvo pa je, da je bil Alojz Petek predsednik OK SZDL občine Kočevje v tem obdobju, ko je ta organizacija odgovarala finančiranju Dolenjskega lista in tako izvedla diferenciacijo v sredstvih obveščanja in teži občini že večno pred Miloševičem.

KOČEVJE — Republiške ustave ne smejto biti v nasprotju z zvezno ustavo, je v uvodu razpravo o sprejetju stališč o osnutku dop

Mlade vedno bolj skrbi okolje

Danes o tem na konferenci ZSMS — Na večino vprašanj nimajo odgovorov

BREŽICE — Mladina že lep čas ni več ravnodušna do okolja, ki je tudi v brežiški občini vsak dan bolj onesnaženo. Na današnji seji občinske konference nameravajo delegati sprejeti usmeritev za njegovo učinkovitejše varovanje in izpostaviti zahteve po sanaciji. Mladi opozarjajo na neurejeno odlaganje odpadkov. Po krajevnih skupnostih se množijo črna smetišča. Tudi centralno odlašče v Dobovi še ni sanirano, razen v Posavju še vedno ni poskrbljeno za deponijo nevarnih snovi.

V občini vzbujajo zaskrbljenost za jušnji dan tudi vodotoki. Najbolj umazana je Save, za njo pa Krka, za katero se ljudje še posebej bojijo, saj bi s povečanjem onesnaženosti ves predel pod Goranci izgubil naravno privalčnost. To bi onemogočilo razvoj turizma in prikrajsko domačine za zdravo življeno.

In če je občina pri obeh rekah skoraj brez moči, lahko marsik spremeni z ukrepi proti onesnaževalcem potokov. Življeno v njih uničujejo kanalizacijske

odplake. Med večje onesnaževalce govorita sodi farma goveda v Globokem, kjer bodo morali bolj paziti na okolje. Zaradi umazanih vodotokov, predvsem zaradi Save, je v nevarnosti podtalnica, ki se z njo napaja. Tudi cesti in železnična pomenijo janjo nevarnost, saj v primeru nesreče nevarne snovi lahko naravnost odtečejo vanjo. Edino pri gradnji avtoceste se Brežičani lahko na-

dejajo, da bodo preprečili tovrstno zastupljanje. Možno nevarnost za podtalnico predstavlja še jedrska elektrarna, ki uporablja savsko vodo za hlajenje.

Mladi želijo čimprej dobiti odgovore na vprašanje, če se s segrevanjem Save slabšajo razmere za življeno in če se savska voda segreva nad dovoljeno mejo ali ne, saj imajo celo strokovnjaki o tem različna mnenja.

Nad zrakom v občini za sedaj ni bilo veliko pritožb, ker ni industrije, toda onesnažen zrak prinaša vzduž Šave veter iz Celuloze in nič novega ni, če kdo

• Na današnji konferenci bodo mladi ponovno sprožili vprašanje, kdaj bo rešeno odlagališče jedrskih odpadkov. Do konca minulega leta so zagotavljali, da bodo možne lokacije znane, vendar odgovorov še ni. Čeprav je po informaciji na ljubljanski televiziji na začasnom odlagališču pri nuklearki možno odlaganje samo dve leti. Prostora za večje količine nima. Nadalje mlade zanima, kaj bo z izrabljениm jedrskim gorivom, ki ga zdaj prav tako skladijo v NEK.

navsezgodaj zjutraj pove, da zunaj diši po prazen kavi. Tovarna papirja spušča v zrak velike količine žvepljivega dioksida, ki ga občinske meje ne zadržijo. Hudo nevarnost za Brežice, ne le za Krško, predstavljajo tudi ogromne količine klorja, ki bi ob nesreči lahko zastupile zrak.

J. T.

NA ČATEŽU BO TRGOVSKI CENTER

ČATEŽ OB SAVI — Kaže, da se bodo načrti za gradnjo sodobnega trgovskega središča Lesnine le uresničili. To je priložnost za ponudbo najboljšega, kar premore slovensko in posavsko gospodarstvo, od industrije do kmetijstva in turizma. Nosilka investicije je ljubljanska Lesnina, ki bo povabila zraven najuglednejše delovne organizacije. Trgovsko središče bo zraslo v neposredni bližini Term in ga bodo gradili kot spremljajoči objekt avto ceste. Lega je izredno ugodna, saj je tik zraven obiskovalcev na voljo bogata gostinska in turistična ponudba, vključno z bazeni in posodobljenim kampom najvišje kategorije.

J. T.

Mladina v boju za oblast

I. Novak — Jerele in C. Bahč še na čelu krške ZSMS

KRŠKO — Pretekli četrtek je bila tu programsko volilna seja občinske konference SZDL Krško. Mladi, ki so se tokrat na taki seji sestali že drugič, niso imeli kritičnih pripomemb na delovanje konference v preteklem obdobju, zato pa so tembolj razpravljali o sedanjem družbenopolitičnem trenutku. Zavzeli so se za to, da si mladinska organizacija izbere prostor za boj za oblast pa tudi za spremembe volilnega sistema. Na neposrednih volitvah naj bi mladi nastopili z lastnim programom. Mladinska organizacija namerava s svojim delom razširiti krog tistih, ki imajo interes za delo v ZSMS, in zanje zagotoviti tudi možnosti, da bodo te interese uresničevali. Vendar mladi čutijo v svojem de-

lovanju nekatere pomankljivosti, predvsem jim manjka znanja in spremnosti za politično delovanje. Zato naj bi v okviru občinske organizacije ZSMS poskrbeli za take vrste seminarjev, kjer bi mladi pridobili ta znanja. Hkrati so menili, da so osnovne organizacije večkrat prepričane same sebi, zato so predlagali, naj bi pri OK ZSMS delovala neke vrste svetovalna služba, ki bi mladim stala ob strani tudi pri razreševanju nekaterih čisto življenskih vprašanj.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

J. S.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

Na seji

kultura in izobraževanje

Vrhunski večer s kvartetom DO

Žal so pevci v Novem mestu nastopili pred maloštevilnim občinstvom

NOVO MESTO — V torek, 14. marca, zvečer je v tukajnjem Domu kulture nastopil Kvartet DO, katerega pevci so tudi člani Slovenskega oktetka, in sicer so to Danilo Čadež (prvi tenor), Peter Ambrož (drugi tenor), Tomaž Tozon (bariton) in Peter Čare (bas). Kvartet goji pesmi iz raznih obdobjij zborovske glasbe, domače in tujne. S takšnim programom se je predstavil tudi novomeški ljubiteljem kvalitetnega petja.

Koncert je obsegal 20 pesmi, kvartet jih je v prvem delu izvedel dvanajst, v drugem pa osem oziroma z dodatkom deset. Vsebinsko zahtevnejši je bil prvi del koncerta, ki se je začel z interpretacijo dveh Gallusovih pesmi. V nadaljevanju pa so obiskovalci slušali Passerjeve, di Lassove, Scandellove, Čajkovskega, Foersterjeve, A. in B. Ipačeve, Mirkove (na trgu) in Je-

zorjanove.

• Kvartet DO je naslednik »pevskega četverca«, ustanovljenega že leta 1951, ko se je iz zborna, ki je združeval primorske študente, oblikoval kvarjet, imenovan Črnski duhovni kvarjet. Zdajšnje ime ima, odkar je začel pred kakimi dvajsetimi leti nastopati na RTV.

rebove uglasbitve. Drugi del je obsegal priredebit ljudski iz raznih slovenskih pokrajin (koroške, primorske in belokranjske), zatem pa še po eno ljudsko iz Dalmacije, Škotske in Italije. Ta del se je zaključil s Slavjanskega pjesmijo Tari bari.

Kvartet DO, ki veliko nastopa doma pa tudi v zamejstvu, predvsem na Koroškem, se je tudi v Novem mestu predstavljal kot odlična vokalna skupina. S svojim pristnim, doživetim in vrhunskim izvajanjem je na mah osvojil poslušalce, ki so znali za te pevce tudi nagraditi z aplavzom.

Vendar je treba povedati tudi to:

naj je bil aplavz še tako močan in dolgotrajan, ni mogel nadomestiti tistega, kar je moralo doživeti, kadar je dvorana potna. Tokrat pa se je spet zgodilo, da je moral vrhunski pevski večer potekati le ob četrtni zasedenih sedežev. Kakšen parados, če vemo, da je samo večer prej amatersko gledališko predstavo v istih prostorih obiskalo skoraj štirikrat več pripadnikov novomeškega delovnega ljudstva!

I. ZORAN

Združenje živi

Folkloristi dajejo prednost izobraževanju — Revija letos v Mokronogu

KRŠKO — Združenje folklornih skupin Posavja in Dolenjske deluje zdaj že tretje leto. Ustanovili so ga zato, da bi povezali posamezne skupine na tem območju, ki so prej delovali razkropiceno in so se s številnimi težavami spoprijemale same. V združenju deluje trenutno šest folklornih skupin: Kres iz Novega mesta, folklorna skupina iz Mokronoga, s Senovega, iz Artič, Pice in folklorna skupina Orlica-Agrservis iz Brežic.

Na zadnjem sestanku izvršnega odbora združenja, ki je bil pretekli teden, so pregledali svoje delo in minuli sezoni.

Cepav je potekalo z začetniškimi koraki, so ugotovili, da je taka povezava vendar ne potrebna in tudi koristna.

Od nalog za sezono 1989 — 1990 so dali prednost izobraževanju in usposabljanju folkloristov ter njihovih mentorjev.

V posameznih skupinah bodo organizirali strokovne seminarje, ki se jih bodo udeležili tudi predstavniki ostalih skupin. S pomočjo občinskih ZKO bodo pripravili tudi seminarje za vodje otroških skupin, na katere bodo poskušali zlasti privabiti učiteljice inžirij razredov in vzgojiteljice.

Na sestanku so se dogovorili še o vsakoletni reviji folklornih skupin Dolenjske in Posavje, ki naj bi bila letos v Mokronogu, ter o nekaterih drugih skupnih akcijah.

B. D.

Spet Slovenski glasbeni dnevi

Letošnji Slovenski glasbeni dnevi, posvečeni ljudski in umetni glasbi 20. stoletja v Evropi, bodo od 3. do 7. aprila s prireditvami v Ljubljani in delno v Beli krajini. Programski odbor, ki ga vodi Primož Kuret, je določil, da bodo to pomembno, že tradicionalno glasbeno manifestacijo tudi tokrat sestavljala strokovna predavanja in koncerti.

Na strokovno posvetovanje, ki bo od 4. do 6. aprila v Cankarjevem domu, so povabili kar 25 glasbenih strokovnjakov iz osmih držav, in to iz ČSSR, ZR Nemčije, Madžarske, Italije, Jugoslavije, Norveške, Avstrije in Poljske. Tema posvetovanja je že uvodoma omenjena ljudska in umetna glasba 20. stoletja v Evropi.

Koncertni del Slovenskih glasbenih dnevov pa se bo začel že dan prej, to je 3. aprila. Ta dan bosta v Cankarjevem domu dva koncerta, nastopila po bosta Simfonični orkester RTV Ljubljana pod vodstvom dirigenta Marka Muniha (solisti: sopranička Olga Gracelj, mezzosopranička Eva Novšak-Houška, tenorist Jurij Reja in basist Ivan Sancin) ter zbor Consortium musicum z dirigentom Mirkom Cudermanom. Izvajali bodo Ajdičeva, Globokarjeva in Lipovškova dela.

4. aprila bokoncert v Slovenski filharmoniji v Ljubljani, violinist Tomaž Lorenz in pianistka Alenka Šček-Lorenz pa bosta izvajala Golobove, Kumarejeve, Rojkove, Svetetove, Strmčnikove in Turlove skladbe. V Slovenski filharmoniji bo koncert tudi 6. aprila. Nastopil bo Komorni zbor RTV Ljubljana pod vodstvom Mirkra Cudermana.

7. aprila, zadnji dan Slovenskih glasbenih dnevov, bo posvečen ljudski glasbi, in sicer bodo v Beli krajini, brčas v Črnomlju, nastopili ljudski pevci in gocidi iz vse Slovenije. Prireditev bo še posebej zanimiva za same Belokranjce, ki so do današnjega dne ohramili še največ ljudskega pjesvskega in glasbenega izročila v izvirni obliki.

I. Z.

RAZSTAVA V GLOBOKEM

GLOBOKO — V nedeljo so v osnovni šoli zaprli tridnevno likovno razstavo rojakinje Jožice Komadin, roj. Živič. Z njo so počastili krajevni praznik. Komadinova je članica ljubljanskih Samorastnikov, kjer je obiskovala tudi likovno šolo. V domačem kraju je razstavila 18 olj in 23 skulptur iz žgane gline. Prve spodbude za likovno oblikovanje je dobila v partizanih kot borka.

I. ZORAN

Plesali ob Gardskem jezeru

Srečanje kmečkih parov iz dežel skupnosti Alpe-Jadran je popestrila tudi artiška folklora

GARDA, ITALIJA — V okviru mednarodnega kmetijskega sejma v Veroni je od 16. do 18. marca potekalo tudi četrto srečanje kmečkih parov iz dežel, članic skupnosti Alpe-Jadran. Osrednji dogodek srečanja je bil kongres na temo »Vključevanje mladih v industrijske kmetijske kombinate«, ki

se je odvijal v Gardi. Prvi kongresni dan so udeleženci zaključili z zabavnim večerom, v okviru katerega so spoznavali folklorno izročilo iz dežel, članic skupnosti. Slovenske običaje in plese so letos predstavili člani folklorne skupine prosvetnega društva »Oton Župančič« iz Artič.

Gostovanja v Gardi se je udeležilo šest parov najprizadevnjejših plesalcev te skupine in njihov harmonikar Miran Srpič. Skupina sicer ne predstavlja izvirnih plesov iz svojega domačega kraja, saj niso zapisani in ohranjeni, vendar pa uspešno prikazuje ples in običaje iz Bele krajine, Gorenjske, Slavonije in Štajerske. V Gardi so zapisali dva spletata gorenjskih in splet štajerskih plesov, za katere so jih gledalci nagradili z burnim aplavzom.

B. D.

polna, drugod pa le četrtnko ali še manj zasedena dvorana. Naj bo že obisk večji ali manjši, število obiskovalcev pač ne more biti merilo za sodbo o kakovosti skupine oziroma njene igre in to velja tudi za predstave prečenskih gledališčnikov tega Mikelnovega dela. Tudi ta, ki smo si jo minuli četrtek zvečer ogledali v novomeškem Domu JLA. Povedati je treba, da so se na tem gostovanju trudili vsi ustvarjalci predstave, da bi zanimali obiskovalce, in poudariti, da jim je to tudi uspelo. In če nazadnje lahko zapišemo, da je bila prečenska Afera mandragol na več kot solidni ljubiteljsko gledališki ravni, gre to priznanje vsem za vse, kar so ponudili, še posebej pa Francu Plutu, ki si je pri tej predstavi naložil dvojno breme — kot režiser in obenem še igralec.

I. ZORAN

Več kot solidna ljubiteljska igra

Minuli četrtek so prečenski gledališčniki nastopili z Mikelnovo komedijo Afera mandragol v novomeškem Domu JLA in poželi aplavz obiskovalcem

PREČNA — Gledališka skupina tukajnjega kulturnega društva se je to sezono predstavila z Mikelnovo komedijo Afera mandragol.

Zgodba sama se ne nanaša na določen kraj ne na določen čas, dežela je neznan, znano je le, da v tej deželi vlada totalitarni režim, diktatura, na čelu katere je general. Okrog njega, ki je tudi v igri glavna oseba, se vse suše, karor se pač dogaja v vsakem takem režimu. Toda kakor je vsake človek nekje ranljiv, tako ima tudi general v Mikelnovi komediji šibko točko: rad bi dobil otroka, seveda diktatorskega naslednika, vendar pa ga sam ni spo-

soben zaploditi. Na pomoč mu prisločita kipar in njegov kritik, pokvarjenca, ki živita od tega, da ustvarjata veličastne spomenike diktatorjem, mimogrede pa poskrbita, da dobijo najni diktatorski gospodarji tudi potomce. Pri Machiaveliju izposojena zvijača zahteva, da je plodilec vedno neznanec, v Mikelnovi komediji pa je to eden običajni pretkancev omenjenga »umetniškega« para. Moralnost je pri tem seveda obrognega pomena, pomemben je cilj. Ne gre pa prezreti še nekaj, namreč to, da se v pričakovanju velikega »družinskega« dogodka pomahuje še tak trdrovraten diktator.

Takšna je torej igra, s katero prečenski gledališčniki ta čas nastopajo na dolenjskih in posavskih održih, na teh gostovanjih pa doživljajo tu večji, tam manjši aplavz. Doživljajo prav tako kot druge ljubiteljske skupine, da jih v nekem kraju sprejmejo

»Brez žara v nas bi bilo vse na tleh«

Vsa ljubiteljska kultura v črnomaljski občini ima na voljo komaj toliko denarja kot v bogatejših občinah posamezna društva — Prihodnost je v izobraževanju — Novi predsednik ZKO v Črnomlju je Mirko Čadonči

ČRНОМЕЛJ — Če ima ZKO za celotno dejavnost komaj toliko denarja, kolikor ga dobi v razviti občini posamezno kulturno društvo, potem kdo kakovosti razveta ljubiteljske kulture res ni moč prizakovati, je bilo slišati na petkovi programsko-volilni konferenci občinske ZKO v Črnomlju. Navedli so tudi razlog, zakaj kulturna skupnost ne da ZKO več. Zato, so zvedeli delegati, ker ne more, saj zbirka denar za kulturo po najnižji prispevni stopnji v Sloveniji — le po 0,29 odst. od bruti osebnih dohodkov.

Lani je dobila ZKO od kulturne skupnosti okoli 39,5 milijona dinarjev. S to vstopi je moral preživljati poleg sebe še vsa kulturna društva in skupine, ki delujejo v občini, nekaj pa je moralost ostati še za vzdrževanje kulturnih domov. Kolikor zalogaj je dobil vsak od upnikov, si ni težko predstavljati, v

• Na petkovi konferenci so za novo predsednika črnomaljske ZKO izvolili Mirka Čadonča, podpredsednik je Darko Kočevar, Ksenija Khalil pa tajnica. V izvršnem odboru so še: Anton Planinc, Drago Vlašič, Milan Golobič in Jože Kajin.

Zlatko Počobradsky

ker je še dokaj mlad, prav te dni, 5. marca, je dopolnil 43 let.

Zanimivo pa je tudi, da je pred kratkim prvič napisal, da bo temeljito raziskal slovensko-hrvaškega ljudskega junaka Petra Klepca. Ta junak naj bi bil doma iz Malega Luga, vasice blizu Gerova, kjer je bil rojen Počobradsky.

J. PRIMC

Pesmi o štirih potepuhih

Osma knjiga čabranskega pesnika Zlatka Počobradskoga — Pesnik bo raziskal izvor Petra Klepca

OSILNICA — Zlatko Počobradsky, pesnik iz Čabra, je dobro znani tudi v Osilniški dolini. Osilnicom se je že nekajkrat predstavljal, in to ne le kot pesnik, ampak tudi kot izdelovalec raznih ročnih del (makramej). Še posebno je zanimal, zato, ker piše tudi pesmi v načrtu teh krajev, narečju, ki ga govorite podobno na slovenskem in hrvaškem bregu Kolpe in Čabranko. Doslej so izšle že tri njegove zbirke pesmi v narečju, nadaljnje štiri pa v srbohrvaščini; zadnja, »Silazak Orfeja« (»Sestop Orfeja«), je izšla leta 1987. V tisku je že njezina osma knjiga »Bajka o četiri lutniki« (»Bajka o štirih potepuhih«).

V tej pesniški zbirki je Počobradsky upodobil štiri letne čase kot štiri osebe: pomlad-nevesta, poletje-princ, jesen-babica in zima-dedeček. Nevesta in princ bi se rado poročila, a ne moreta in ne moreta skupaj, ker se nikoli ne moreta ujeti.

Zlatko Počobradsky, ki zdaj ni več samo profesor srbohrvaščine, ampak tudi ravnatelj osnovne šole v Čabru, je v dosedanjih delih zelo občutno opisal ljudi s tega siračnega dela Čabanske doline, pa naj bo s slovenske ali hrvaške strani. Med značilnico njegovega dela sodi tudi poema oziroma legenda o 26 zmrznenih partizanih. (O tem res-

je v članku na naslednjem stranu.)

ČRНОМЕЛJ — V črnomaljski občini je dolgo gospodovalo nekakšno nepisanino, a skrajno nerazumljivo, zato pa tembolj žalostno pravilo, da je bil tisti kraj, ki se je začel ukvarjati z literarnim pisanjem, že vnaprej obsojen na anoniomnost. Skoraj nikakršnih možnosti ni imel, da bi se z delom javno predstavil, saj ni bilo niti literarnih večerov, da o čem drugem niti ne govorimo. V takšnih nespodobnih razmerah, ki jih je poslabševalo še dejstvo, da je bila literarna dejavnost celo pri ZKO kot njeni domicilni organizaciji obravnavana z golj dolžnostno, ne pa s pravim zanimanjem, je prenekateri pisoči Belokranjec iz te občine oddolžil pero.

Včasih pa tudi to, s čim se ukvarjajo občani, je ZKO pokazala v zadnjem desetletju. Sredi osemdesetih let je bilo v njem programu moč prebrati, da bo domaćim avtorjem pomagala izdati njihova dela. To je bil velik korak naprej v prizadevanju ZKO, da pomaga na nove literarni dejavnosti, vendar se je kmalu pokazalo, da je tak način še neostvarljiv, ker ni bilo denarja za začetništvo, pa tudi da natis ponujenega bera je bila kvalitetno prešibka. Tej nameri se kasneje niso odrekli in še vedno upajo, da bodo kdaj lahko izdali kaj izpod

zadnjih let, s čim se ukvarjajo občani, je ZKO pokazala v zadnjem desetletju. Sredi osemdesetih let je bilo v njem programu moč prebrati, da bo domaćim avtorjem pomagala izdati njihova dela. To je bil velik korak naprej v prizadevanju ZKO, da pomaga na nove literarni dejavnosti, vendar se je kmalu pokazalo, da je tak način še neostvarljiv, ker ni bilo denarja za začetništvo, pa tudi da natis ponujenega bera je bila kvalitetno prešibka. Tej nameri se kasneje niso odrekli in še vedno upajo, da bodo kdaj lahko izdali kaj izpod

zadnjih let, s čim se ukvarjajo občani, je ZKO pokazala v zadnjem desetletju. Sredi osemdesetih let je bilo v njem programu moč prebrati, da bo domaćim avtorjem pomagala izdati njihova dela. To je

Milan Markelj
Tone Jakše

Z avtodomom IMV na jug Evrope

20

JOCO, ŽIVA KOTORSKA ZNAMENITOST

Delfin Joco se je spoprijateljil s Carolo in Lidio. Obe sta prišli v Jugoslavijo, da bi preučevali njegovo nenavadno obnašanje in navezanost na Boko Kotorsko. Carola je bila lansko jesen že tretjič pri nas, Jocove skrivnosti pa še ne more pojasniti.

Igrivi Joco je počenjal prave vragolje okoli čolna, v katerem sta bili njegovi prijateljici. Ako maha z repom, je pazljiv: če bi z njim zares udaril, bi se za tistega, ki bi udarec prejel, končalo bolj slabo.

Letošnjo jesen bo minilo deset let od katastrofalnega potresa, ki je hudo prizadel Črnogorsko primorje. Strokovna mesta, kot sta Budva in Kotor, so strahovite notranje sile našega planeta tako temeljito razmazale, da so morali mestna jedra popolnoma izprazniti, prebivalstvo pa začasno naseliti v montažnih in drugih hišah, ki so ob veliki pomoči iz vse države in tudi tujine zrasle na obrobju teh krajev. Nato so se lotili popotne obnove, ki je temeljita in premišljena, saj ne obnavljajo samo porušenega, temveč gradijo tudi novo. Potres, kakor je sam po sebi nesreča, ima vsaj to dobro plat, da omogoči celotno obnovo, kar pomeni tudi zgraditev infrastrukture ter ostalega, česar se v normalnih razmerah v črnogorskih obmorskih mestih najbrž še dolgo ne bi lotili v takem obsegu, kot so se po potresu.

STARA MESTNA JEDRA SE NISO ZAŽIVELA

Ko sva na najini poti mimogrede pogledala še v ta slavna mesta, je bil delovni utrip obnove še vedno opazen. Dokončali so sicer glavnata dela v starem mestnem jedru Budve in tisočletno mesto odprli za turistični ogled, vendar se življenje še ni vrnilo v ozke ulice, v obnovljene in nove lokale. Po praznih ulicah je še slišati cvijenje samokolnice, tu in tam se na dvoriščih še zavrti mešalec za beton; ljudje pa nadaljujejo notranja dela. Mestno jedro samo pa tuši še ni zaživelo z nekdanjim utripom.

Slikoviti Kotor, ki se stika med morjem in strmimi kamnitimi pobočji, se še počasnejše prebija iz potresa. V starem mestnem jedru je še zdaj videti gradbene odre v nekaterih ulicah in okoli zgodovinskih spomenikov. Mesto samo deluje bolj kot kakšno fantomsko mesto, saj v mnogih hišah še vedno ni njenih prejšnjih prebivalcev, nekatere stavbe so obnovljene le na zunaj, medtem ko je notranjost prazna, brez stropov in stopnišč, tako da je stavba videti le kot nekakšna kulisa.

»Prav hitijo pa ne,« sva si mislila, ko sva tavala po kotonkih praznih uličicah. Če bi na osrednjem trgu ne potekalo snemanje nekega filma, ki je pritegnilo nekaj radovednežev, bi bilo mestno jedro najbrž popolnoma prazno. Turistov skoraj ni bilo, je pač nastopila posezona, domaćini pa znotraj starega obzidja v glavnem še ne prebivajo.

Pogovori z naključnimi ljudmi, ki sva jih povprašala to in ono, so pokazali, da se tudi Kotoranom oziroma Bokeljanom, kot se sami raje imenujejo, zdi, da obnova poteka počasi, da jo nekdo zavira, da obnovitelji ne želijo, da bi se stari stanovalci vrnili v mesto, in podobno. Zaradi vseh teh sumov so lani v mesto poklicani mednarodno komisijo Unesco, ki je po ogledu del sporočila, da dela potekajo v redu in da v nekaterih primerih celo potekajo hitreje, kot so pričakovali.

Res pa je, da se je obnova starega mestnega jedra začela pozno, šele pred tremi leti. Za tako dolgo odlaganje je kriva, če v tem primeru lahko uporabimo to besedo, zahtevna priprava in natančnost delavcev kotonkega zavoda za spomeniško varstvo, ki so morali temeljito preiskati vse za obnovo predvidene objekte. Pri tem so odkrili nekaj arheoloških novosti, kar je priprave še nekoliko zavleklo. Izkušnje, ki so si jih pri tem delu pridobili, cenijo tudi druge, saj so delavce kotonkega zavoda povabili k sodelovanju pri obnovi slovitega Hilandara v Grčiji.

Ker po domovini krožijo vesti o zlorabah denarja, namenjenega obnovi (spomnimo se samo ulcinj-

skih afer), je vsekakor lepo slišati, da v Kotoru denar za obnovo gospodarno uporablajo. Konec končev pa denarja za obnovo mesta ne jemljojo samo iz potresnega sklada, marveč ga zbirajo tudi s samopriskrpkom in iz občinskega skladova.

JOCO — NAJSLAVNEJŠI KOTORAN

»Vsa ta obnova in dogajanje okoli nje nista kaj posebno zanimiva,« nama je namignil natakar v restavraciji, kjer sva se okrepčala. »Videti morata našega Joca. On je najslavnejši Kotoran! Zaradi njega pride v naše mesto več turistov kot zaradi cerkev sv. Tripuna ali starega obzidja.«

No, hitro sva zvedela, da Joco ni noben slaven zgodovinski spomenik, marveč le delfin, ki si je izbral zaliv ob Kotoru za svoj dom.

V Boko Kotorsko je prišel pred kakimi štirimi leti s svojo družino. Ko sta starša odšla, se mladi delfin ni mogel ločiti od Boke Kotorske in je ostal. Kaj je žival nagnilo k temu dejanju, ostaja skrivnost, ki je najbrž ne bo nihče nikoli razrešil.

Delfini so sploh v mnogočem zelo skrivnostna bitja. Raziskovalci so odkrili marsikaj zanimivega in presenetljivega v teh živalih, med drugim njihovo izredno visoko inteligenco in izjemno prilagojenost okolju, v katerem živijo. V oceanarijih so delfine naučili vseh mogočih opravil, ki zahtevajo določeno stopnjo razumnosti, uči jih pomoči pri ribolovu, celo v nečedne vojaške naloge jih vključujejo tako na Vzhodu kot na Zahodu. Pri teh poskusih in raziskavah prihajajo na dan prav presenetljive stvari, hkrati pa znanost vse bolj spoznava naravo naših bratov v morju. Vendar vsa dognanja moderne biologije o delfinih nič ne pomagajo k pojasnitvi Jocove skrivnosti.

Joco je v Kotor prinesel veselje in jazo. Izredno rad ima otroke, igra se z njimi, plava med njimi, jih spremlja, ko čolnarijo po zalivu, in prihiti s svojih potepanj in z lova za hrano, kadar ga prično klicati. Klicajo ga pa tako, da z vesli potrkvajo po boku čolna. Danes ni otroka v Kotoru, ki ne bi vsaj počival Joco, večina pa se z njim igra v vodi, kot bi bil kakšen domači kuža. Vzljubili so ga tudi drugi prebivalci Kotorja, že zaradi otrok. In nazadnje so se moralni z Jocom sprijazniti tudi tisti, ki so bili sprva jezni nanj — ribiči.

Generalni direktor kotonkega ribiške organizacije Napredak Slobodan Guberinič nama je prikazal ribiško plat Jocovega bivanja v Kotoru: »Delfin požre vsak dan okrog 150 kilogramov rib, kar ni malo. In ker loviti, kjer love tudi mnogi naši ribiči, je delfinova prisotnost seveda kar občutna. K sreči se poleti zadržuje bolj zunaj in tam tudi lov, medtem ko je zdaj in pozimi zvečine na tem koncu zaliva. Ribiči so bili zelo proti temu, da bi Joco ostal pri nas. Ameraval so ga pregnati ali ubiti, vendar je Joco postal tako priljubljen pri otrocih in drugih, da smo take namene zavrnili. Zdaj je Joco tako in tako zaščiten s posebnim odlokom kotonkega občinske skupščine.«

Direktor je zamolčal, da so ribiči svojo jazo pred leti spremenili v dejanja in niso ostali le pri namenih: leta 1985 so žival harpunirali. Kot je nama povedal Zlatko Jovanović, ki dela v Galjonu, znameniti kotonki restavraciji z morskimi specialitetami, je on sam pobral osti iz ranjenega delfina. No, kasneje so se ribiči izkazali in storjeno napako popravili. Po Jovanovićem pripovedovanju je Joca napadla velikanska morska želva in bi ga ugonobil, ko bi ribiči ne posegli vmes in želvo pregnali.

IZ NEMČIJE ZARADI DELFINA

Toliko tega sva se naslišala, da sva se trdno odločila, da ne greva iz Kotorja, dokler na lastne oči ne vidiva slavnega delfina. Postavila sva se na stražo na pomolu, kjer se po pripovedovanju ljudi delfin najraje zadržuje, in čakala. Imela sva srečo. Že proti večeru je v zaliv priplul manjši čoln, ob njem pa sva zagledala temnejšo senco, ki je drsela zdaj na tej, zdaj na oni strani čolna. Naenkrat se je pognala iznad površine morja. Delfin Joco je prišel!

V čolnu sta bili ženski, ena v potapljaški opremi, druga v kopalkah. Očitno sta bili zunaj mestnega zaliva in sta vrnili. Z njima pa je do pomola priplaval tudi slavni kotonki Joco. Privezali sta čoln k obali in se nato še malo ukvarjali z delfinom. Joco se je igrovo potapljal pod čoln, se obračal na hrbet, da sta ga lahko čohali po trebuhi in za prsno plavutjo, potem pa kot blisk hitro šnili ob pomolu do drugega čolna, v katerem so bili otroci in ga klicali s trkanjem vesla po robu. Tudi njim se je pustil božati in čohati. Videti je bilo, kot da jih vabi, naj gredo z njim v globlje morje, da bi se tam igrali. Večkrat je zaplaval stran od pomola in se vračal k čolnu.

Tako se je igral in družil z ljudmi kake pol ure, kot nama bi hotel demonstrirati, kako dobro se razume s svojimi brati na kopnem, nato pa je z nekaj zamahi repa izginil v globinah ter se ni več pokazal.

Toda nisva samo imela srečo, da sva Joca videla in fotografirala, usoda nama je na pot pripeljala tudi verjetno edinega strokovnjaka, ki se z Jocom posebej ukvarja. Ko sva ženskam pomagala zleti iz čolna, smo se zapletli v pogovor in starejša ženska v potapljaški obliki se je predstavila kot Carola Hepp, zahodnonemška naravoslovna novinarka, specjalistka za delfine, svojo prijateljico Lidijo pa je predstavila kot predstavnico mednarodne straže za delfine, posebne organizacije, ki nadzoruje ravnanje z delfini in njihovo izkorisčanje. Njen novinarski naslov še zdaleč ni tako zvenec, je pa zato avtodom deloval dovolj impresivno, da se je nemška strokovnjakinja zapletila v pogovor.

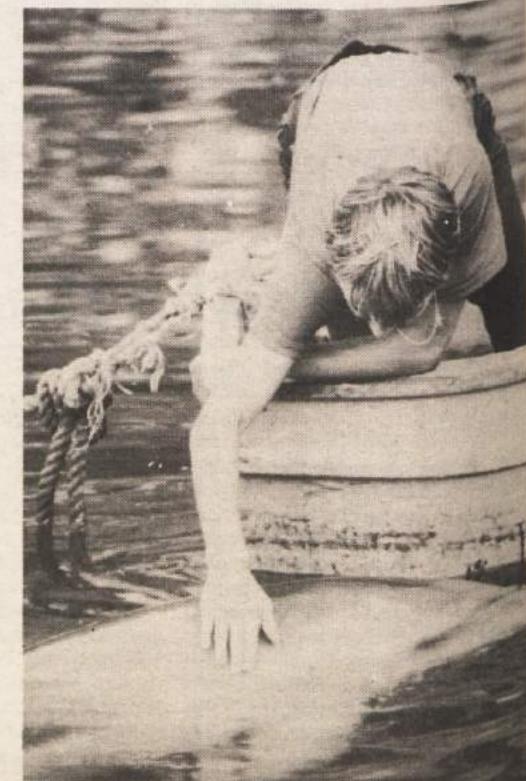
Delfine preučuje že dobrih deset let in s tem namenom potuje po vsem svetu, od Nove Zelandije do Amerike in Škotske. V Jugoslavijo je prišla že tretjič, in to seveda samo zaradi Joca. Letos jo spremlja tudi Lidija, ki se je prav tako navdušila nad kotonškim delfinom. Po njunih podatkih je Joco nekaj zelo redkega med delfini. V vsem svetu so doslej zabeležili le nekaj primerov samotarskih delfinov, saj za te živali velja, da živijo v jatah, ki štejejo od 20 do 30 živali, včasih pa seže njihovo število tudi preko sto.

JOCO PRAVZAPRAV NI JOCO

Kotorjani kot Kotorjani imajo sicer Joca radi, skrbijo za njega in so ga zaščitili kot živo znamenitost občine, vendar se vanj niso kaj dosti poglabljali. Še le nemška strokovnjakinja nama je izdala skrivnost, da Joco pravzaprav ni Joco, marveč Joca. Gre namreč za samico, in ne samca, kot so vsi prepričani.

Carola nama je podala najbolj natančno Jocovo (naj to ime kar ostane) osebno izkaznico. Delfin je dolg tri metre, je ženskega spola, zelo mlad, njegov rojstni kraj pa je zelo verjetno prav Boka Kotorska.

»Z njim se potapljam zunaj na morju in pri igri ga preučujem. Tako sem njegov spol odkrila po seskah ob zadnjici odprtini, starost pa po zobe. Prav neverjetno je, kako me žival pozna. Ne samo po vide-

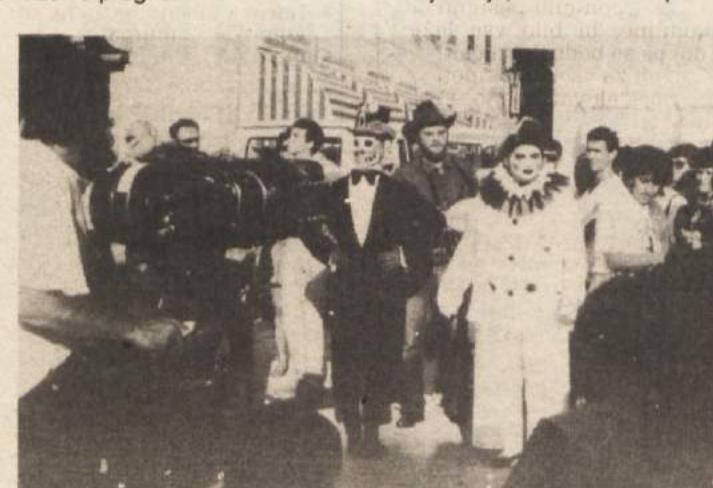

Kotorski otroci so tudi Jocovi prijatelji. Ko ga pokažejo k čolnu, priplava zraven in obmiruje, da ga božajo in čohajo. Le za dihalno odprtino, ki jo ima na vrhu glave, ga ne smejo prijeti.

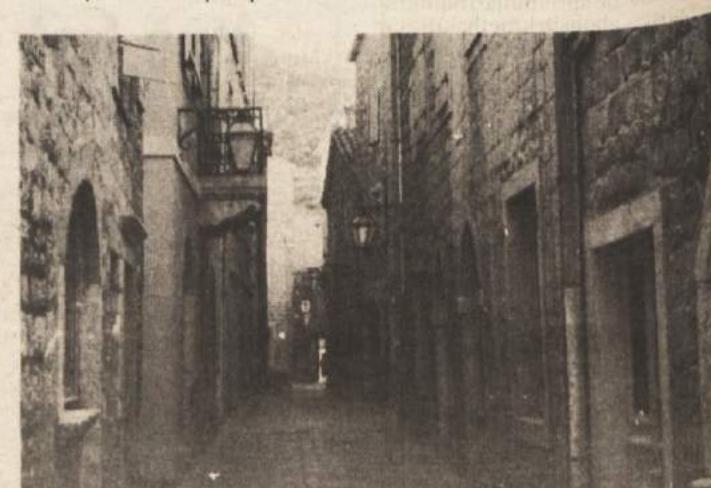
zu, trden občutek imam, da zazna vse spremembe v meni, od telesnih do duševnih. Ve, kdaj se ne počutiš dobro, kdaj sem razpoložena, in temu pričakuj svoj odnos in igro z menoj. Večkrat me je že tičal pod vodo, kot bi hotel, naj ostanem v njegovem okolju, potem pa me je sam porinil na površje, ko je začutil, da mi zmanjkuje zraka. Kako to ugotoviti, ne vem, gotovo je le, da se ne zmoti. Včasih imam celo občutek, da ne opazuje jaz njega, temveč da me opazuje in preučuje.«

Carola pojasnjuje, da se Joco sicer pojgra z vsakim, vendar pa je do »svojih starih prijateljev« vseeno bolj domač in ljubezniv kot do naključnih znancev. Stare prijatelje natančno loči od novih. Ko je neka skupina italijanskih turistov junačila in so moški skakali v vodo k delfinu, ga objemali in se tako fotografirali, je Joco to nekaj časa trpel, potem pa mu je bilo dovolj. Ko so ga še hoteli objemati, je prvega nadležneža lopnil z repom po hrbtnu. To je za delfina storil zelo nežno, a za junačkega turista dovolj močno, da muje vzel sapo in so delfina potem le pustili na miru. Če bi ga udaril z vso močjo, ne bi prišel živ iz vode.

Noč je že bila, ko sva zapustila Kotor, prijazni sogovornici in delfina Joco. Kdo ve, kje v svojih rodnih vodah je zaspal na valovih in zasnil delfinske sanje. Kdo bi vedel, o čem sanja? Morda o ljudeh, njegovih prijateljih, ki žive tam na kopnem in ne vedo, kaj je svoboda, kaj je pravo skladno življenje z okoljem, o ljudeh, ki si zastupljajo zrak in vodo in s tem ne umnimm početjem kopljijo lastni grob. Morda pa je v temnih vodah razmišljal o tem, kako hudo je, ker ne more ljudem vsega, kar ve, povedati. Kdo bi vedel, o čem sanjajo delfini? Taki, izredni, kot je Joco, pa sploh.

Slikovito scenario starega mestnega jedra Kotorja so izkoristili filmaři, ki so jeseni v Črnogorskem primorju snemali film Inner Mirror (Notranje ogledalo).

Temeljito obnovljeno staro mesto jedro tisočletne Budve, ki jo je potres hudo prizadel, je od lani ponovno odprt za obiske turistov, vendar pa nekdanjega vrveža še ni.

Bodo elektrarne, Smelt in republika potopili kmete?

V Sloveniji je 511.649 ha kmetijskih obdelovalnih površin. Z dolgoročnim družbenim planom je predvideno, da jih bomo imeli leta 2000 že 650.000 hektarjev. Iz družbenih planov občin za obdobje 1980 – 1985 pa je bilo teh zemljišč skupno 410.655 ha, kar je 100.994 ha ali 24 odstotkov manj, kot prikazuje statistični zavod. Menijo, da ta razlika predstavlja opuščena kmetijska zemljišča, kijih že zarašča slab gozd.

Dobro je morda tudi vedeti, da smo od leta 1960 zaradi različnih posegov izgubili povprečno kar okrog 1800 ha na leto, to je skupaj 50.000 ha zemljišč. Ker v slovenskih občinah še tudi v prihodnjem kaničnatno spremnjeni namembnost najboljših kmetijskih zemljišč, je razumljivo, da skušajo vsaj nekaj izgubljenih površin nadomestiti z novimi. Tako je bilo od leta 1973 hidromelioriranih 51.738 ha zemlje. Napisali pa to pomeni, da je bila v zadnjih 15 letih pridobljena kar četrtna obstoječih zemljišč s hidromelioracijami in z drugimi zemljiščnimi operacijami.

Skratka, dejstvo je, da je pridelava na izboljšanih zemljiščih odločilno prispevala k sedaj dokaj zadovoljivemu obsegu kmetijske pridelave. Jaso pa je tudi, da bo potreben, če bi seveda zares hoteli uresničiti načrte do leta 2000, torej doseči 650.000 ha z kmetijskih obdelovalnih površin, urediti še najmanj 130.000 ha, ne da bi nadomeščali sproti izgubljena zemljišča. To pa pomeni, da gre še za nadaljnih 40.000 ha.

Zavojlo naštetih dejstev in predvičevanj seveda še zlasti ne držijo rok križem kmetijci v sevnški občini, ki se že srečujejo s prvimi poskusmi močnejšega posega v prostor. V mislih imamo gradnjo HE Boštanj, ki že trka na duri, in pa HE Blanca.

»Če bodo kmetijci kaznovani z hidroelektrarnami na Savi, morajo tudi gozdarji prevzeti svoj delež,« je poudaril predsednik izvršilnega odbora Kmetijske zemljiške skupnosti Sevnica inž. Ivan Doberšek na zadnji skupščini te skupnosti. Tedaj je bilo rečeno tudi, naj bi izkrčili 160 ha gozda, da bi kmetje dobili za nadomestilo vsaj nekaj zemlje. Kmetje Šmarčne, Kompolj in Boštanja ne bodo vzel denarja, ampak hočejo drugo zemljo. Včasih so rekli kompoljsko – Šmarskemu polju kar naš Banat, tako rodovitno je bilo.

Pri podružnici Slovenske kmečke zveze v Sevnici so kmetje nedavno imenovali poseben odbor za varstvo kmetijskih in gozdnih površin ob vduv hidroelektrarn na območju sevnške občine. Temeljna zahteva prizadetih kmetov je, da je treba njihova zemljišča oceniti po takoj imenovanem

»Savski študiji«, ki so jo izdelali strokovnjaki Biotehniške fakultete iz Ljubljane s pomočjo zunanjih sodelavcev, tudi domačinov. Projekt HE na Savi proučuje posledice izgradnje HE Vrhovo, HE Boštanj in HE Blanca na ekonomičnost kmetijske proizvodnje in govor o nujnih ukrepih za vsaj nespremenjeno ekonomičnost. Zakaj se kmetje in sevnška kmetijska zeljska skupnost »savski študije« oklepajo na vso moč, je kristalno jasno. Študija je predvidela višje možne pridelke ob optimalnih agrotehničnih ukrepih na kompoljskem, boštanjskem in orehovskem polju in tudi za okrog 30 odstotkov več denarja bi moral po tej študiji Smelt (ta vodi gradnjo HE Vrhovo, podobno vlogo pa prevzema pri HE Boštanj in HE Blanca) odštetiti kmetom.

In tu je nastalo jabolko spora med Smeltom in zapriseženim sodnim cenilcem inž. Ivanom Doberškom iz Sevnice, ki je pridelki na območju HE Boštanj vrednotil po »Savski študiji«, ki naj bi kmetom zagotovila pravične odškonine. Doberšek je upošteval proizvodni potencial teh zemljišč, ki je po njegovem edino realno merilo za določanje vrednosti zemljišč. Doberšek meni, da je njegovo vrednotenje v skladu s 3. členom Enotne metodologije za ugotavljanje vrednosti kmetijskega zemljišča in gozda, ki jo je pripravil republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Smelt pa ne soglaša s pridelki, ki jih je upošteval cenilec Doberšek. Zaradi tega nesporazuma je Kmetijska zeljska skupnost Sevnica že 23. februarja zaprosila za strokovno obravnavo cenitev Stegenškove, Deželakove in Konhajzerjeve kmetije, ki jih je opravil Doberšek.

Dosedanje delo cenilca Doberška, ki je zaradi spora s Smeltem enkrat že ponudil odstop, a ga je na prošnjo kmetov s Kompolja in Šmarčne umaknil, je ugodno ocenil tudi koordinacijski odbor za spremljanje gradenj HE na Savi pri KZS Sevnica. Inž. Janez Nučič, vodja projekta na Savi, zaposlen pri Smelu, pa terja, naj sodni cenilec Doberšek dopolni svojo cenitev z argumenti iz »Savski študije«, češ da njegove cenitve odstopajo od z zakonom določene enotne metodologije za izračun osnovne cene kmetijskih zemljišč. Cenitev, izdelana na osnovi sklepa IO KZS Sevnica in koordinacijskega odbora pri KZS Sevnica zaradi gradenj HE, ne zadošča, meni Nučič, saj nobeden od teh dveh organov ni pooblaščen niti za spreminjanje niti za sprejemanje zakonskih določil. Njuna pravica in dolžnost pa je argumentirano opozarjati na neuskajenost dejanskega stanja z zakonskimi določili.

Klub temu da je Nučič zažgal, da so lahko odstopanja od enotne metodologije kaznovana, so na skupščini KZS Sevnica 15. marca ponovno podpri vrednotenje zemljišč po »Savski študiji«, s tem da so sklenili sprožiti postopek za spremembo neizvijenske metodologije. Preoceni zemlja bo vedno vabljiva. Tudi zato ne marajo Sevnčani tujih cenilcev, ker nočejo dati zemlje tako poceni, kot bi rad Smelt, pa čeprav so morda papirji na njegovi strani.

Republiški komite za kmetijstvo pa čaka ob strani, namesto da bi spremembo spornih določil enotne metodologije bolj prisluhnih interesom kmetov. Je na strani investitorjev? So vmes višji interesi? In če Sevnčani zdaj ne marajo denarja, ampak hočejo, da se kmetom izgubljena zemlja nadomesti, se utegne gradnja HE Boštanj še zavleči. Če bi že na začetku ponudili pošteno odškodnino, bi bilo vse lažje. Zdaj pa se bodo Sevnčani potegovali za vsakega kmeta, ki hoče pridelovati hrano.

P. PERC

Ivan Doberšek

Sv. Nikolaj preseneča

Podružnična cerkev sv. Nikolaja na Stražnjem Vrhu še ni razkrila vseh svojih skrivnosti. V malih, na pogled po ničemer izstopajočih cerkvic sred vinogradbenim svetom ljubljanske nadškofije je prej izdelali načrt za obnovbo in predstavitev dragocenega spomenika, postavilo pred vprašanje, ali pusuti vse na miru in položiti tlak ali pa se lotiti izkopavanja grobov. Odločili so se za drugo možnost.

Lani so v cerkev postavili obnovljeni poslikani leseni strop iz 18. stoletja. Kaseterani strop spada med najužnejše ležeče tovrstne spomenike v srednjeevropskem prostoru in je tako po svojem geografskem položaju kot tudi po tehniki (ni risan po šablone) nekaj posebnega. Da bi strop v svojem prvotnem okolju ne propadal, so morali podružnično cerkev obnoviti, predvsem pa opraviti drenažo. Pri teh delih so prišle na dan še zanimive zidne poslikave, sondiranje v prezbiteriju pa je pokazalo, da ima cerkev srednjeevško jedro. Za tudi krajino je to pomembno odkritje, saj umetnostni zgodovinarji doslej v tem delu naše domovine cerkev z romanskim zasnovno niso poznali.

Pri sondirjanju v prezbiteriju je arheologova lopatica poskušala segla še malo v cerkveno ladjo in tam naletela na grob. In tu je bilo novo presenečenje. Doslej niso znani primeri pokopov v ladjah podružničnih cerkv.

Odkritje grobov je še toliko bolj presenetljivo, ker je znano, da so pravico do takega pokopa

imeli le nekoliko pomembnejši posvetni ljudje in duhovščina, ne pa navadni smrtniki, kakršni so najverjetneje prebivali na Stražnjem Vrhu, saj tam okoli nista graščine ali česa podobnega.

Odkritje je strokovnjake z Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v Novem mestu, ki so po naročilu črnomaljske župnijske urade in v sodelovanju z umetnostno-gradbenim svetom ljubljanske nadškofije že prej izdelali načrt za obnovbo in predstavitev dragocenega spomenika, postavilo pred vprašanje, ali pusuti vse na miru in položiti tlak ali pa se lotiti izkopavanja grobov. Odločili so se za drugo možnost.

Izkopavanje je 25. januarja letos začel arheolog Phil Mason, po rodu Anglež iz Windsorja, ki kot strokovnjak za halstat in izkopavanja že leto dni dela na najdiščih Dolenjske. Z njim že od prvega dne izkopavanj dela študent arheologije Vanja Janežič iz Stranske vasi pri Gradcu. Izkopavata po stratigrafski metodi, ki je pri nas razmeroma nova, je pa močno uveljavljena v Zahodnem svetu, kjer ji privijo tudi angleško-skandinavska metoda. Osnovno načelo je izkopavanje po stratigrafskih enotah, in ne po celih plasteh. Omogoča pa tudi računalniško obdelavo dobivenih podatkov, kar analizo in predstavitev arheološkega najdišča precej pospeši. Mason in Janežič imata v mislih tudi to.

Doslej sta odprla že 12 grobov in jih 8 izpraznili. Pričakujeta, da bo vseh grobov okrog 30. V 11 grobovih sta našla 11 celih skeletov in še dele skeletov iz drugih grobov, ki so bili pri ponovnih pokopih na istem mestu

uničeni. Zvezne gre za grobove odraslih oseb, trije grobovi so otroški. V enem grobu našla čisto nič, možno je, da gre za kenotaf (symboličen pokop brez trupla). Če bi se to izkazalo kot dejstvo, potem bo cerkvice sv. Nikolaja poskrbela še za eno presenečenje, saj so kenotafi značilni le za znane osebnosti. Vsi pokopi so enake vrste, značilno pa je, da so umrli pokopavali tesno povite v mrtvaški prti in jih polagali v ozke krste.

V grobovih sta našla več predmetov: tri moške prstane, petčatni prstan, svetinja, bronasto lasno iglo, delce mineraliziranih tkanin in nekaj drugih materialov. Krste niso ohranjene, pač pa nekaj železnih žebrijev.

Kot sta povedala Mason in Janežič, je mogoče iz konteksta spodnjih plasti sklepati, da so verjetno najstarejši pokopi iz konca 14. ali 15. stoletja, zadnji pa iz začetka 18. stoletja. Mason se celo nagiba k možnosti, da so najstarejši pokopi iz 13. stoletja, kar pa je precej vprašljivo, saj obstoj cerkve sv. Nikolaja na Stražnjem Vrhu v doslej poznanem zgodovinskem gradivu za ta čas ni dokazan.

Marinka Dražumerič z Zavoda pravi, da je odkritje grobov v podružnični cerkvi sv. Nikolaja zastavilo strokovno vprašanje, v katerega bo treba zagristi pri obnavljanju podružničnih cerkv pri nas, in sicer: ali ne bi bilo pri obnovi teh zgodovinskih spomenikov obvezno sondiranje ladji, predno položijo tlake. Če so grobove odkrili na Stražnjem Vrhu, kjer jih nihče ni pričakoval, bi prav lahko na nekaj podobnega naleteli še v kaki drugi podružnični cerkvi.

M. MARKELJ

Romi niso ne tič ne miš

Nihče na svetu še ni rešil romskega vprašanja, je menil Jože Hartman iz republike konference SZDL Slovenije na okrogli mizi o življenju etničnih skupin, ki so jo v okviru dneva Komunista pripravili v Novem mestu. Ce bi bila resnica o vprašanju Romov drugačna od predstave predsednika republike komisije za manjšinska in izseljenska vprašanja, bi se zahodnonemškemu notranjemu ministerstvu najbrž izmuznil iz rok močan argument za uvedbo vizumov za Jugoslavane. Toda prebegli Romi za zdaj služijo za tako oporo, kar Nemci pojasnjujejo med drugim z njihovim številom na svojih tleh. Rome v Zvezni republiki Nemčiji, ki so prišli iz drugih dežel, zlasti iz Jugoslavije, je kot svojo osrednjo temo obravnaval letoski februarški kongres v Kölnu, na katerem je bil Filip Robar Dorin v pismu, poslanem novomeški Komunistovi okrogli skupini, bi se zahodnonemškemu ministerstvu najbrž izmuznil iz rok močan argument za uvedbo vizumov za jugoslovance, ki so prišli iz Jugoslavije, da bi se vrednotili v Romovem mestu.

Za zdaj so te posledice, kot je dalo razumeti celo pahljačo na okrogli mizi izrecenih besed, take, da novomeški Romi niso ne tič ne miš. Zanje po eni strani drži prepiranje predsednika OO ŽSMS Pušča pri Murski Soboti Jožeta Horvata, ki je bil med gosti novomeškega razgovora. Horvat meni,

da so Romi v nujnem prilaganju večinskemu narodu spreminili svoj jezik in izgubili pravice do svoje kulture in narodnostne svobode. Po drugi strani pa Romi še niso prevzeli življenja tako imenovanih civilov do tolške mere, da bi se odtrgali od svojih korenin.

Kar se izčimi iz takih bližnjih srečanj različnih kultur, je premalo, da bi Romi, ko so zreli za zaposlitev, zdržali industrijski ritem dela. Ostajajoč pri nabiralništvu in sezonskih nezanesljivih načinov služenja denarja potlej tudi ne morejo ujeti koraka na okljekom, v katerem (in od katerega) živijo. »Predsodki do Romov silijo Rome z delovnega mesta,« je na okrogli mizi Franjo Smerdu pokazal na endo od točk, kjer bi se dalo razkleniti začarani krog novomeškega nerešenega romskega vprašanja. Pri tem ni slepomislil, da je treba podatek, da večina Romov v prvem letu zapusti službo, osvetliti tudi z romske strani.

Ce spričo začaranega kroga včasih »plane ven srd ljudi«, ali se to dogaja ob zakonski podpori? Sodeč po razpravah na Komunistovi okrogli mizi, ki jo je vodil Lojze Pleš, bi ob vprašanju mnogi od udeležencev tega pogovora pritegnili Robarju. Ta je nameč v svojem kratkem poročilu s kolskega kongresa o Romih navadel, da je vehementno ugovarjal glavni referentki iz berlinskega urada za begunce in brezpravne ljudi, ki je trdila,

da je romska brezpravnost v Jugoslaviji dejansko državno sankcionirana. Po Dorinovem poznavanju pri nas ne gre toliko »za stvari zakona in legitimite, temveč za t. i. strukturalno diskriminacijo, predsodke in neosveščenost – tako večinske kot romske populacije. Da je »zigeunerjagd«, kakor je berlinski Tageszeitung v popačeni obliki objavil zgodbo o pregonu Romov na novomeškem območju, le v grozljivo podobno privzidnjeno samoljubje »civilov«, po svoje potruje več primerov. Med njimi so gotovo načrtno urejanje naselja Žabjek, pri čemer so zaposlili tudi Rome, vsa prizadevanja občinske skupnosti za zaposlovanje, za misli za romske oddaje na Studiu D, predlogi za republike sestanke na temo romskega vprašanja in ne nazadnje želja enote Zavoda za šolstvo, da bi tudi iz Novega mesta poslali skupino na mednarodno poletno romsko šolo, ki jo bosta svetovni romski kongres in UNESCO organizirala od junija do avgusta v Beogradu.

M. LUZAR

»Ovih šoloobveznih romskih otrok jih je bilo v lanskem šolskem letu v občini

V neobvezen premišlek

SEKTAŠTVO V PRAVILNIKU IN SRCIH

V poročilu k odloku o pogrebnih svečanostih v občini Novo mesto piše, da odlok ne pozna več ločevanja na tako imenovane civilne, mešane ali cerkvene pogrebe. Javno pogrebno svečanost novomeški odlok opredeljuje kot manifestacijo, v katerem se enakopravno in svobodno vključujejo (poleg svojcev) še predstavniki družbenih organizacij in društev, krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela, druženopolitičnih in drugih organizacij in tudi (na željo pokojnika ali svojcev) predstavnik verske skupnosti.

Odlok, o katerem je govor, je bil sprejet februarja 1983, na njegovih temeljih je dobro leto kasneje Zveza združenih borcev NOV občine Novo mesto sprejela pravilnik o pogrebnih svečanostih v pokopu svojih umrlih članov. Med drugim je v tem pravilniku rečeno, da so udeleženci NOV in člani združenih borcev NOV ne glede na način pokopa deležni časti praporja združenja borcev NOV, venca in besed slovesa s strani tovarišev iz cerkevskih organizacij. V predzadnjem členu pravilnika dodatno piše, da stroške za venec poravna oziroma prevzame novomeška zveza združenih borcev NOV, godbo ali pevce pa plača le po dogovoru.

Resnica je nekoliko drugačna. Dokažemo lahko, da svoji potem, ko predstavnikom novomeške zveze borcev povedo,

da bo pogrebu prisostvoval tudi duhovnik, nalete na nevšečnost. Da recimo tovarišta in ta, ki običajno nosi borčevski prapor, ne hodi na cerkvene pogrebe in da bo treba poskrbeti za drugega. Da oni tovariši, ki govorijo ob krsti svojih bojnih tovarišev, neče govoriti na cerkvenih pogrebih in da govorita pač ne bo, ker drugega ni. In nazadnje: če bo pogreb z duhovnikom, ZZB NOV Novo mesto ne bo plačala godbo ali pevcev. Sicer jo oziroma jih plača.

Zadnje je skušal pojasniti Ivan Somrak, predsednik občinskega odbora ZZB NOV Novo mesto. Somrak pravi, da je tak sklep letne redne programske skupščine novomeške borčevske organizacije. Prikazali so nam zapisnik in tam res piše dobesedno tole: »če je pogreb s predstavnikom verske skupnosti, se godba ali pevci ne plačajo iz finančnih sredstev ZZB«.

Ivan Somrak, predsednik novomeških borcev, navede, da je v tem pravilniku rečeno, da so oziroma prevzame novomeška zveza združenih borcev NOV, godbo ali pevce pa plača le po dogovoru.

Resnica je nekoliko drugačna. Dokažemo lahko, da svoji potem, ko predstavnikom novomeške zveze borcev povedo,

skega odbora ZZB NOV Novo mesto. Somrak pravi, da je tak sklep letne redne programske skupščine novomeške borčevske organizacije. Prikazali so nam zapisnik in tam res piše dobesedno tole: »če je pogreb s predstavnikom verske skupnosti, se godba ali pevci ne plačajo iz finančnih sredstev ZZB«.

Ni torej res, da v novomeški občini ni več ločevanja na civilne, mešane in cerkvene pogrebe. Pravilnik o pogrebih in pogrebnih svečanostih občinske zveze borcev dela s členom oziroma sklepom skupščine o (ne)plačevanju godbe ali pevcev očitno kričico vsem svojim članom, ki žele na svojem pogrebu duhovnika. Skrajno neokusni so tudi izgovori, da ta ali oni soborec zaradi navzočnosti križa neče spregovoriti par poslovilnih besed ali nad grobom skloniti prapor, pod katerega simboli sta se z umrlim nekoč skupaj borila. Kako je mogoče, da se tako umazano perilo pere pred svojimi?

Ivanu Somraku, predsedniku novomeških borcev, navede, da je v tem pravilniku rečeno, da je v Straži umrla ženica, mati štirih ali petih v NOB padlih sinov. Pokopali so jo cerkveno, na pogrebu ni bilo borcev. Za sramoto je zvedel Dušan Šinigoj, takrat podpredsednik IS Slovenije, po funkciji zadolžen tudi za vero. Zgorabil se je in Novo mesto je dobilo odlok, ki pogrebov ne ločuje na civilne in cerkvene. A kaj, ko v SFRJ poznamo tudi institucijo podatkov. Sektaštvo je še naprej ostalo v novomeškem pravilniku o pogrebnih svečanostih in pogrebih članov zveze borcev. In v nekaterih srcih.

Sicer pa več kot gornje vrstice pove zgodba, kako so v Novem mestu sploh prišli do odloka o pogrebnih svečanostih. Pripovedujejo, da je v Straži umrla ženica, mati štirih ali petih v NOB padlih sinov. Pokopali so jo cerkveno, na pogrebu ni bilo borcev. Za sramoto je zvedel Dušan Šinigoj, takrat podpredsednik IS Slovenije, po funkciji zadolžen tudi za vero. Zgorabil se je in Novo mesto je dobilo odlok, ki pogrebov ne ločuje na civilne in cerkvene. A kaj, ko v SFRJ poznamo tudi institucijo podatkov. Sektaštvo je še naprej ostalo v novomeškem pravilniku o pogrebnih svečanostih in pogrebih članov zveze borcev. In v nekaterih srcih.

MARJAN BAUER

Metalurg, ženski poklic

let pred mano oral ledino. In dokazale so, da so lahko zelo uspešne celo uspešnejše od fantov. Še bolj pa se je to potrdilo v našem razredu. S študijem nas je začelo 25, od tega 5 deklet, redno pa je diplomiralo 7 fantov in vsa dekleta, « se namuzne Tonkovičeva.

Prav to, da je bilo v razredu malo študentov, je bila za Marico velika sreča, saj so imeli profesorji do njih drugačen, bolj pristen odnos. Predvsem pa so se lahko vsakemu posebej temeljite posvetili in jih tako nehoti v povsem spontano vpeljali v raziskovalno delo. Prav tovrstno delo pa je Tonkovičeva že na fakulteti povsem osvojila. Rezultati seveda niso izostali. Kot študentka je dobila Prešernovo nagrado za raziskovalno nalogu z naslovom »Struktura jeklarskih žlinder«. Razumljivo je torej, da ni mogla brez raziskav tudi potem, ko se je zaposnila. Na srečo je Belt vključen v raziskovalne naloge v okviru livarstva v Sloveniji.

Zanimivo je, kako lahko za nekatere nepomembna stvar drugim zasuka celo življenje v povsem drugo smer, kot so jo načrtovali leta prej. Tudi Marica Tonkovič, tisto in skromno dekle s Hrasta pri Vinici, si je, ko je pred dobrim desetletjem zaključevala gimnazijo v Črnomlju, želela, da bi postala vse kaj drugega kot metalurginja. Še manj pa si je lahko predstavljala, da bo čez nekaj let celo prva in edina magistrica metalurgije na Dolenjskem.

Tista za nekatere nepomembna stvar, ki pa je bila pri Marici odločilna pri poklicni odločitvi, je bila štipendija. Vedel sem, da se moram odločiti za študij, za katerega je razpisana kadrovska štipendija, da bom zagotovo dobila zaposlitve. Ne bi mi bilo najbolj prijetno pri srcu, če bi po toliko letih šolanja premetavali mojo kartoteko po skupnosti za zaposlovanje. Za šolsko leto 1978/79 je Belt razpisal 6 ali 8 štipendij, ne spominjam se več natančno, za dipl. inž. metalurgije. Prijavila sem se le jaz,« se spominja Marica. »Ko sem se vpisala na VTO Montanistika, smer metalurgija, je bil metalurg še strogo moški poklic. Res je morda kakšnih 5 dek-

tem času najpomembnejše, da bi dobili manjkajoče osnovne učilnice. Če nam bo uspelo dobiti nov prizidek, bo v starem delu šole ostalo 15 učilnic

za poučevanje predmetnega pouka in pet učilnic za posebne namene. V novem delu bi poučevali učence nižjih razredov, saj oblika celodnevne

šole zahteva povsem drugačen ritem šolskega dela.« je povedal ravnatelj šole Tone Dragan.

J. PAVLIN

In kako so v tako moškem kolektivu, kot je Belt, gledali zaposleni v proizvodnji na žensko, ki se je sukala okrog strojev? »Ko sem kot študentka hodila na počitniško praks, so me delavci nekoliko čudno gledali, lahko rečem, da so me nekateri celo podcenjevali. Ko sem se zaposlila in sem postal(a) odgovorn(a) za določeno delo, se je njihov odnos seveda spremenil. Postala sem njihova nadrejena, imam določeno avtoritet in trdit smem celo, da so mi pripravljeni bolj prisluhnuti, kot če bi imela pod seboj ženske. Moje mnenje je namreč — morda se tudi motim — da je vodilnim ženskam veliko težje delati v ženskem kot v moškem kolektivu.«

Naloga, ki jo opravlja ženska z najvišjo izobrazbo v eni največjih belokranjskih delovnih organizacij, je tehnološko delo na talihni agregatih in izdelavi sive litine, njen naziv pa je glavni metalurg. »Predsedek, da je metalurgija zgolj moško delo, ne drži. Jaz opravljam le umsko, strokovno delo in prav nič fizičnega. Nenavimed težko, zakaj bi bilo to delo težko. Cas je že bil, da smo ženske razbile monopol, ki so ga imeli nad tem poklicem moški. Bila sem sicer prva štipendistka za študij metalurgije v Beltu, za mano pa se jih je odločilo še nekaj in tako je prav. V tovarni že delata tudi dve inženirki metalurgije in moram priznati, da sodelavci na nas ne gledajo zviška in da smo enakovredni z njimi. Menim celo, da je prednost tovarne, če ima za metalurga žensko, kajti če se z žensko nekaj dogovori, to zagotovo drži. Pri delu smo bolj zanesljive in natančne kot moški,« je prepričana Tonkovičeva.

Cepav se je Marica za študij metalurgije odločila po sili razmer, ji danes nikakor ni žal. Nasprotno, prav vesela je, da po maturi ni imela veliko možnosti, da bi lahko izbirala med štipendijami. Pri metalurgih, kot tudi ne drugih, ženske nimajo privilegijev. Za vse velja, da morajo delati.

M. BEZEK-JAKŠE

Operacije za 21. stoletje

Z denarjem samoprispevka – o njem bodo ljudje odločali 2. aprila – naj bi Novo mesto dobilo tudi sodoben operacijski trakt, otorinolaringološki oddelek novomeške bolnišnice bi preselili na desni breg Krke, dozidali pa bi tudi novo šolo v Bršljinu. Bralcem predstavljamo omenjene tri programe.

»Prostori sedanjega kirurškega oddelka so zgrajeni po načrtih inž. Platnerja, ki je projektiral tudi bolnišnico v Šiški. Ta načrt je ustrezal stopnji medicine štiridesetih let. Novi naprave: monitorji, laserji, operacijski mikroskopi in drugi sodobni medicinski aparati, potrebujejo zelo kakovostno električno napeljavjo, elektrostatična tla, cevi za vakuumsko tehniko in še marsikaj. Vse napeljave morajo do operacijske mize prihajati s streha. V operacijskih prostorih je tako imenovani zaprji sistem osebja, ki se v higieniskem filtru preoleče posebno perilo. Operacijske dvorane morajo biti aseptične, v njih ne sme biti prostora za plinske bombe in drugo kramo, kateri se da nes umikajo sestre in kirurgi pri zahtevnih operacijah.«

To je le delček želja, ki jih je glede novega operacijskega

trakta zapisal predstojnik oddelka za kirurgijo novomeške bolnišnice dr. Lavo Morela.

Danes vsega tega v novomeških operacijskih prostorih še ni, razvoj medicine gre mimo. Koliko novih oblik operacij bi potem lahko opravili v Novem mestu, si lahko samo mislimo. Z novimi prostori bi tudi precej zmanjšali »mrtev tek« kirurške ekipe, ki pogosto čaka na menjavo pacienta.«

ŠČURKI NA VIZITI

V poslopiju, kjer je novomeška porodnišnica, je tudi otorinolaringološki oddelek. Ustanovili so ga leta 1967. Tu zdravijo bolezni nosu, ušes, ust in grla. Samo lani so sprejeli 1649 bolnikov. V ambulanti, ki gostuje v nekdajnji stavbi oddelka za rehabilitacijo, pa je bil pregeledan kar 7362 bolnikov. Med ležečimi pacienti je bilo več kot 42 odstotkov otrok.

Smo gostje v povsem neustreznih prostorih, ki so bili ob ustanovitvi le za silo preurejeni za naše delo. Premoremo le dve kopališki, smo brez dnevnega prostora za bolnike, v izredno slabem stanju pa je

tudi laboratorij, ki ga uporabljamo skupaj z ginekološko-porodniškim oddelkom. Velika nadloga so poleg zastarele kanalizacije, ki večkrat poplaviti kletne prostore, tudi ščurki. Kljub prizadevanju osebja bolnišnice in Zavoda za socialno medicino in higijeno golazem vztrajno sili v sobe pacientov,« je povedal dr. Ciril Kržan, predstojnik oddelka ORL, kot ga krajše imenujejo.

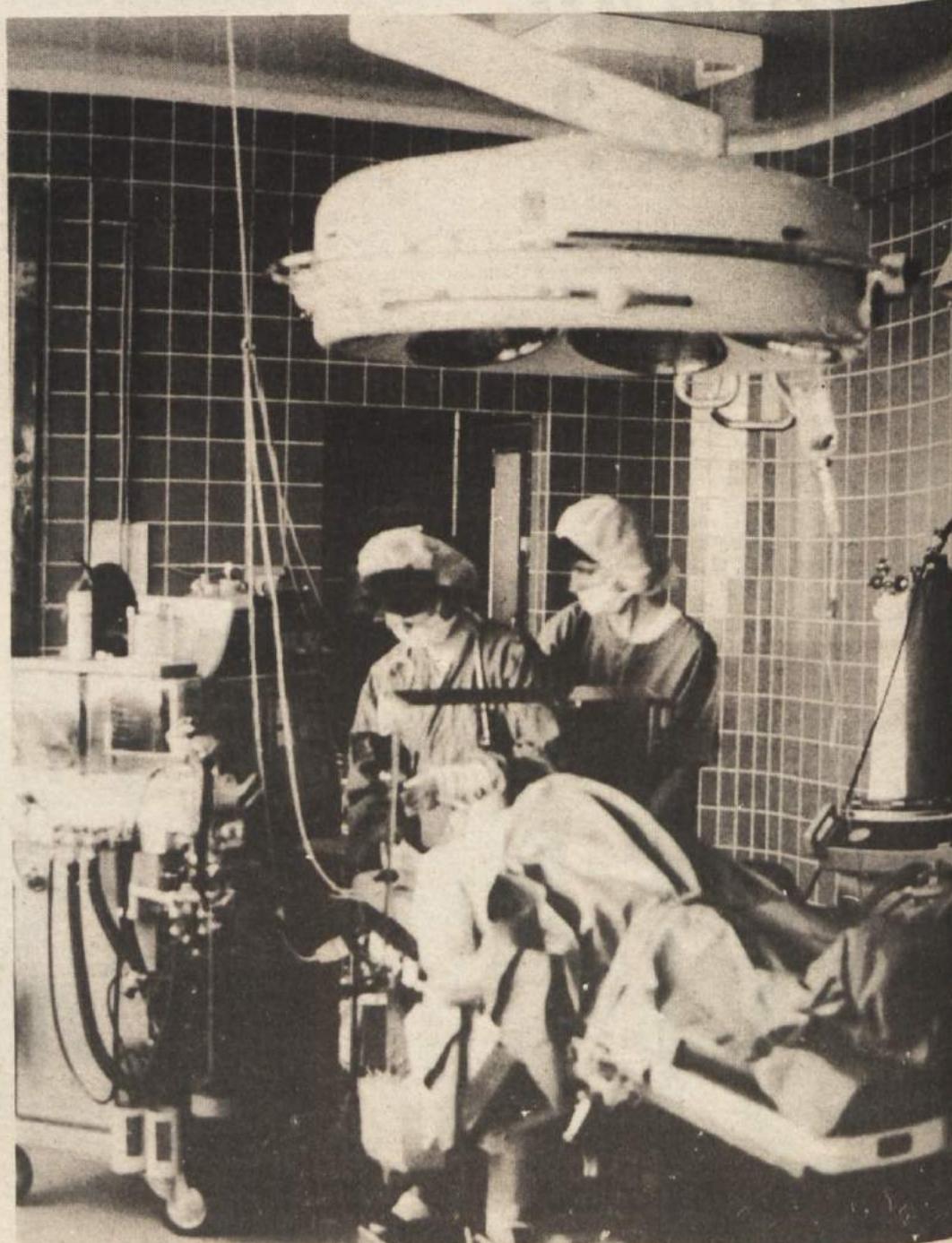
Zastareli so tudi operacijski prostori, težave so podobne kot v porodnišnici: ločenost od centralnega laboratorija in oddelka za anestezijo. Koliko časa potrebuje anestezist, da se s fičkom v prometnih konica prebije čez most in Glavni trg in kako dolgo so minute ob duščem se otroku, vedo samo prizadeti.

ZGODOVINA IZ KLETI

Osnovna šola XII. SNOUB je bila zgrajena leta 1971. Postavili so jo na pobudo občanov krajevne skupnosti Bršljin in ob veliki pomoči delavcev tovarne Novoteks, ki je zagotovila tretjino denarja. Šola je bila že takrat premajhna. Ljudem je bila obljubljena dozida v najkrajšem času, vendar je v sedemnajstih letih, kljub uvrstitvam na prednostnih seznamih vedno izpadla.

Šola nima dovolj učilnic, mnoge so neustrezone za pouk. Tako je učilnica za zgodovino v kleti brez dnevnje svetlobe, angleščino poučujejo v učilnicah za tehnični pouk, romska učilnica je v prostoru, ki je po velikosti primeren za spravilo metel in čistilnih sredstev. Na šoli v Bršljinu imajo eno največjih šolskih knjižnic; premore 20.000 knjig, shranjene so v omrah na hodniku.

»Moramo slediti modernizaciji vzgoje in izobraževanja in zahtevam pod drugačnost vzgojno-izobraževalnih vsebin, ki jih zahtevajo smernice za pouk v osnovni šoli. Želimo si specjalne učilnice, novo manjšo telovadnico, seveda pa je v

Ciril Kržan

Tone Dragan

Lavo Morela

Razvojni načrti niso brez možnosti

Ob prazniku ribniške občine, ki je družbeni in gospodarski problemi niso obšli

26. marca 1943 so v zgodnjih jutranjih urah bataljoni Cankarjeve in Gubčeve brigade v danes že legendarni borbi v Jelenovem Žlebu izbojevali bliskovito in briljantno zmago nad elitnimi okupatorskimi enotami. Tako se je s porazom končala skrbno načrtovana okupatorjeva ofenziva, ki je imela za cilj uničiti glavnino partizanskih sil, ki so se nahajale na območju Velike gore nad Ribnico.

Mogoče je v tistem času velika zmaga vlivala zmagovalcem preveč optimizma o bližnj končni zmagi. Danes vemo, da je bilo potrebno še veliko zmag pa tudi porazov, preden je bil dosežen tisti daljni čudoviti cilj — svoboda. Pa vendar, zmaga v Jelenovem Žlebu je bila pomemben

korak k temu cilju v času, ko je bil najbolj ogrožen obstoj naroda in življenja vsakega zavednega Slovence.

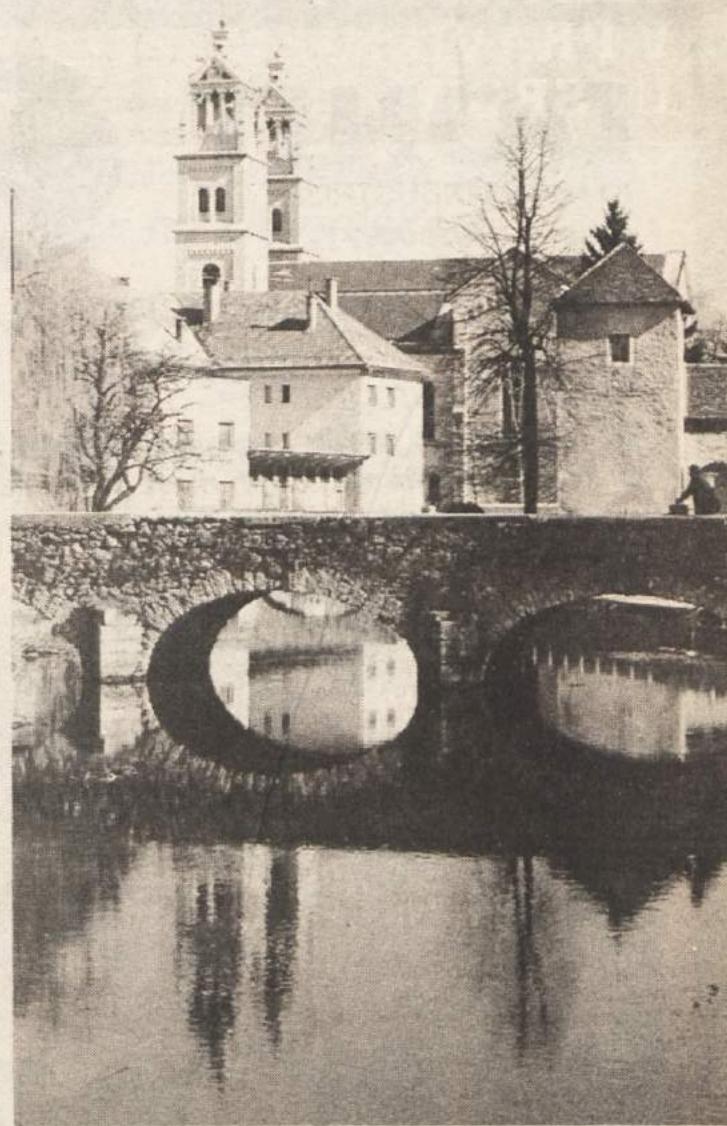
Letos slavimo občinski praznik v času, ko z nezado-

voljstvom in zaskrbljenostjo gledamo na sedanjost, še bolj pa na bodočnost. Razumljivo, da sedanji družbeni in gospodarski problemi občine Ribnica niso obšli. Pa vendar lahko ugotovimo, da je bilo v teh kriznih časih v občini nekaj pomembnih pozitivnih stvari na področju rasti gospodarstva in izboljševanja kvalitete življenja, ki vzbujajo optimizem.

V letu 1988 pa tudi v začetku letosnjega leta se je nadaljevala nadpovprečna gospodarska rast, ki se kaže v visokem nivoju industrijske proizvodnje, družbenega pro-

Podatki iz zaključnih računov kažejo visoko stopnjo zaposlovanja, saj se je število zaposlenih povečalo za 5,1% in v bistvu pomeni zmanjševanje produktivnosti. Prav povečanje števila zaposlenih in prispevkov iz osebnih dohodkov povzroča, da se tudi v Ribnici realni osebni dohodki manjšajo in za 1988 znašajo 657.000 din v gospodarstvu, oziroma 761.000 v družbenih dejavnostih.

FRANC LAPAJNE
predsednik skupščine
občine Ribnica

OB PRAZNIKU OBČINE RIBNICA ČESTITAJO OBČANOM:

- Občinska konferenca SZDL
- Občinska konferenca ZSMS
- Občinska konferenca ZK
- Občinski sindikalni svet
- Občinski odbor ZZB NOV
- Skupščina občine Ribnica

izvoda, izvoza, proizvodnih investicij ter investicij v infrastrukturo itd. Podatki iz zaključnih računov gospodarskih organizacij za leto 1988 kažejo, da so celotni dohodek, čisti dohodek, bruto osebni dohodki pa tudi sredstva za reprodukcijo rastli nekoliko nad indeksom cen. Ribniško gospodarstvo je skupaj ustvarilo 479 milijard celotnega prihodka (indeks 317), 75 milijard čistega dohodka (indeks 311), od česar je bilo razporejeno na bruto osebne dohodke 59 milijard (indeks 328). Sredstev za reprodukcijo pa je ostalo dobrih 40 milijard (indeks 330). Najvišjo stopnjo izkazujeta DO Riko in Eurotrans.

Izvoz raste občutno hitreje od prodaje na domačem trgu in je v letu 1988 že presegel 80 milijonov dolarjev (indeks 117), tako da se njegov delež v ustvarjenem celotnem prihodu občine približuje 40%.

Ponosni smo, da vam lahko nudimo

kvalitetne modne tkanine iz naravnih vlaken.

SUKNO

INDUSTRIJA VOLNENIH IZDELKOV
ZAPUŽE

TOZD Tekstilna tovarna Zapuže
TOZD Tekstilna tovarna Jurjevica

Ob prazniku čestitamo

DO EUROTRANS
61310 RIBNICA

Ob prazniku
občine Ribnica
čestitamo vsem občanom
in poslovnim prijateljem ter jim
želimo obilo delovnih uspehov

občina ribnica praznuje ☆ **občina ribnica praznuje**

DONIT

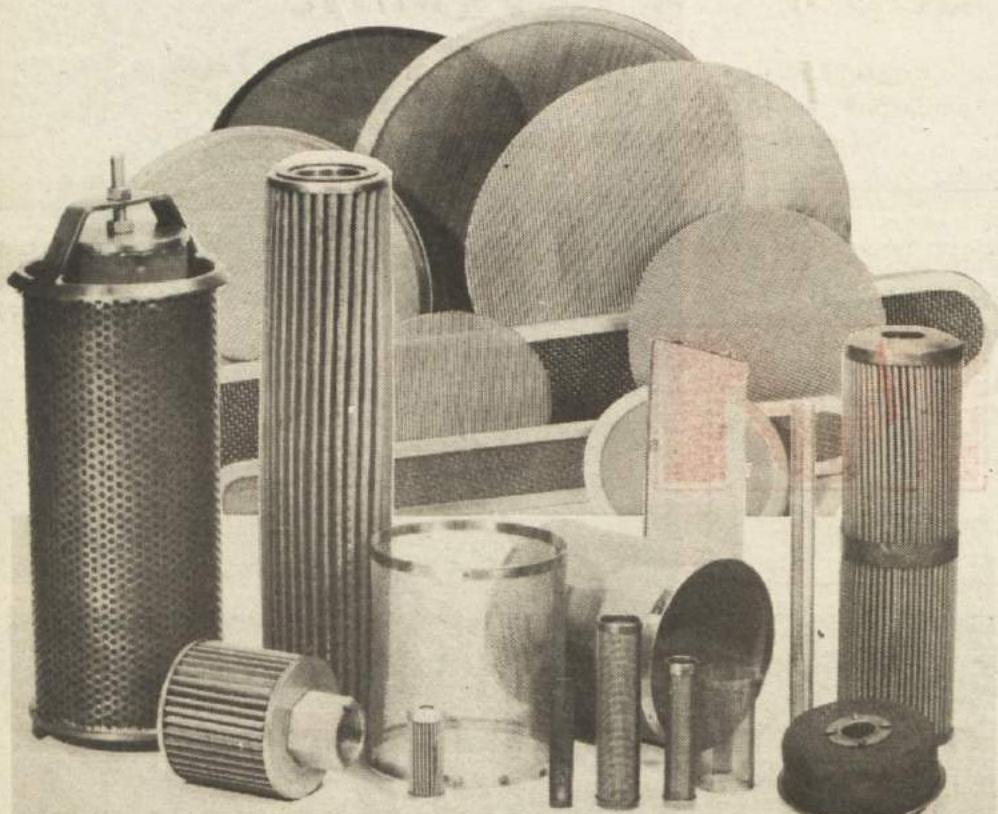
KEMIČNA INDUSTRIZA
n. sol. o. Medvode

TOZD PLETILNICA SODRAŽICA

Proizvodni program:

- izdelovanje žičnih in plastičnih mrež
- konfekcioniranje žičnih mrež in izdelava mrežastih industrijskih filterov

Čestitamo za praznik občine

- SOZD GK – GG KOČEVJE
- TOZD GOZDARSTVO JELENOV ŽLEB
- TOK GOZDARSTVA RIBNICA

**čestitamo
ob
prazniku
občine Ribnica**

Vsem delovnim ljudem in občanom

čestitamo

ob prazniku občine Ribnica

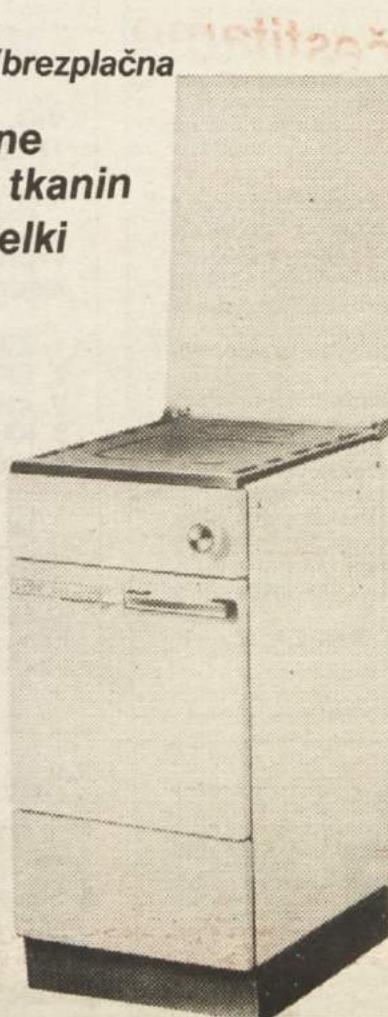
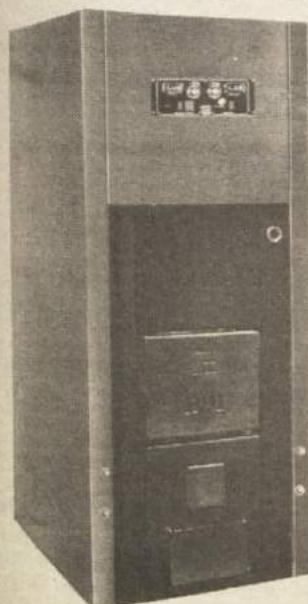

itpp

Industrija termičnih aparatov,
žičnih tkanin in plastike p. o.,
61310 Ribnica, Opekarska 45

Proizvodni program:

- trajnožarni štedilniki küppersbusch
- toplovodni kotli
- cisterne za kurilno olje (brezplačna dostava na dom)
- žične in plastične tkanine
- konfekcioniranje žičnih tkanin
- drobni gospodinjski izdelki

**čestitamo ob
prazniku**

**Mercator—Kmetijska zadruga
Ribnica na Dolenjskem**

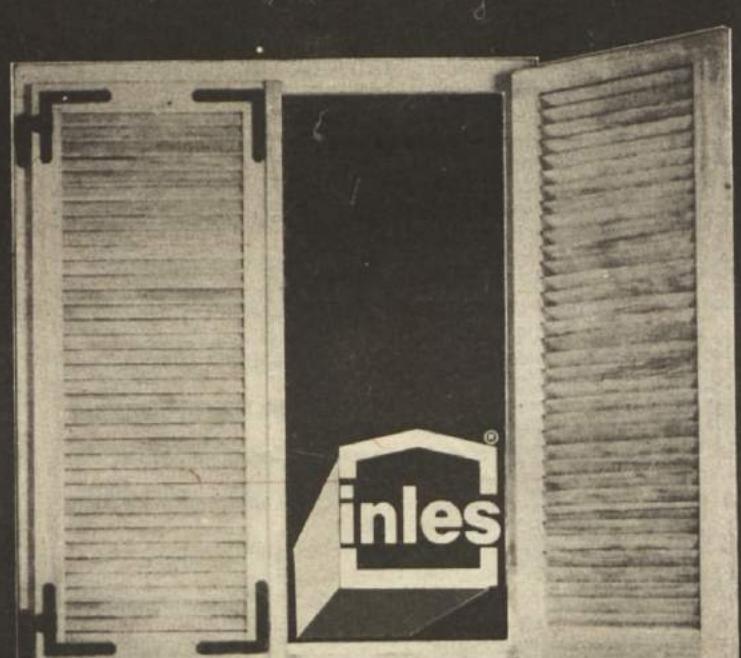
**Članom zadruge,
kooperantom in drugim
občanom čestitamo za
praznik občine Ribnica**

**Mercator—Rožnik
Ljubljana
TOZD Jelka Ribnica
61310 Ribnica**

**Občanom
občine Ribnica
čestitamo ob prazniku**

Kar je dobro za ves svet, bi moralo biti tudi za vas

Inles iz Ribnice izvaja svoja okna in vrata v Avstrijo, na Dansko, Finsko, v Francijo, Italijo, Kanado, ZR Nemčijo, na Švedsko, v Švico, Veliko Britanijo in ZDA.

Želimo vam lep praznik

**KLJUČAVNIČARJI, VARILCI,
UCENCI, ŠTUDENTI!**

Vabimo vas k sodelovanju!

M metalna

strojogradnja, konstrukcije in montaža,
n. sol. o. Maribor
TOZD TOVARNA GRADBENE OPREME, n. sol.
o., SENOVO

Metalna, tozd TGO Senovo, na jugoslovanskem trgu vodilna proizvajalka gradbenih žerjavov, znana tako na domačem in tujem trgu, ki uspešno razširja svoje proizvode visoke kakovosti tudi za lahko procesno industrijo (industrija stekla, tekstile, plastičnih mas in gumarske industrije) na podlagi lastnega znanja in tehnologije, nudi zaposlitev:

5 ključavničarjem

Pogoji:

- samostojna ključavničarska opravila II. st. oz. ključavničarska opravila I. st.
- V/IV st. strokovne izobrazbe tehnične smeri, 1 oz. 3 leta delovnih izkušenj

5 varilcem

Pogoji:

- samostojno varjenje II. st.
- V/IV st. strokovne izobrazbe tehnične smeri, 1 oz. 2 leti delovnih izkušenj ali
- z delom pridobljena delovna zmožnost, pridobljena v 6 oz. 4 letih dela, ugotovljena s predhodnim preizkusom
- obvladovanje REÖ in MAG postopka varjenja

Izbrani kandidati bodo združili delo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Za ugotovitev strokovne usposobljenosti za samostojna ključavničarska in varilска dela II. stopnje se uvede poskusno delo 90 dni, za ključavničarska opravila I. stopnje pa se izvede predhodni preizkus.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po dnevni objavi na naslov: Metalna-tozd TGO Senovo, Titova cesta 106, 68281 Senovo.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

Za šolsko leto 1989/90 nudimo kadrovske stipendije:

- 10 stipendij — preoblikovalec in spajalec kovin
- 4 stipendije — strojni tehnik
- 2 stipendiji — naravoslovno-matematični tehnik
- 6 stipendij — diplomirani inženir strojništva
- 1 stipendija — diplomirani inženir elektrotehnik

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA
DELAWSKEGA SVETA DELOVNE SKUPNOSTI
ZAVAROVALNE SKUPNOSTI TRIGLAV
— DOLENJSKE OBMOČNE SKUPNOSTI
NOVO MESTO

objavlja
prosta dela in naloge

— zavarovalnega zastopnika za zastop Velika Loka

Pogoji:
Za objavljena prosta dela in naloge se zahteva uspešno končana šola IV. ali V. stopnje zahtevnosti in 1 leto delovnih izkušenj.
Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Za objavljena prosta dela in naloge je določeno 2-mesečno poskusno delo.
Kandidati naj ponudbe s kratkim lastnoročnim življepisom in dokazili o uspešno končani šoli pošljajo v roku 8 dni na naslov: Zavarovalna skupnost Triglav — Dolenjska območna skupnost Novo mesto, Cesta herojev 1, 68000 Novo mesto.
Ponudbe kandidatov, ki ne bodo priložili zahtevanih dokumentov, komisija ne bo obravnavala.
Sklep o izbri bo kandidatom vročen v roku 30 dni po preteku roka za prijavo.

151/12

Odbor za medsebojna delovna razmerja pri
DO KOVINAR Novo mesto

RAZPISEU
prosta dela in naloge

KUHARICE

POGOJI:
— poklicna šola (IV. st.)
— samostojno delo — najmanj 3 leta delovnih izkušenj pri enakem opravljanju del
— samostojna nabava živil

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo do 31. 3. 1989.

Kandidatke bomo o izbri obvestili do 10. 4. 1989.

149/12

**DOLENJSKI
PROJEKTIVNI BIRO
NOVO MESTO, SOKOLSKA 1**

razpisuje

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

VODENJE RAČUNOVODSTVA IN FINANC

Pogoji:
— visoka ali višja izobrazba ekonomski smeri
— najmanj 3 leta delovnih izkušenj pri samostojnem vodenju računovodstva in finančnih del
— sposobnost organiziranja in vodenja
— znanje uporabe računalnika v praksi

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let. Pisne prijave z dokazili pošljite v 8 dneh po dnevu objave na naslov: Dolenjski projektivni biro, Novo mesto, Sokolska 1. Kandidate bomo o izbri obvestili v 30 dneh po objavi.

145/12

R KOMUNALA

DO KOMUNALA Novo mesto, p. o.
Cesta kom. Staneta 2

objavlja
po sklepku komisije za medsebojna delovna razmerja prosta dela in naloge:

ZAHTEVNA SKLADIŠČNA OPRAVILA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

— obvladan program za IV. stopnjo skladiščne, kovinske ali druge ustrezne usmeritve
— 1 leto ustreznih delovnih izkušenj

Kandidati za objavljena prosta dela in naloge naj pošljajo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi v časopisu splošno kadrovskemu sektorju DO Komunala, Novo mesto, Cesta kom. Staneta 2.

O izbri bomo kandidate pisno obvestili v 30 dneh po poteku roka za sprejem prijav.

146/12

ZAVOD ZA DRUŽBENO PLANIRANJE IN URBANISTIČNO NAČRTOVANJE OBČINE NOVO MESTO

RAZPISEU

prosta dela in naloge

1. POMOČNIKA DIREKTORJA IN VODE SEKE ZA GOSPODARSKI IN SOCIALNI RAZVOJ
2. SAMOSTOJNEGA SVETOVALCA ZA GOSPODARSKI RAZVOJ

Poleg splošnih pogojev, ki jih določa zakon o sistemu državne uprave in o izvršnem svetu skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih, se zahteva še:

pod 1:

- visoka izobrazba ekonomski smeri
- 5 let delovnih izkušenj
- aktivno znanje slovenskega jezika

pod 2:

- visoka izobrazba ekonomski smeri
- 3 leta delovnih izkušenj
- aktivno znanje slovenskega jezika

in izpolnjevanju pogojev, določenih v družbenem dogovoru o uresničevanju kadrovskih politike v SR Sloveniji, predvsem: moralno-etične vrline, zavzetost in družbena aktivnost pri uveljavljanju in razvijanju socialističnega samoupravnega sistema, sposobnost usklajevanja širših interesov na podlagi merit in pooblastil.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas, s polno delovno obveznostjo.

Pomočnik direktorja in vodja odseka za gospodarski in socialni razvoj je vodilni delavec. Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let in bo po preteku te dobe lahko ponovno imenovan ali pa razporejen k drugim delom in nalogam, ki ustreza njegovim strokovnim izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmožnosti.

Kandidat nudimo možnost rešitve stanovanjskega vprašanja. Prijava z dokazili o izpolnjevanju pogojev in življepisom sprejema 8 dni po objavi Zavoda za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2, Novo mesto.

Kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST

za občine
CRNOMELJ,
METLIKA, NOVO
MESTO, RIBNICA
IN TREBNJE

V 4. številki skupščinskega Dolenjskega lista, ki je izšla z datumom 15. marec 1989, so objavljeni dokumenti:

OBČINA METLIKA

- Odlok o spremembah in dopolnitvi odloka o določitvi povprečne gradbene cene stanovanj, vrednosti zemljišč in povprečnih stroških komunalnega urejanja zemljišč na območju občine Metlika v letu 1989
- Odlok o spremembah in dopolnitvi odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča na ureditvenem območju občine Metlika
- Odlok o spremembah odloka o turistični taksi

OBČINA NOVO MESTO

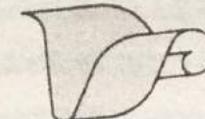
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Bela Cerkev
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Birčna vas
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Brusnice
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Bučna vas
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Dolenjske Toplice
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Dolž
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Gabrje
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Hinje
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Mali Slatnik
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Mirna Peč
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Orehovica
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Otoče
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Podgrad
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Prečna
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Stopiče
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Straža
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Šentjernej
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Škocjan
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Šmarjeta
- Sklep o razpisu referendum za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Uršna selo

OBČINA RIBNICA

- Odredba o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1989 v občini Ribnica
- Odlok o povprečni gradbeni ceni stanovanj in povprečnih stroških komunalnega urejanja zemljišč na območju občine Ribnica za leto 1989
- Odlok o proračunu občine Ribnica za leto 1989

MEDOBČINSKE OBJAVE

- Odredba o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1989 na območju občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje

Tovarna celuloze in papirja

objavlja
prosta dela oz. naloge:

za TOZD KOMERCIALA 7 PRIPRAVNIKOV

Pogoji:

- VII. ali VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomski ali druge ustrezne smeri, aktivno znanje najmanj enega tujega jezika
- delo za določen čas, za potek pripravniške dobe

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovsko služba naše delovne organizacije 8 dni po objavi. Kandidate bomo o izbri obvestili v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

148/12

VIO, TOZD Center za izobraževanje in kulturo TREBNJE, Kidričeva 2

VPISUJE

v programe IZOBRAŽEVANJA OB DELU na slednjih smeri:

1. ŽIVILSKI TEHNIK, V. stopnja
2. EKONOMSKO-KOMERCIALNI TEHNIK, V. stopnja
3. KMETOVALEC, II. stopnja
4. VIŠJA UPRAWNA SOLA

IN OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE

Podrobne informacije o pogojih vpisa in organizaciji izobraževanja dobite na gornjem naslovu ali po telefonu (068) 44-183, 44-558.

Pisne prijave sprejemamo na naslov: VIO-TOZD Center za izobraževanje in kulturo, Trebnje, Kidričeva 2.

150/12

MLADI DOPISNIK

AKTIVNI PLANINCI

Planinski krožek na OŠ v Šentjernej ima 70 članov, med katerimi jih kar 17 se obiskuje vrtec ali 1. razred, a so že osvojili 13 naščink, 8 pripom, 4 nalepk. Pišniki prav nič ne zaostajamo za njimi, saj smo osvojili 13 bronasti, 8 srebrni in en zlati znak. Kar 25 učencev je uspešno opravilo preizkus znanja v planinski skoli. V preteklem letu smo se udeležili trijninskih izletov, pri čemer so nam pomagali KS Šentjernej, ISKRA Šentjernej, IMV Novo mesto in oskrbnik doma pri Miklavžu.

SEBASTIJAN KOS, 8-a
OŠ Šentjernej

DNEVNIKOVI GOSTJE

Člani novinarskega krožka novomeške OŠ Grm smo bili na kulturni praznik Slovenskega gostje ljubljanske časopise hiše Dnevnik. Hvaležni smo novinarju Ivanu Krasku, ki nam je omogočil ta obisk. Se posebej in še enkrat prisrčna hvala uredništvu Dnevnika za izjemno gostoljubje. Ob obisku smo prisotovali novinarski delavnici, ki je tega dne vodila mag. Manca Košir za ljubljanske osnovnošolce. Z njeno pomočjo so mladi bralecem Dnevnika pokazali svoje novinarske in fotoreporterske sposobnosti. Z zanimanjem smo poznejše prebrali Dnevnikovo stran mladih, posebno Dnevnikovo stran. Mislimo, da je zanimiva in pestra. Letošnji kulturni praznik je bil za nas najlepši.

Člani novinarskega krožka

OŠ Grm Novo mesto

PRIJAZNA CVETLIČARKA

Nekaj dni po otvoritvi cvetličarne v stari delu Sevnice sem odšla tja po šopek. Sprejela me je mlada cvetličarka. Ker ji je zmanjalo nageljčkov, mi je prijazno pomagala izbrati ikeban, ki mi je bila še veliko bolj všeč kot navaden šopek. Mamica skoraj ni mogla verjeti, da še obstajata tako prijazne prodajalke, kot je ta v cvetličarji.

POLONA ZUPANC
OŠ Boštanj

DELAMO V BORU

Naš tehnično-proizvodni krožek deluje že šest let. V njem sodeluje enaindvajset učencev, ki vsako drugo sredo prihaja v Bor. Tam jih razporedijo po oddelkih. Eno uro delajo pri delavcih ob strojih in jim pomagajo narašati lepilo na čevlje, oblikovati škatle, skladiti in podobno. Ob dveh imajo pet minut odmora, da se okrepejo in pogovorijo, kaj bodo delali naprej. Nekateri delajo za strojem, drugi spletajo pasove ali etuije za očala in ključe. Izdelke, ki jih naredijo, prodajo preko pionirske zadruge.

Učenci tehnično-proizvodnega krožka, OŠ »Baza 20«, Dolenjske Toplice

INFORMATIVNI DAN

10. marca so vse srednje šole na širok opred vrata vsem osmošolcem. Po vsej Sloveniji nas je bilo okoli 23.000. Zbrali smo se tudi v Brežicah. Ravnatelj srednje šole nam je povedal

Viniški dvorec in Zofija Haringova

Ko je pred tremi leti nekdanja Haringova hiša v Črnomlju po dolgih letih spet menjala lastnika — od Mihaela Boljkovca jo je leta 1985 kupil Alba nec Jamin Izairi in v njej ure dal gostilno Pri Suhem mostu — si je marsikdo verjetno zaželet, da bi o tej hiši, ki ima na obokanem kamnitem portalu vklesano letnico 1816, zvedel kaj več. Tudi o njenih nekdanjih lastnikih in prebijalcih.

Naj povemo, da je ta, na zunaj sicer ne preveč ugledna hiša, ki nosi ponosno ime Viniški dvorec oziroma nekdanji Gult Weinitz, kot pomemben zgodovinski objekt spomeniško zavarovana. Njeni gradbeni začetki, kot so ugotovili strokovnjaki novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, segajo že v 16. stoletje, kasneje pa so hiši dodali še dva prizidka. Tako je dobil dvorec sedanjega podobno v začetku 19. stoletja, ko je bilo postavljeni še kamnitno stopnišče in vzdahn portal s polkrožnim zaključkom.

Prvotna stavba je bila verjetno mitnica in stražarnica, ki je varovala prehod čez Suhim most - pod njim je bil skopan obrambni jarek — v središču mesta, ki se je stisnilo v okljuk med rekama Lahinjo in Doblicico. V ta zgodovinski kompleks pa še danes sodijo: grad z ostanki obrambnih zidov, komenda, Stoničeva hiša, ulica Na utrdbah, Flekov mlin, župnijska cerkev in še to in ono. Vsekakor zapuščina, ki terja, da se jo strokovno razišče in spomeniško zavaruje.

Zgodovina Viniškega dvorca bo treba še razjasniti, če bomo seveda prišli do potrebnih arhivskih dokumentov. Tako se v 19. stoletju govorovi o njegovem lastniku Janežiču, ki je bil menda črnomaljski mestni sodnik in je poleg Viniškega dvorca imel podložne kmetije v Nerajcu in Zapudju pa še vnekaterih belokranjskih vaseh. Še pred prvo svetovno vojno je obstajala tudi Janežičeva štipendija za študente-gimnazijce.

Vsekakor pa je v črnomaljski zemeljski knjigi kot lastnik te hiše leta 1872 prvi vpisan tamkajšnji meščan Johann Kapelle (r. 1813 v Črnomlju, u. 1897 v Metliku). Baje je njegov oče za časa Napoleonovih vojsk prišel v Črnomelj in se tu naselil. Njegov sin, mladi Janez Kapelle, je obiskoval črnomaljsko osnovno šolo, kakih drugih šol pa verjetno ni imel. Bil pa je prirodno nadaren in je v Metliku, kamor se je kmalu preselil, postal oskrbnik (prefectus) komende nemškega viteškega reda. Tudi drugod se je hitro uveljavil, saj je bil v letih 1861–1867 poslanec v kmečki kuriji kranjskega deželnega zborna. Leta 1865 ga najdemo med ustanovitelji metliške Narodne čitalnice, kateri je postal prvi predsednik. Kot prizadeven član Prvega kranjskega svilnega društva, osnovanega 1868 v Metliku, si je v komendi aredil več prostorov, kjer je uspešno gojil sviloprejke. Leta 1874 in kasneje ga zasedlimo v odboru metliške požarne brambe, najstarejše na Slovenskem, istega leta pa je bil tudi med ustanovitelji Prve dolenske posojilnice v Metliku in je postal njen prvi ravnatelj.

Kapelje je zanimalo tudi narodopisje in je v nemški Carnioliji objavil prispevka o praznovanju zelenega Jurija v Črnomlju (1839) in o kresnem večeru v Metliku (1842).

Leta 1840 se je v Metliku poročil z domačinko Marijo Zoller (1818–1853), ki mu je rojila šest hčera, od katerih pa sta dve mladi umrli. Najstarejša je bila Zofija (r. 21. 9. 1843) in ta je po ocetovi smrti podevala Viniški dvorec v Črnomlju, potem ko so se druge tri še živeče sestre dedovanju odpovedale.

Zofija se je še mlada poročila z meščanom Teodorjem Haringom, ki pa je takoj spočetka slabšo gospodaril, saj je s podpisovanjem menic denarno propadel in je zato odšel v Ameriko. Tam je za njim izginila vsaka sled in je, kot so doma zvedeli, padel v nemirih, ki so nastali po tamkajšnji državljanski ali secesijski vojni. V Črnomlju je tako pustil ženo in hčer Olgo, ki pa je ni nikoli videl, saj se je rodila tem (1866), ko je Haring že odpotoval v Ameriko.

Komaj 22-letna Zofija — možje dolgove je poplačal njen oče — se je morala sama spo-

prijeti z življenjem. Da se je preživelata in ker posestva ni bilo veliko, je pričela oddajati v najem družinsko stanovanje in tri samske sobe. Kot narodno zavedna žena je poskrbela, da so v njenem domu dobili streho le narodno zavedni ljudje. Tako se je v dolgih letih v Viniškem dvorcu zvrstilo lepo število sodnih in davčnih uradnikov, učiteljev, zdravnikov, obrtnikov in drugih. Hiša Haringova je postala pravo zbirališče mladih narodnjakov in njihovih prijateljev, med katerimi naj omenimo le veterinarja in zbiratelja starin in umetnik Josipa Nikolaja Sadnikarja, njegovega prijatelja slikarja Ferda Vesela in kasnejše Maksima Gasparija, skladatelja Viktorja Parmo, pravnika Frana Ogrina in Martina Malneriča ter publicista in naredopisca Boža Račiča. Prav Sadnikar je v hišo pripeljal Vesela, ki je v veži na steni upodobil Poljanca v beli noši, ki z napeito pištolem meri v obiskovalca. Njegovi so tudi grbi Črnomlja, Vinice in dežele Kranjske na vežnem oboku; je pa vse to precej uničeno in čaka na spremto restavatorjevo roko. Na žalost je bila pri zadnji predelavi prebeljena podoba starega orožja (helebara, čelast itd.), ki je prav tako bila Veselovo delo.

Zofija Haringova se je tudi v javnem življenju vseskozi pokazala trdno narodnjakinjo, kar v tistih časih nemškega raznarodovalnega pritiska ni bilo ravno lahko. Bila je delavna članica v vseh naprednih društvih, tako v narodni čitalnici, pri Sokolu, pri šolskih podpornih akcijah, pri Jugoslavski Matici in drugod. Leta 1892 je v Črnomlju ustanovila podružnico Ciril-Metodovega društva, ki ji je predsedovala celih 17 let, nato pa je še več let opravljala tajniške posle. Verjetno je prav Sadnikar Haringovo navdušil za zbiranje ljudskega blaga, predvsem belokranjskih noš, vezin, pisanic, ljudskega nakita in podobnih zanimivosti. Na žalost se je ta zbirka porazgubila, kaka desetina belokranjskih otiračev Haringove pa je le še ohranjena v Belokranjskem muzeju. Prav tako je muzej pridobil nekaj njene starinskega pohištva.

Kako je bila Haringova priljubljena in cenjena pri Črnomaljcih, se je pokazalo zlasti ob njeni osemdesetletnici 1923. leta, ko so se zvečer številni meščani zbrali okoli njenega dvorca in jo počastili z godbo, petjem, govorji in iluminacijo. Ob tej priložnosti ji je Belokranjska Probuda (podružnica ljubljanske Probeude) poklonila kot »čuvarici narodnih umetnin« diplom, ki jo je bil izdelal njen tajnik Božo Račič, podpisal pa predsednik Oton Grebenc.

Priljubljenost in pomembnost Haringove se je pokazala tudi pri njegovem pogrebu 20. novembra 1928. Naj tu preustum besedo kar takratnevemu črnomaljskemu kronistu, ki je v dnevniku Jutro zapisal:

Kako je naše mesto častilo nedavno umrlo zgledno Slovenko, gospo Haringovo, je v veliki meri dokazal pogreb blagopokojnico, ki jo je naše meščanstvo z zastopniki vseh društev spremilo k večnemu počitku v Vojnu vas. Krsto je neslo iz hiše šest mladih Sokolov ter jo po blagoslovu dvignilo na mrtvaska voz. Moški pevski zbor je zapel »Vigred«, nakar se je žalobna povorka z godbo na celu pričela pomikati. Za krsto so stopal sorodniki, nato pa zastopniki društva in številno meščanstvo, ki je tvorilo dolgo povorko. Na pokopališču v Vojni vasi se je ob odprttem grobom poslovil od blagopokojnice župan gosp. Karel Müller, ki jo je v kratkem, zelo lepom govoru orisal kot Slovensko kremenitega

Viri — arhiv Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v Novem mestu — matične knjige v Metliku in Črnomlju — Mihaela Boljkovac, Črnomelj, Kolodvorska 1

Zofija Haring

prjeti z življenjem. Da se je preživelata in ker posestva ni bilo veliko, je pričela oddajati v najem družinsko stanovanje in tri samske sobe. Kot narodno zavedna žena je poskrbela, da so v njenem domu dobili streho le narodno zavedni ljudje. Tako se je v dolgih letih v Viniškem dvorcu zvrstilo lepo število sodnih in davčnih uradnikov, učiteljev, zdravnikov, obrtnikov in drugih. Hiša Haringova je postala pravo zbirališče mladih narodnjakov in njihovih prijateljev, med katerimi naj omenimo le veterinarja in zbiratelja starin in umetnik Josipa Nikolaja Sadnikarja, njegovega prijatelja slikarja Ferda Vesela in kasnejše Maksima Gasparija, skladatelja Viktorja Parmo, pravnika Frana Ogrina in Martina Malneriča ter publicista in naredopisca Boža Račiča. Prav Sadnikar je v hišo pripeljal Vesela, ki je v veži na steni upodobil Poljanca v beli noši, ki z napeito pištolem meri v obiskovalca. Njegovi so tudi grbi Črnomlja, Vinice in dežele Kranjske na vežnem oboku; je pa vse to precej uničeno in čaka na spremto restavatorjevo roko. Na žalost je bila pri zadnji predelavi prebeljena podoba starega orožja (helebara, čelast itd.), ki je prav tako bila Veselovo delo.

Zofija Haringova se je tudi v javnem življenju vseskozi pokazala trdno narodnjakinjo, kar v tistih časih nemškega raznarodovalnega pritiska ni bilo ravno lahko. Bila je delavna članica v vseh naprednih društvih, tako v narodni čitalnici, pri Sokolu, pri šolskih podpornih akcijah, pri Jugoslavski Matici in drugod. Leta 1892 je v Črnomlju ustanovila podružnico Ciril-Metodovega društva, ki ji je predsedovala celih 17 let, nato pa je še več let opravljala tajniške posle. Verjetno je prav Sadnikar Haringovo navdušil za zbiranje ljudskega blaga, predvsem belokranjskih noš, vezin, pisanic, ljudskega nakita in podobnih zanimivosti. Na žalost se je ta zbirka porazgubila, kaka desetina belokranjskih otiračev Haringove pa je le še ohranjena v Belokranjskem muzeju. Prav tako je muzej pridobil nekaj njene starinskega pohištva.

Kako je bila Haringova priljubljena in cenjena pri Črnomaljcih, se je pokazalo zlasti ob njeni osemdesetletnici 1923. leta, ko so se zvečer številni meščani zbrali okoli njenega dvorca in jo počastili z godbo, petjem, govorji in iluminacijo. Ob tej priložnosti ji je Belokranjska Probuda (podružnica ljubljanske Probeude) poklonila kot »čuvarici narodnih umetnin« diplom, ki jo je bil izdelal njen tajnik Božo Račič, podpisal pa predsednik Oton Grebenc.

Priljubljenost in pomembnost Haringove se je pokazala tudi pri njegovem pogrebu 20. novembra 1928. Naj tu preustum besedo kar takratnevemu črnomaljskemu kronistu, ki je v dnevniku Jutro zapisal:

Kako je naše mesto častilo nedavno umrlo zgledno Slovenko, gospo Haringovo, je v veliki meri dokazal pogreb blagopokojnico, ki jo je naše meščanstvo z zastopniki vseh društev spremilo k večnemu počitku v Vojnu vas. Krsto je neslo iz hiše šest mladih Sokolov ter jo po blagoslovu dvignilo na mrtvaska voz. Moški pevski zbor je zapel »Vigred«, nakar se je žalobna povorka z godbo na celu pričela pomikati. Za krsto so stopal sorodniki, nato pa zastopniki društva in številno meščanstvo, ki je tvorilo dolgo povorko. Na pokopališču v Vojni vasi se je ob odprttem grobom poslovil od blagopokojnice župan gosp. Karel Müller, ki jo je v kratkem, zelo lepom govoru orisal kot Slovensko kremenitega

JOŽE DULAR

Ožgoria

PRVA KNJIGA V PRAVEM ČASU

Anica Zidar, pospremla na pot k bralcem svojo najnovješo knjigo Pridi k tolmu, ki je te dni izšla pri založbi Kmečki glas.

Prava knjiga v pravem trenutku bi lahko dejali ob izidu knjige Cirila Ribičiča in Zdravka Tomaca Sončne in senčne strani federacije, ki je pred kratkim ugledala beli dan pri založbi Komunist. Čeprav je knjiga posvečena zgodovinskemu dogodku, 50-letnici izida Kardeljeve knjige o razvoju slovenskega narodnega vprašanja, pa ni branje za minute dni, marveč prav za vročojugoslovensko sedanjo.

Iz krize, v katero smo zaredili na vseh področjih življenja od političnih do gospodarskih, se skušamo rešiti tudi s sprememnjem ustawe, ob tem pa se porajajo številne zamisli o tem, kako oblikovati skupnost narodov in narodnosti v Jugoslaviji. Končno tudi dogajanja na Kosovu močno opredeljujejo prav ustavne spremembe. Skratka, vprašanje o tem, v kakšni federalistični skupnosti, bolj konfederalni ali bolj unitaristični, bomo živelji, je eno od glavnih vprašanj, ki znova in znova zahteva argumentirano preverjanje načela jugoslovenskega federalizma.

Haringova pa je prav na koncu življenja doživelata tudi žalostne ure. Njena edinka Olga, ki se je v mladosti že lela pri uršulinku v Škofji Loki izšolata za učiteljico, je moralna učenje zaradi bolezni na očeh opustiti. Naslednja leta se ji je vid stalno slabšal in klubrem očesnim operacijam je prav v letu materine smrti oslepla. Odslej je zanj skrbela Mihaela Boljkovac, ki je že prej dolga leta pomagala obe ma Haringovima. Zdaj je bila njeni pomoč slepi še veliko bolj potreblja in dragocena. To je cutila tudi Olga, ki je leta 1933 pogodbo pri notarju prepisala Viniški dvorec na Boljkovčeve z edino obveznostjo, da zanj skrbti do njene smrti. Boljkovčeva je to dolžnost tudi veste in potrebljivo izpolnjevala.

Olga se je slepa ukvarjala v glavnem s pletenjem, sestavlja pa je tudi preproste pesmi, ki jih je potem po nareku zapisala Boljkovčeva. Zadnja Haringova je v temi preživelata petnajst let, 27. januarja 1943 pa je umrla, starata skoraj 77 let. Pokopali so jo v materinem grobu v Vojni vasi. Od Zofije Haringove kot tudi od njene hčere hrani Boljkovčeva manjša oljna portretta, ki ju je bil naslikal Ferdo Vesel.

Po zadnji vojni je bilo Viniški dvorec vse težje vzdrževati. Ker sta si Boljkovčeva in njen mož Niko (bil je kleparski mojster in vodovodni instalatler ter je v marcu 1945 kot partizan padel v Starih Zagah pri Črmošnjicah) že leta 1938 v neposrednem bližini Viniškega dvorca zgradila svojo hišo, se je Boljkovčeva po zadnji vojni preselila vanjo. Stara Haringova hiša je odslej klub mnogim stanovalcem ali pa prav zato še bolj propadala. Končno jo je Boljkovčeva navzlic poskusom, da bi jo odkupil občina ali kaka primerna ustanova, leta 1985 prodala Aminu Izairiju, ki je obljudil, da bo staro stavbo obnovil v soglasju z navodili novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. Vsa prenova še ni do kraja opravljena, zlasti ne v nadstropju, saj vse zahteva veliko denarja. Na žalost pa se doslej novi lastnik ni dovolil navodil Zavoda in je notranje gostinske prostote uredil dokaj kičasto. Verjetno pa bi se z dobro voljo to še dolapopraviti, tako da mora smemo upati, da bo sčasoma znameniti Viniški dvorec v zadovoljivi zunanjosti in notranji podobi le ohranjen nam in zanamcem.

Prvi del knjige, »Politične borbe centralistov, federalistov in separatistov«, je znanstveno teoretičen, medtem ko je drugi »Jugoslavija bo ostala avnojska ali pa je ne bo«, bližje praksi, saj so v njem natisnjeni članki in polemike obeh avtorjev ob aktualnih doganjih in izvivih. Tako drugi del predstavlja soočenje teorije s praktičnimi, aktualnimi izvivi in jo po svoje preverja.

Pomemben prispevek v knjigi predstavlja uvod »Jugoslavski federalizem od Sporensa do razmišljaj o novi ustavi« Milana Kučana, ki opozarja na prepotrebno razjasnitve pogledov na nacionalno vprašanje.

M. MARKELJ

PRIDI K TOLMUNU

»To je zgodba o ljubezni, o človeškem srcu, o tisočerih drobnih rečeh, ki sestavljajo življenje in zaradi katerih je vredno živeti; zgodba o delu, ki pripravi človeka, da se pobere s tal, pripravi o žlahtnih sokovih v ljudeh, obenem pa prošnja, da bi otrok smel biti otrok.« S temi besedami je naša dolenjska rojakinja mokronoška pisateljica

IZRAZITO ZASEBNA ŽENSKA LIRIKA

Pri Državni založbi Slovenije je nedavno izšla pesniška zbirka Barbare Hočevar z naslovom Predalčki. Pesmi, zložene v te »predalčki«, so izrazit primer zasebne poezije. To je poezija, ki je ne zanimalo družbene razsežnosti, temveč se ukvarja izključno s človekom kot posameznikom, z njegovimi čustvi, pričakovanji, sočlovekom in s podobnimi vprašanji. Hočevarjeva je pesnica po naravi, pesni, ko ji ustvarjalno moč sproščajo posebni življenjski trenutki, skratka takrat, ko mora z novo pesmijo pomiriti svoj notranji — pesniški klic. Razumljivo, da so vse te pesmi napisane s povsem razpoznavno, celo poudarjeno žensko noto. Zato za Predalčke lahko zapišemo, da pomembno bogatijo tako imenovano slovensko žensko liriko, in če pravimo žensko, mislimo v najboljšem, ne v slabšalem pomenu te označitve.

Ob branju Predalčkov se pozornejšemu bralcu razkrije, da so pesmi Hočevarjeve tista vrsta poezije, ki išče lepoto in človečnost v intimi, idili, nekakšni složnosti vsega v ograjennem svetu, ki si ga je to poezija pač izbrala za domovanje

Pričajoči zapisi temeljijo na resničnih dogodkih, ki so pred tremi in več desetletji razburjali delniško javnost, le osebe in kraj v njih so, ker so glavni junaki povečani že poštne odsužili svojo kazeno, izmišljeni.

Nasilje na begu

Vsega kakšnih deset dni je poteklo od tistega aprila, ko so krški milicijski obstali pred težko in na videz nerešljivo nalogo. Javnost je bila namreč vznemirjena, v le nekaj dneh se je po okoliških vaseh zgodilo veliko tega, neznanci so med drugim posilili osemnajstletno dekle, prijavljena pa sta bila tudi napada na krajanje, ki sta se končala s hudimi poškodbami. Storilci kot da so se vdrli v zemljo. Ljudje so se v strahu že ob mraku zaklepali v svoje hiše, milicijskim in kriminalistom pa je bilo vse bolj jasno, da imajo v vseh primerih opravka z istimi storilci, takšnimi, ki ne izbirajo sredstev, da bi dosegli željeni cilj.

5. aprila je bil, ko je bila Jožica skupaj s svojo družino doma, okoli 21. ure pa jih je zmotil nenadetan obisk. Neznanca sta namreč stopila v stanovanje in tebi nič, meni nič od osmijestne Jožice zahtevala, naj gre v njima. Dekle se je obiskovalcev ustrailo in hotel zbežati, neznanca pa sta sekirami v rokah ustrahovala domačine, eden od njiju je imel v rokah celo puško, pripravljeno na strel. Jožici je prvi priskočil na pomoč njen mož, vendar ga je eden od obiskovalcev napadel; drugi je grozil Jožičinemu očetu, ki je jokajoč hotel rešiti svojo hčer. Napadalca je končno uspešno Jožico zvleči iz stanovanja in nato čez cesto v bližnji gozd, ves čas pa sta ji grozila, da jo bosta ubila, če se jima bo upiral. Navzlic njenim obupnim poskusom, da bi se rešila

iz rok napadalcev, sta neznanca dosegli cilj: v gozdu sta dekletu na silo strgala obleko s telesa, nakar jo je eden držal, drugi pa posilil. Ko sta skušala vlogizamnenjati, je Jožici uspešno iztrgati se iz njunega objema in zbežati v noč. Šele pozno ponoči se je po drugi strani gozda vrnila domov in povedala, kaj se je zgodilo.

Niso se še poleg govorice o tem groznom dogodku, že so miličniki stali pred novo, nič manj težko nalogo. Milan Dejak je 10. aprila nekaj po 16. uri pesačil po makadamski cesti proti domu. Nenadoma sta k njemu iz hoste stopila neznanca in ga spraševala, če ima cigarete. Ko je Milan odgovoril, da ne kadi, sta ga pričela nagovarjati, naj kupi pištole, vendar ju je zavrnil, češ da nima denarja. Med pogovorom se je nenadoma pojavit še tretji neznanec, ki je brez besed s sekiro v rokah stopil pred Dejakom in ga udaril po ramenu, hip zatem ga je drugi neznanec s pištole treščil po obrazu. Milan je padel na tla, nakar so ga vsi trije še dodatno obdelali in mu iz denarnice v zadnjem hlačnem žepu izmazknili 580 din. Predno so odšli, so mu zagrozili še, da ga bodo ubili, če bo dejanje prijavil miličnikom.

Krog zahrbnih dejanj in napadov je bil zaključen 15. aprila. Neznanca, po opisu prič in oškodovanec enake postave, sta okoli 19. ure prišla na domačijo Janeza Tomca. Vsak je v roki držal sekiro in od gospodarja sta zahtevala pijačo. Janez se je nekaj časa izgovarjal, da pijače nima dovolj, napisled pa je ženo le posilal v klet po steklenico jačenika, sam pa je stopil v

hlev nakrmit živino. Ko se je vrnil, sta se neznanca že nacejala s pijačo, ob obeh je stala njegova žena, zato se jima je pridružil še Tomc. Kar na lepem pa ga je eden od dvojice gostov napadel, ga udaril s sekiro in pričel zabadati z nožem. Ko je Janezu na pompolo priskočila žena, sta s sekiro napadla še njo, napisled pa še sosedo, ki se je hiši pribljal naključno. Janeza sta tolkanj časa tepla in prebadala z nožem, da jima je napisled pokazal, kje ima skrito lovsko puško. Po dejantu sta neznanci v sosednjem vasi ukradla moped in se z njim odpeljala v neznančno.

Zdravnik je ugotovil, da ima Janez Tomc kar sedem hujih poškodb po glavi, razlito desno oko, na suknjiču pa je bilo 10 vbovodov z nožem, od katerih jih je osem prebilo podlogo.

Posavski miličniki in kriminalisti so iz dneva v dan zoževali krog osumljenjencev. Vsega trije dnevi od zadnjega dejanja so potekli, ko sta bila storilca že v njihovih rokah. Prav tiste dni sta bila nameč na begu iz VPD Radeče mlada Roma, znana po nasilniškem obnašanju in tovrstnih dejanjih; šlo je za 26-letnega Mirana Berusa in 24-letnega Edija Jurka. Vsi sledovi in opisi so vodili k njima in miličniki so zategadel 18. aprila obkolili romsko taborišče, kajti očitno je bilo, da se neznanci skrivata tam. In res. Edi se je sicer skušal rešiti s strelnjem iz lovskih pušč, vendar je napisled spoznal, da je vse zamoran. Oba sta tistega dne prespala za rešetkami.

Sojenje je bilo v septembetu istega leta. Mirana je senat obsojal na 8 let strogega zapora, Edija pa na 6. Ker pa je bil Berus že poprej obsojen na štiri zaporne kazni, je sam zaprosil, naj mu kazen združijo; senat mu je tako izrekel enotno sodbo 12 let strogega zapora, medtem ko je Jurku enotna kazen znašala 6 let in 8 mesecev bivanja za rešetkami. Ob rojstvu tretjega otroka je bila Ediju kazen znižana na 6 let, medtem ko je bila Miranu zahteva za izredno omilitev kazni zavrnjena. Vseeno pa je prostore KPD Dob na Mirni zapustil leta dni poprej, preden mu je kazen potekla v celoti.

B. B.

no je imela nastrešek in okoli njega si je uredila poletno bivališče. Ko je vzela k sebi nečakinjo Nežo, grbasto dekleto, ji je Falkova prababica svetovala, naj pride z njo živet v grad, saj so imeli tam dovolj prostora za služničad. Gozdna žena se je sprva branila, a je zaradi male Neže le popustila, da deklica ne bi predivje rasla.

Neža se je v gradu hitro privadila in postala je najzanesljivejša služabnica svoje gospodarice. Življenju v gozdu pa se kljub vsemu ni popolnoma odrekla. Vsako leto si je izgovorila mesec dni prostosti, da se je odzvala klicu samote. To je bilo vedno poleti, ko so zorele rdeče gozdne jagode.

Zeleni bor je druga drevesna zanimivost mokriškega parka, zaradi katere je ta zasloven daleč naokoli. Seme tega bora so načrtno zbirali in ga razposiljali na vse vetrove, po monarhiji in drugih evropskih deželah. O tem, kako so prispele v Mokrice prve sadike, je Falk Gagern vedel povedati, da je eden od njegovih prednikov v prvi polovici minulega

rave in monumentalne grafske arhitekture.

Pogovor s predstavniki Term je kot gost nemških investitorjev pred dobrim mesecem prisostvoval tudi Falk Gagern, na Dunaju živeči nečak Nikolaja Gagerna, ki je zadnji gospodar v Mokricah. Nikolajev solastnik sta bila oba brata, Falkov oče Friedrich in Hans. Friedrich se je uveljavil kot pisatelj in Slovenci ga poznavajo po prevodih romanov »Cesta« in »Ljudstvo«, v katerih opisuje preteklost in usode prebivalcev bližnje in daljnje okolice Mokrice. Hans Gagern je bil slikar, znan predvsem po lovskih motivih. Živel je v leskovškem gradu pri Krškem.

Falk Gagern pogosto obiskuje Mokrice in je marsikaj napisal o njihovi zgodovini. Iz ustnega izročila se živo spominja zgodb in dogodkov iz preteklosti. Med znamenitostmi mokriškega gozda je omeniti tri mogočne kostanje (plemenite sorte maron). Po njegovem pripovedovanju naj bi največjemu med njimi namerali dvanajst metrov obseg. V tem dresesu, ki je bilo znaten votlo, vendar je še zelenelo, je včasih posedalo ob ognju po ducat lovcev.

V drugem kostanju je vrsto let stanovala gozdna žena, ki so jo klicali Gogola ali kar po nemško Waldfrau. Pred dupli-

OBRAZI

Enkrat smo se vrnili le trije

»Tukaj sedim dan za dnem in gledam skoz okno, zraven pa premisljujem, kako čudne so igre use. V 93. letu grem, pa sem še živ, čeprav sem v mladosti šči skozi take bojne meteže, da so mlađi fantje padali vse naokoli kot snopi ob žetvi.« Tako pripoveduje Anton Vovko iz Družinske vasi, najstarejši mož daleč naokoli, in medtem kose pogovarjava, se ne odmakne s svojega prostorčka ob oknu. Ta mu nudi pogled v prebijajočo se pomlad na vrtovih in poljih okoli domače vasi, zdi pa se, kot da mu prozorno steklo poleg te vsake idile kar naprej odseva tudi tisti davni čas in krute podobe, ki jih Anton nikakor ne more pozabiti.

»Petnajstega leta sem šel na nabor in bil sem ves v strahu, da me ne bodo potrdili. Kaj sem takrat vedel o grozotah na fronti, še pomisliš nisem na rane, na smrt! Kmalu mi je bilo vse to blizu. V Galiciji, za Karpati, na Dnistrovju. Lajanje topov, življanje krogel, klici padajočih in ranjenih vojakov. V kompaniji nas je bila večina Slovencov in s prebivalci za fronto smo se kar dobro razumeli. Prijetno so nas sprejemali, saj takrat vojska ni bila tako kot drugi svetovni vojni, ko so Nemci, Italijani in drugi pobijili civiliste in zažigali njihove domove. Bili smo kavalirji, čeprav smo sami hudo trpeli. Najhujše pa je prišlo potem, ko smo bili premesčeni na soško fronto. Pri Gabrijelu je tako vžigalo iz vseh vrst orožja, da sploh ni bilo slišati posameznih strelov, ampak je bilo vse skupaj eno samo peklensko rotanje. Enkrat smo se vrnili iz prvih položajev samo trije. Sanejevci za nami niti niso pošljali, saj bi padli še oni. Mene je

nekaj udarilo v ramo. Najprej sem mislil, da je kakšna veja, potem pa sem opazil, da mi po roki teče kri: zadebel me je šrapnel. Pa vesta, da sta bila tista druga dva hudo nesrečna, ker ni zadebel tudi nju? Tako sem šel jaz za nekaj časa v zaledje, onadva pa nazaj v ogenj. Pozneje, ko smo fronto prebili, takoj hudi bojovi ni bilo več. Spominjam se, da smo se ustavili na hribih, od koder je bil čudovit razgled na Verono. Naprej nismo šli več, saj je prej prišla kapitulacija. Potem smo se vračali čez Ljubljano domov. V Ljubljani so nas spraševali, če gremo braniti Koroško. Tako sem šel tja in se tolkel vse do konca. Zdi se mi neumno, da smo takrat Koroško izgubili. Vsega skupaj je bila kriva politika.« Tako se spominja Anton Vovko burnih doganj, ki so ga potegnili daleč od rodne Družinske vasi.

Rodil se je leta 1896, tik pred novim letom. Oče je bil kovač, vendar doma za otroke ni bilo kruha. Anton se je že dvanajstega leta odpravil učiti za trgovca, brat in sestra sta odšla v Ameriko, ena sestra pa se je poročila v bližini doma. Vsi trije so že umrli, brat v rudniški nesreči pri Clevelandu, ko ga je povzil vagón.

»Poročil sem se pred dvajsetletimi leti,« razpredala svojo zgodbo Anton Vovko. »Bil sem poslovodja prvega delavskega konsumnega društva Rajhenburg in takrat sva šla s prijateljem na veselico v Podčetrtek. Plesat sem šel z Gjelzo, nadučiteljevo hčerko iz Pišeca, in takoj sva se spoznala. Pozneje, ko sva se poročila, sem v Zagreb od Žida Goldnerja kupil trgovino z mešanim blagom in tja sva se preselila. V Za-

grebu je bilo takrat veliko trgovin v židovskih rokah in moram reči, da so bili pravi poštenjaki, saj sem imel veliko opraviti z njimi. Precej trgovcev je bilo tudi Slovensko. Potem, med vojno, sem opazil, da so pričele židovske družine izginjati. Tudi mlad fant, ki je večkrat prihajal po poslih v trgovino, se je nekoc pojabil z židovsko zvezido na rokavu. Bil sem presenečen, saj sploh nisem vedel, da je Žid. Potem je tudi on kmalu zginil in nikoli več ga nisem videl. Tudi jaz sem sodeloval z osvobodilno organizacijo in pomagal, kolikor sem le mogel. Po vojni, ko je bila trgovina nacionalizirana, sem se preselil v Novo mesto, kjer sem delal pri Merkatorju kot nabavni referent in poznejše komercialist vse do upokojitve. Imel sem 45 let delovne dobe, star pa sem bil 74 let. Ko so se otroci izšolali, se je za mano v Slovenijo preselila tudi družina.

Gizela in Anton imata tri otroke, same fante. Eden živi v Kanadi, drugi v Krškem, tretji pa v bližini doma v Družinske vasi. Vsi so dosegli lepo izobrazbo. Imata pa že tudi šest vnukov in tri pravnukov. Anton veliko bere. Če je lepo vreme, gre na sprehod, če ne, pa sedi ob oknu in skupaj z ženo obuja spomine. »Vendar vse prevede govorovi o vojni,« ga pokara žena, ki je dvanajstdeset let začnula verjetno zna vse njegove dogodivščine že na pamet. Toda, si mislim, ko se poslavljajo od častiljivega para iz Družinske vasi, mnogim v naši ljubljivom domovini o grozotih, ki jih prinaša vojna, govorimo še premašno, saj bi sicer manj korajno klicali po orožju.

TONE JAKŠE

stoletja med obiskom v cesarski vrnariji na Dunaju naletel na pinus strobus, v Evropi takrat še neznan vrsto bora. To ga je tako prevzel, da je priči podkupil vrtnarja, ki mu je skrivaj odstopil nekaj sadik. Mokriški gospod jih je skril v cilinder in jih s konjenikom poslal naravnost na Kranjsko.

V Mokricah so iz teh sadik zrasli prekrasni bori. Njihova semena so posejali in tako vzgojili še več sadik. Dragocene zelenega bora je mokriške gospodarje reševalo iz krize, ko so zaradi trtne uši ostali brez dohodka od vinoigradov. V grajski posesti so imeli pred pojavo trtne uši šestdeset johov vinske trte, in ko so posekali, so obnovili samo dvanajst johov.

Medtem so na enak kamen naleteli v južni Franciji. Lastnik Rotschild je ponudil Falkovemu staremu očetu odškodnino, če opusti svoj kamnolom, vendar Gagern na to ni pristal. Pozneje ga je Rotschild izigral, s tem da je znižal ceno, Gagern pa si tega ni mogel privoščiti. Mokričke gospodarsko propadle že zaradi nevarnosti zemeljskih plazov lahko sekali komaj tretjino gozdna površin. V gradu in okolici so se živo spominjali nesrečev, ki jo je po dolgotrajnem deževju povzročil plaz nad Breganščico. Letnico je sogovornik pozabil, povedal je le, da jim je takrat odneslo lovsko hišo s štiriceljsko družino, le nekaj mesecev star dojenček je po čudežu ostal živ. Plaz je zaprl pot Breganščici in v dolini je nastalo jezero. Na njem je na slamarici plaval dojenček iz lovskih hiš, ki so ga ljudje rešili.

Bratje Gagerni so polovico posestva prodali že med prvo svetovno vojno. Mokriško gospodarstvo je z gradom vred 1923. leta odkupila firma Berger iz Zagreba in ta je 1937 vse skupaj prodala zagrebški nadškofiji. Gostišče so v Mokricah uredili v povojskih letih. Grad so postopoma obnavljali, vendar za temeljito prenovo ni bilo nikoli dovolj denarja. Zdaj napoveduje prenovo tuji kapital. Pobudnik za naložbo je Miran Norman-Fischer, po materni češki rojak, ki je tudi eden od investitorjev.

J. TEPPEY

NAGRADA V NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 9. nagradne križanke izbral FRANCA ŽAMANA iz Novega mesta in mu za nagrado podelil knjigo slovenskega pesnika Jožeta Snoja Gavžen hrib, nemadavno stvaritev, ki na nov način govori o NOB.

Rešitev današnjo križanko in pošljite rešitev najkasneje do 3. aprila na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 11.

REŠITEV 9. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 9. nagradne križanke je, brana v vodoravnih vrsticah, takšna: KOSOVKO, SRT, KIMON, TAR, TLAKARINA, ROJA, ELAN, POSEBNI, RS, URA, KUKMA, SAKO, LOSICA, KARTOGRAM, KAT, IME, TLA, QVIRA, NEPOTIST, ODAK, KRIŽANKA, SORA.

MJS LJ

Najbolj samoumevne ideje so v bistvu produkt dolgega in pogosto iracionalnega razvoja.

J. RACHELS

Človek je navsezadnjem man le toliko, kolikor si lahko naloži ponižanja in sramote.

M. ROŽANC

Slane pa še kar naprej streljajo

Neizmerne črede afriških slonov so se močno skrčile — Z avtomatskimi puškami in protitankovskimi izstrelki — Slonovina je vir bogastva

Skupina kakih 40 divjih lovcev se pripazi v varstvu savanske travne do nič hudega sluteče črede slonov, ki se mimo pase pod vročim afriškim nebom. Ko pridejo dovolj blizu, snamejo z ramen avtomatske puške in začnejo prav pokol. Velikanski samci, samec in mladiči padajo eden za drugim, ubiti od plohe krogel, ali se težko ranjeni v smrtnih mukah valjajo po tleh in obupno trobijo. Lovcev agonija živali ne moti kaj dosti, izurjeno gredo od živali do živali in jim odsekajo okle, nato pa s plenom vred izginejo v težko dostopne hrive. Nad pobito čredo pa se začno zbirati mrtvoinarji, plahutajoče žive zastave.

Takšni poboji, kot je opisani, niso nobena redkost. Dogajajo se vse pogosteje po tistih predelih Afrike, kjer se žive in potujejo slonje črede, črede mogočnih, največjih še živečnih kopenskih živali. Toda če ne bo nič zastavilo morje divjih lovcev, se bo afriški slon pridružil vsem tistim živalim, ki jih je človek tako ali drugače že zbrisal z zemeljskega površja.

Slonje črede se zmanjšujejo povod po Afriki, kjer je njihovo življenjsko okolje. V zadnjih desetih letih se je v Tanzaniji število slonov za pol zmanjšalo; v Keniji jih je od 130.000 ostalo samo še 20.000, da omenimo le ti dve državi, ki sta sloveli po neprstvenih slonjih čredah. Studija OZN, ki so jo opravili lani, z vso resnostjo opozarja, da bo slon zdaj zdaj ogrožena vrsta, če se bo ropanje slonove kosti nadaljevalo v takem obsegu.

Divji lovci sicer niso edini krivci za strahovito upadanje števila afriškega slona. Na tisoče slonov je pomorila velika suš pred nekaj leti, živiljenjski prostor afriškega slona se nenehoma zmanjšuje zaradi naseljevanje ljudi na nekaj prosti pašniki, toda poglaviti v zrak izginjanja slonov je le trgovina s slonovo kostjo. Manj ko je slonov, večje je povpraševanje in više so

NAGRADNA KRIŽANKA

DL	OBROK HRANE	HIBR PRI BEogradu	OBOLELJE OBZOBJA	SESTAVIL J. UDIR	HEBREJSKI UČTEVJ	VRSTA AMINO KISUN V BELIJKO VINAH	PLAČILNO SREDSTVO	POGAN	EG. BOG SONCA
APOTELEKSJA KEM SIMSOL ZA DUŠIK				RADIOTEH. NINA NAPRAVA					
STARO- ŠPANSKI PLES				DREVORED PREDLJEM					
ILOVNATA TLA PAJČOLAN									
DL	ISKALO	ZIVALSKI VRT LETALO		REKA V MONGOLII STAROŽIDOVSKI KRALJ			AVT. OZNAKA TORNIA PREKOP		
NAŠA REKA				IT. TISKOVNA AGENCIJA RUMENICA			KUCA UNESEK		
OVENELOST					LESTVICA PRITOK VISLE				
ZAPOREDJE ZNAKOV				ZMEDA AVTONOMNA POKRAJINA			SOKRATOV TOŽLEC VERDI GIUSEPPE		
GERM. BOG				BRANANJE					
CRNOMORSKO LETOVISČE				DENARNI ENOTA VANGOU					

Se bodo sloni ohranili samo še v živalskih vrtovih? (Foto: MiM)

predvsem na Daljni vzhod, kjer je povpraševanje po slonovini daleč največje. Kilogram dobre slonovine stane zdaj na trgu Daljnega vzhoda že okoli 244 dolarjev, kar je za dobre tretjini več kot pred tremi leti. Za revne afriške države je slonovina pomembno izvozno blago, zato se trgovcu v njo seveda ne morejo odreči. So pa tudi nesposobne in nemočne, da bi lahko trgovino spravile v zakonite meje. Majhne oborožene straže so preslabo opremljene in premalo jih je, da bi lahko učinkovito nadzorovala obširna območja, kjer cveti divji lov na slone. Obratno pa so divji lovci oboroženi z najmodernejsimi puškami in celo s protitankovskim orožjem. V kenijskem parku Elgon so našli že več slonov, ubitih s takim orožjem.

Eto je gotovo: če bodo puške po afriških savanah tako pogosto pokale, kot pokajo zdaj, potem se bo afriški slon do konca tega tisočletja znašel na samem robu obstoja. To pa bi bila izguba za ves svet, ne samo za Afriko.

MiM
(Vir: Newsweek)

Čudne bakterije

140 let stare bakterije iz zamrznjenih trupel raziskovalcev

Polarni raziskovalci Franklinove odpovede na Arktiko, ki se je tragično končala s smrtjo vseh 129 mož, so skoraj polpoldra stoletje kasneje ponovno zbudili pozornost znanstnikov, tokrat kar dvakratno. Posebna kanadska odpoved, ki je imela nalogo, da odkrije vzroke tragedije izpred več kot 140 let, je našla zmrzljeno triplu, v triplih dveh članov Franklinove odpovede pa so odkrili tudi bakterije.

Strokovnjaki univerze v kanadskem mestu Edmontonu so ugotovili, da gre za bakterije vrste clostridium in da niso bile vzrok smrti ali možne zastrupitve. Pri nadaljnji analizi odpornosti teh več kot 140 let starih bakterij do antibiotikov pa je raziskovalcev čakalo veliko presenečenje. Odkrili so, da so bakterije odporne do antibiotikov cefotxin in clindamycin, torej na dokaj široko uporabljani zdravili.

Odkritje je v popolnem nasprotju s splošno sprejetim mnenjem, da pride do odpornosti mikroorganizmov na posamezne antibiotike zaradi pretirane uporabe in razširjenosti antibiotikov. Tovrstna zdravila so namreč prišla v splošno rabo šele pred 40 leti, torej sto let po smrti teh polarnih raziskovalcev, ki jih pač nista ne poznala in ne mogla uporabljati.

Uganek je niso razrešili, močno pa sumijo, da je odpornost povzročil svinec, ki ga je bil v triplih veliko kot posledica prehranjevanja s konzervami.

11

Nov plaz video iger

Ponovno veliko navdušenje nad video igrami v razvitem svetu — V milijonih domov otroci ob televizorjih

Mlađe v razvitem svetu, predvsem na Japonskem in v ZDA, je zanj nov velik navdušenja za video igre. Po prvem valu tega navdušenja, ko so najstniki ure in ure preživel ob pravah za video igre v posebnih lokalih, namenjenih takšnemu razvedrilu, so se s hišnimi računalniki podobne igre preselile na domove in postale del domačega vsakdanjika. Izgubile so nekaj privlačnosti, ker so se več ali manj ponavljale. V oseko zanimanja za video igre je stopila japonska tovarna igrač Nintendo v letu 1985 vrgla na trg novo generacijo video iger, ki se jih je prijal kar naziv samega podjetja. Prodaja iger se je začela strmo vzpenjati. V treh letih so samo v ZDA prodali 11 milijonov iger, ob koncu leta pa na jbi se zavabili z njimi že otroci v 20 milijonih ameriških gospodinjstev.

Gra za video igre, ki jo otroci (pa tudi odrasli) igrajo s pomočjo posebne računalniške naprave, ki jo priklapimo na televizor. Naprava ni draga, saj stane do 150 dolarjev, njena zmogljivost pa je takšna, kot jo ima

Ali ni človeško življenje samo trenutna opitost duše?

V. JEROFEJEV

Cinizem je prosvetljena lažna zavest.

P. SLOTERDIJK

računalnik apple II. Vanjo vloži kaseto z določeno igro in nato na televizijskem ekranu vodijo letala, avtomobile ali junake skozi številne pasti in nevarnosti do končnega cilja. Igre so bolj zapletene in realistične, kot so računalniške igre na specijskih komodorjih pri nas. Animacije je močno izpopolnjena, poseganje v igro pa je zahtevnejše. Nekatere igre so tako zapletene in tako spremeno zastavljene, da jih tudi vočemesečno igranju tudi najbolj zagrizeni igralci ne pripeljejo do konca. Vodenje bojnih letal in dirkalnih avtomobilov pa je tako realistično, da zadovolji tudi nekdanje piloti in dirkače.

Nove video igre so seveda prinesle nove težave. Otrci se preveč ukvarjajo z njimi, zapostavljajo dolžnosti in druge igre, ki so za zdrav razvoj tako telesa kot duha tudi potrebne. Znani so že tudi primeri izčrpavosti od stalnega igranja nintenda. Psihologi svetujejo staršem, naj ne poskušajo otrokom preprečiti igranja, saj bodo do nintenda prišli tako ali drugače, poskrbijo naj le, da se bodo otroci igrali z novo elektronsko igročo po opravljenih ostalih dolžnostih in ne predolgo. Svetujejo celo, naj se starši sami vključijo v igro.

Navsezadnje so takšne igre, če jih omemajo na znosne mere, celo koristne: izboljšujejo koordinacijo vida in gibov, krepe koncentracijo in spomin. Slaba plat iger pa ostaja enaka kot pri podobnih dosedanjih igrah: nekoliko preveč nasilja je v njih, preveč ubijanja in vojn.

Škodljivi dim

Tudi pasivno kajenje lahko povzroči nastanek raka

Kadilcem se vsaj v Združenih državah Amerike obetajo vse slabši časi. Nedavno poročilo o raziskavi, ki so jo opravili po naročilu ameriškega zdravstvenega ministrstva, da bi potrdili ugotovitev o škodljivosti tako imenovanega pasivnega kajenja, je nedvoumno: bivanje v prostorih, kjer se kadi, je zdravju škodljivo in nevarno. Pasivno kajenje lahko pri nekajih povzroči nastanek raka.

Zaključki poročila navajajo, da sedanjan ukrepi, s katerimi naj bi v ZDA zaščitili nekadilce pred škodljivim tobacičnim dimom, niso zadostni. Pisci poročila se zavzemajo, da bi v vseh javnih lokalih, na letalih, vlakih in drugih prevoznih sredstvih popolnoma prepovedali kajenje, torej naj bi ukinili dosedanje posebne kadilске oddelke. Delne omemljive v lokalih in prevoznih sredstvih veljajo že zdaj, če bodo zakonodajalci sledili predlogu, pa bo kajenje popolnoma pregnano iz javnih prostorov.

Tudi posebna komisija strokovnjakov ameriškega državnega inštituta za boj proti kajenju ne miruje in se pridružuje najnovejši protikadilski ofenzivi. Predlagala je, naj bi kar se da strogo omemli prodajo tobaka.

Vojna zaradi splavov

Število splavov v Zahodni Nemčiji strmo naraste — Milejši zakoni — Se veliko nezakonitih splavov

V Zvezni republiki Nemčiji imajo dokaj ostro zakonodajo o prekiniti nosečnosti. Od leta 1976, ko je bil splav dovoljen le v medicinsko nujnih zadevah, se je zakonodaja nekoliko omečila in dovolila zakonito prekiniti nosečnosti v prvih treh mesecih tudi v primerih slabega finančnega stanja matere in v primerih hujše prizadetosti, denimo, če je nosečnost posledica posilstva.

Število splavov je od tega leta močno poraslo, tako da danes zahodnemški zdravniški prekinijo nosečnosti vidijo v teh dogodkih lov na čarovnice in prodor nazadnjaških sil. V Sternu je izšla lista s 1000 podpisov žensk, ki so »priznale« nezakonit splav, da bi tak v velikim številom »priznali« onesposobile sodne mline. Vendar so sodišča že sklenila, da bodo prav vse prime re podpisnice vzeli v obzir in opravili preiskave ter ukrepali, če bodo ugotovili, da gre za kršenje zakonov.

Del javnosti se je takšemu ravnjanju sodnih oblasti uprl. Pričrni svobodnejšega odločanja o prekiniti nosečnosti vidijo v teh dogodkih lov na čarovnice in prodor nazadnjaških sil. V Sternu je izšla lista s 1000 podpisov žensk, ki so »priznale« nezakonit splav, da bi tak v velikim številom »priznali« onesposobile sodne mline. Vendar so sodišča že sklenila, da bodo prav vse prime re podpisnice vzeli v obzir in opravili preiskave ter ukrepali, če bodo ugotovili, da gre za kršenje zakonov.

Detajlji se je takšemu ravnjanju sodnih oblasti uprl. Pričrni svobodnejšega odločanja o prekiniti nosečnosti vidijo v teh dogodkih lov na čarovnice in prodor nazadnjaških sil. V Sternu je izšla lista s 1000 podpisov žensk, ki so »priznale« nezakonit splav, da bi tak v velikim številom »priznali« onesposobile sodne mline. Vendar so sodišča že sklenila, da bodo prav vse prime re podpisnice vzeli v obzir in opravili preiskave ter ukrepali, če bodo ugotovili, da gre za kršenje zakonov.

Videti je, da bo na Nemškem še vroče.

Lojze Cestnik:

IZ KRALJESTVA SMRTI

Nato me odslovijo, češ da lahko grem nazaj spat. Cestnika iz Trbovlja pa so odredili za transport. Sedaj namreč je prišla tista pomota z zamrznjeno številko iz razvoja. Nisem si upal zimiti niti besede, lahko bi me obdolžili, da sem to storil na menoma. S težkim srcem sem odšel nazaj na pograd, vendor nisem več spel. Skrbelo me je, kako bo moj soimenjak bolan zdržal težko dobro.

Nekako okrog tretje ure me nekdo pocuka za hlace. »Ali spis?« me potiho nagovoril. Bil je Cestnik.

»Ne spis, skr

IZGINILO KOLO Z MOTORJEM — Neznan storilec je v noči na 12. marec ukradel kolo z motorjem, last 34-letnega Franca Štefančiča iz Črnomlja. Vozilce je bilo spravljen pod balkonom domace stanovanjske hiše. Štefančič je oškodovan za okoli 2 milijona dinarjev, storilec pa mora postave še isčijo.

IZVILAL GOSTE IN RAZBILJAL — Može v plavem so imeli 17. marca veliko dela s 45-letnim Stefanom Brezarem iz Srednjega Globoda. Možkar je v gostilni na Frati razgrajal, grozil gostom in razbilj kozarce. Z miličniki je moral na prisilno tretjnjene, naknadno pa ga čaka še pot k sodniku za prekrške.

V NEZAKLENJEN KOKOŠNJAK — 14. marca se je pri miličnikih v Dolenjskih Toplicah oglašila 66-letna Pavla Stregašek iz Soteske. Ženica je prijavila tativno kokosko. Izkazalo se je namreč, da je preko noči nekdo obiskal nezaklenjen kokosnjak in iz njega zmakinil osem prebivalk, za enakopravnost med spoloma pa je vzel s seboj še petelin. Stregaško je oškodovana za okoli 500 tisočakov.

ZBIL PEŠCA

VERDUN — 19. marca ob 11.35 je 21-letni Jože Kafol iz Verduna pesačil po desni strani ceste, ki pelje iz Stopic proti Velikemu Orehku. Zaradi močnega dežja je bilo na vozišču, polno luž, ki se jim je Kafol umikal. Pri tem je stopil naravnost pred osebnim avtom, ki ga je pripeljal 24-letni Marjan Judež iz Velikega Orehka. Poškodovanega Kafola so morali prepeljati v novomeško bolnišnico na zdravljenje.

KDO JE ZAŽGAL GOZD?

DOBRIČNIČ — V času med 1. in 20. marcem je nekdo kuril suho travo ob gozu v Prelogi pri Dobriču, ogenj pa se je s pomočjo vetra razširil na smrekova in borovska drevesa ter segel kakih 15 metrov dalje v gozd. Obžigani je bilo precej dreves, nekaj jih je tudi zgorelo, tako da je škoda za milijon dinarjev.

OB GOTOVINO IN ZLATNINO

MALI OBREŽ — 18. oz. 19. marca med 19. in 2. uro je bilo vlonjeno v stanovanjsko hišo Zvonka Račiča v Malem Obrežu pri Brežicah. Storilec je izkoristil lastnikovo odsotnost in odnesel 32.000 din gotovine ter več zlatnih predmetov: žensko verižico z dvema obeskom, poročni in navaden moški prstan, otroške uhane in zlato žensko uro, tako da je škoda vsaj za 3 milijone dinarjev.

NESREČA MED VZVRATNO VOŽNJO

TREBNJE — 36-letni Jože Režek iz Stopnega pri Škocjanu je 17. marca ob 9.40 pripeljal časopis v Stari trg v Trebnjem. Ko je robo zložil, je vzvratno zapeljal proti kmetijski zadruži. Prav takrat pa je iz stopeila 64-letna Marija Potrbin iz Trebnjega. Voznik je ni opazil, zato jo je zadel in zbil na tla. Odpeljali so jo v novomeško bolnišnico.

Otplake v Obrh in Krko

Pregledi večjih vodnih onesnaževalcev na Dolenjskem — Novolesove odpake v Obrh in Krko

Le malo novega je prinesel lanski obisk pri vseh večjih vodnih onesnaževalcih na Dolenjskem, edina novost je nemara ta, da se je njihovo število krepko povečalo, predvsem na račun neurejenih komunalnih odpakov iz nekaterih večjih novih naselij. Sicer pa pojdimo po vrsti, najprej pogojimo v novomeško občino.

Vodnogospodarski inšpektor je obiskal žužemberško Isko, prostoro Novolesa na Dvoru, v Soteski in Straži, Krko, Isko, Novoteks, IGM in Strešnik. Napak in pomanjkljivosti je bilo veliko, na tem mestu omenimo le straški Novoles, ki ima odvajanje odpadnih voda speljano preko sistema greznic neposredno v potok Obrh in Krko. Prav tako Novoles nima urejenega odlaganja posebnih odpadkov, zaradi česar bo moral že v najkrajšem času pripraviti in sprejeti ustrezni sanacijski program. Kot smo že omenili, so poleg industrije vse večji onesnaževalci tudi nova naselja. Tako komunalne odpake iz novih naselij v Žužemberku, Dvoru, Straži, Selih pri Dolenjskih Toplicah, Mireni Peči, Stopičah, Šentjerneju in Škocjanu že resno ogrožajo vodotoke, če pa k temu prištejemo še vse večjo

Vsak peti grešnik je direktor

Lani v postopku več direktorjev in manj poslovodij — Nove oblike gospodarskega kriminala — Nobene prijave SDK ali inšpektorjev UIŠ

Če bi sodili po odmevnosti in zanimanjem javnosti, potem je gospodarski kriminal zagotovo med najatraktivnejšimi področji dela slehner UNZ, tudi novomeške. Po svoje ni to nič čudnega, kajti v vlogi storilcev se nemalokrat pojavljajo sila ugledne osebnosti, direktorji so, denimo, povsem na vrhu. »Njihovo število se celo povečuje, kot nasploh število dejant gospodarskega kriminalite na območju novomeške UNZ,« razlagata Ciril

• Med večjimi, lani odkritimi primeri nevestnega gospodarjenja je zagotovo dogajanje v metliškem bistroju Jurček, kjer je v komaj petih mesecih izpuhtelo 28 milijon dinarjev. Bivšega poslovodjo bremenijo še pomeverje in zlorabe položaja.

Mirtič, vodja oddelka za zatiranje tovrstnega kriminala.

Ciril Mirtič za začetek navrže nekaj števil, kasneje jih da tudi povsem konkretno podobro. »Vseh dejanj gospodarskega kriminala smo imeli v minulem letu 196, od tega jih gre 80 pripisati tako imenovanemu nepravemu gospodarskemu kriminalu; med njimi so daleč najstvilčnejše gozdne tatviny, sledi jih nezakoniti lov. Zanimivje je seveda pogled na klasične oblike. Če želimo stanje narediti manj črno, kot je, potem velja za začetek omeniti dve oblike: kaznivih dejanj izdaje nekritega čeka, kupčevanj z zlatom in tujo valuto, ponarejan vrednostnih papirjev je bilo lani pet, predlani pa 6. Enako je bilo lani manj primerov grabeža: obravnavali smo vsega 3, predlani pa 10. Da bo takoj jasno: pačec gre pripisati spremembni zakonodaje, ki je predpisano vrednost za kvalifikacijo takšnega kaznivega dejanja dvignila na 5 milijon dinarjev.« Če nas spomin ne varja, potem dava od treh lanskih primerov grabeža

odpadeta na novomeško IMV, kjer so kriminalisti lani končali preiskavo o (pre)prodaji uvoženih enaindvajsetic, o čemer smo verjetno dovolj obsežno pisali, en grabež pa je očitan poslovodji v Gradišču. Med dejani, ki so lani upadla, omenimo še zatajitev dva: od predlanskih 15 se je lani

naj bi bil ukrazen računalniški program. Verjetno bi bil tovrstni dejanj še več, vendar marsikater delovne organizacije poslovne tajnosti v svojih samoupravnih aktih nimajo opredeljene.«

Nič manj kot pogled v dejanja ni zanimiv pogled v strukturo storilcev.

• Za razliko od predlani je bilo v minulem letu odkritih 13 dejanj omogočanja uživanja mamil. Čudna formulacija, toda ažuvanje samo po sebi ni kaznivo. Dodajmo pa, da kakšne organizirane oblike preprodaje mamil lani ni bio zaslediti.

Kot že rečeno, so direktorji na vrhu, lani jih je bilo v postopku 21, poleg njih pa še po ena računovodja in knjigovodski delavec, 9 prodajalcev, 5 gospodarskih in turističnih delavcev ter 6 trgovskih poslovodij. Slednjih je v primerjavi z letom poprej domala dvakrat manj, približno za toliko pa se je zmanjšala tudi obravnavana kaznivih dejanj nevestnega gospodarjenja. Očitno je pač, da inflacija dovolj dobrino pokriva morebitne primanjkljaje, danes je skorajda večji problem, kako presežek narediti primerno visok.

Mirtič pa ne more mimo še enega zanimivega, a zaskrbljujočega podatka: »Veliko večino, kar 83 odstotkov klasičnega gospodarskega kriminala, odkrijemo sami, ostali organi, denimo SDK in Uprava inšpekcijskih služb, nam lani nista posredovali ene same prijave. Poleg nas se v vlogi odkrivalec, razumljivo, pojavljajo le še oškodovanci. Za uspešen boj z gospodarskim kriminalom je to premalo.«

B. BUDJA

• Za razliko od predlani je bilo v minulem letu odkritih 13 dejanj omogočanja uživanja mamil. Čudna formulacija, toda ažuvanje samo po sebi ni kaznivo. Dodajmo pa, da kakšne organizirane oblike preprodaje mamil lani ni bio zaslediti.

Kot že rečeno, so direktorji na vrhu, lani jih je bilo v postopku 21, poleg njih pa še po ena računovodja in knjigovodski delavec, 9 prodajalcev, 5 gospodarskih in turističnih delavcev ter 6 trgovskih poslovodij. Slednjih je v primerjavi z letom poprej domala dvakrat manj, približno za toliko pa se je zmanjšala tudi obravnavana kaznivih dejanj nevestnega gospodarjenja. Očitno je pač, da inflacija dovolj dobrino pokriva morebitne primanjkljaje, danes je skorajda večji problem, kako presežek narediti primerno visok.

Mirtič pa ne more mimo še enega zanimivega, a zaskrbljujočega podatka: »Veliko večino, kar 83 odstotkov klasičnega gospodarskega kriminala, odkrijemo sami, ostali organi, denimo SDK in Uprava inšpekcijskih služb, nam lani nista posredovali ene same prijave. Poleg nas se v vlogi odkrivalec, razumljivo, pojavljajo le še oškodovanci. Za uspešen boj z gospodarskim kriminalom je to premalo.«

B. BUDJA

• Za razliko od predlani je bilo v minulem letu odkritih 13 dejanj omogočanja uživanja mamil. Čudna formulacija, toda ažuvanje samo po sebi ni kaznivo. Dodajmo pa, da kakšne organizirane oblike preprodaje mamil lani ni bio zaslediti.

Kot že rečeno, so direktorji na vrhu, lani jih je bilo v postopku 21, poleg njih pa še po ena računovodja in knjigovodski delavec, 9 prodajalcev, 5 gospodarskih in turističnih delavcev ter 6 trgovskih poslovodij. Slednjih je v primerjavi z letom poprej domala dvakrat manj, približno za toliko pa se je zmanjšala tudi obravnavana kaznivih dejanj nevestnega gospodarjenja. Očitno je pač, da inflacija dovolj dobrino pokriva morebitne primanjkljaje, danes je skorajda večji problem, kako presežek narediti primerno visok.

Mirtič pa ne more mimo še enega zanimivega, a zaskrbljujočega podatka: »Veliko večino, kar 83 odstotkov klasičnega gospodarskega kriminala, odkrijemo sami, ostali organi, denimo SDK in Uprava inšpekcijskih služb, nam lani nista posredovali ene same prijave. Poleg nas se v vlogi odkrivalec, razumljivo, pojavljajo le še oškodovanci. Za uspešen boj z gospodarskim kriminalom je to premalo.«

B. BUDJA

• Za razliko od predlani je bilo v minulem letu odkritih 13 dejanj omogočanja uživanja mamil. Čudna formulacija, toda ažuvanje samo po sebi ni kaznivo. Dodajmo pa, da kakšne organizirane oblike preprodaje mamil lani ni bio zaslediti.

Kot že rečeno, so direktorji na vrhu, lani jih je bilo v postopku 21, poleg njih pa še po ena računovodja in knjigovodski delavec, 9 prodajalcev, 5 gospodarskih in turističnih delavcev ter 6 trgovskih poslovodij. Slednjih je v primerjavi z letom poprej domala dvakrat manj, približno za toliko pa se je zmanjšala tudi obravnavana kaznivih dejanj nevestnega gospodarjenja. Očitno je pač, da inflacija dovolj dobrino pokriva morebitne primanjkljaje, danes je skorajda večji problem, kako presežek narediti primerno visok.

Mirtič pa ne more mimo še enega zanimivega, a zaskrbljujočega podatka: »Veliko večino, kar 83 odstotkov klasičnega gospodarskega kriminala, odkrijemo sami, ostali organi, denimo SDK in Uprava inšpekcijskih služb, nam lani nista posredovali ene same prijave. Poleg nas se v vlogi odkrivalec, razumljivo, pojavljajo le še oškodovanci. Za uspešen boj z gospodarskim kriminalom je to premalo.«

B. BUDJA

• Za razliko od predlani je bilo v minulem letu odkritih 13 dejanj omogočanja uživanja mamil. Čudna formulacija, toda ažuvanje samo po sebi ni kaznivo. Dodajmo pa, da kakšne organizirane oblike preprodaje mamil lani ni bio zaslediti.

Kot že rečeno, so direktorji na vrhu, lani jih je bilo v postopku 21, poleg njih pa še po ena računovodja in knjigovodski delavec, 9 prodajalcev, 5 gospodarskih in turističnih delavcev ter 6 trgovskih poslovodij. Slednjih je v primerjavi z letom poprej domala dvakrat manj, približno za toliko pa se je zmanjšala tudi obravnavana kaznivih dejanj nevestnega gospodarjenja. Očitno je pač, da inflacija dovolj dobrino pokriva morebitne primanjkljaje, danes je skorajda večji problem, kako presežek narediti primerno visok.

Mirtič pa ne more mimo še enega zanimivega, a zaskrbljujočega podatka: »Veliko večino, kar 83 odstotkov klasičnega gospodarskega kriminala, odkrijemo sami, ostali organi, denimo SDK in Uprava inšpekcijskih služb, nam lani nista posredovali ene same prijave. Poleg nas se v vlogi odkrivalec, razumljivo, pojavljajo le še oškodovanci. Za uspešen boj z gospodarskim kriminalom je to premalo.«

B. BUDJA

• Za razliko od predlani je bilo v minulem letu odkritih 13 dejanj omogočanja uživanja mamil. Čudna formulacija, toda ažuvanje samo po sebi ni kaznivo. Dodajmo pa, da kakšne organizirane oblike preprodaje mamil lani ni bio zaslediti.

Kot že rečeno, so direktorji na vrhu, lani jih je bilo v postopku 21, poleg njih pa še po ena računovodja in knjigovodski delavec, 9 prodajalcev, 5 gospodarskih in turističnih delavcev ter 6 trgovskih poslovodij. Slednjih je v primerjavi z letom poprej domala dvakrat manj, približno za toliko pa se je zmanjšala tudi obravnavana kaznivih dejanj nevestnega gospodarjenja. Očitno je pač, da inflacija dovolj dobrino pokriva morebitne primanjkljaje, danes je skorajda večji problem, kako presežek narediti primerno visok.

Mirtič pa ne more mimo še enega zanimivega, a zaskrbljujočega podatka: »Veliko večino, kar 83 odstotkov klasičnega gospodarskega kriminala, odkrijemo sami, ostali organi, denimo SDK in Uprava inšpekcijskih služb, nam lani nista posredovali ene same prijave. Poleg nas se v vlogi odkrivalec, razumljivo, pojavljajo le še oškodovanci. Za uspešen boj z gospodarskim kriminalom je to premalo.«

B. BUDJA

• Za razliko od predlani je bilo v minulem letu odkritih 13 dejanj omogočanja uživanja mamil. Čudna formulacija, toda ažuvanje samo po sebi ni kaznivo. Dodajmo pa, da kakšne organizirane oblike preprodaje mamil lani ni bio zaslediti.

Kot že rečeno, so direktorji na vrhu, lani jih je bilo v postopku 21, poleg njih pa še po ena računovodja in knjigovodski delavec, 9 prodajalcev, 5 gospodarskih in turističnih delavcev ter 6 trgovskih poslovodij. Slednjih je v primerjavi z letom poprej domala dvakrat manj, približno za toliko pa se je zmanjšala tudi obravnavana kaznivih dejanj nevestnega gospodarjenja. Očitno je pač, da inflacija dovolj dobrino pokriva morebitne primanjkljaje, danes je skorajda večji problem, kako presežek narediti primerno visok.

Mirtič pa ne more mimo še enega zanimivega, a zaskrbljujočega podatka: »Veliko večino, kar 83 odstotkov klasičnega gospodarskega kriminala, odkrijemo sami, ostali organi, denimo SDK in Uprava inšpekcijskih služb, nam lani nista posredovali ene same prijave. Poleg nas se v vlogi odkrivalec, razumljivo, pojavljajo le še oškodovanci. Za uspešen boj z gospodarskim kriminalom je to premalo.«

B. BUDJA

• Za razliko od predlani je bilo v minulem letu odkritih 13 dejanj omogočanja uživanja mamil. Čudna formulacija, toda ažuvanje samo po sebi ni kaznivo. Dodajmo pa, da kakšne organizirane oblike preprodaje mamil lani ni bio zaslediti.

Kot že rečeno, so direktorji na vrhu, lani jih je bilo v postopku 21, poleg njih pa še po ena računovodja in knjigovodski delavec, 9 prodajalcev, 5 gospodarskih in turističnih delavcev ter 6 trgovskih poslovodij. Slednjih je v primerjavi z letom poprej domala dvakrat manj, približno za toliko pa se je zmanjšala

En hlebec, veliko jedcev

Investicijsko-vzdrževalne obveznosti so lani spet prikrajšale osnovno dejavnost

Ni tako težko graditi, kot je potem objekt težko vzdrževati. Staro in v praksi nič kolikor potrebovalo pravilo je pokazalo zobe tudi v novomeški telesni kulturi: lani se je ne prvč zgodilo celo, da je bila na račun investicijsko vzdrževalnih obveznosti prikrajšana osnovna dejavnost. Tista, zaradi katere telesno-kulturna skupnost sploh obstaja. Jasno, da športnih objektov ni moč prepustiti propadu, prav tako pa je jasno, da je breme njihovega vzdrževanja sčasoma postalo za proračun telesnokultурne skupnosti preveliko. In upravičen je strah, da bo to breme večje, kajti veča se tudi kvadratura pokritij športnih površin v občini, novomeška TKS je namreč sovinvestitor lani dograjene telovadnice v Mirni Peči, v svojih planih pa predvideva še pomoč pri gradnji telovadnic v Škocjanu, Šmarjeti in Vavta vas. Da želite po dokončanju staciona Bratistva in enotnosti in položitvi taranske prevele ne omenjam. Na dlanji je, da gre za zalogaj, ki ga brez pomoči drugih ne bo mogoče sneti.

B. B.

GIMNASTIČNO SREČANJE

BREŽICE — Minulo soboto, 11. marca, so se na tradicionalnem srečanju zbrali telovadci GD Zagreb in Brežice. Letošnje tekmovanje je bilo v telovadnici brežiške Šole, organizator srečanja pa je bil TVD Partizan Brežice. Tako med pionirji kot med pionirkami je v skupnem seštevku slavila zagrebska vrsta, v posamični razvrstitvi pa je mimo ostalih tekmovalcev na treh mestih zmagal Brežičan Damir Pančić, medtem ko sta bili pri dekleh Rancingerjeva in Januščeva druga izvozna tretja. Drugo letosnje srečanje bo septembra v Zagrebu.

B. ŽNIDARŠIČ

REGIJSKA NASLOVA V STARI TRG

NOVO MESTO — Kar 38 mladih šahistov iz vse Dolenske se je pred dnevi udeležilo letosnjega regijskega šahovskega prvenstva za starejše pionirje in pionirke, ki bilo v Novem mestu. Med fanti je na slov prvaka prepicljivo osvojil Uroš Kočevec (Starega trga), ki je zbral 6,5 točke, sledijo pa: Gorše (Dolenjske Toplice) 5,5, Glad (Kočevje) 5,5 Škerjan (Grosuplje), Čeček (Kočevje), Vrabc (Mokronog), Šterbenc in Lindič (oba Stari trg) po 5 itd. Med dekleti je po zaslugi Ingrid Mihelič zmagala prav tako odšla v Stari trg, zbrala je 8 točk, prav toliko kot drugouvrščena Rauhova, Kobetova na tretjem mestu pa jih je zbrala 7 (vse Stari trg).

NOV NASLOV RIBNIŠKEMU ROKOMETU — Na posnetku našega sodelavca Milana Glavonjiča je kadetska vrsta rokometašev ribniškega Inlesa Rika, ki je pred dnevi osvojila naslov republiških prvakov. S trenerjem Zdenkom Mikulinom so ta uspeh dosegli: Lapajne, Djokić, Lesar, Tomšič, Goleš, Pogorelec, Pajni, Jakšić, Abram, Ferlin, Bolha, Prelesnik in Škaper.

V enem dnevju lažji za 6,5 kilograma

Roman Zupančič o sebi in kočevski atletiki

KOČEVJE — Mnogi so se ob nedavnih proglastilih najboljših športnikov Kočevja, ki je bilo večkrat omenjeno tudi ime Romana Zupančiča, spravili, kakšni so dosežki tega mladineča, nekaj jih ni vedelo niti, v katerem športu nastopa. V atletskih krogih pa Zupančičeve imen ni neznano, s svojimi rezultati v deseteroboju, teži, zagotovo najtežji atletski disciplini, če nekaj let opozarja naše. Prej še kot član AK Novo mesto, sedaj kot atlet AK Kočevje.

„Atletiko sem vzljubil v Novem mestu, kjer sem tudi odrašel, kasnejše pa sem se preselil v Kočevje in tam nadaljeval z delom in treningi. Verjetno je vsem znano, s kakšnimi težavami se atleti srečujejo v Novem mestu, tu, v Kočevju, je slika obrnjena. Lep in modern stadijon s tartansko stezo samujo, na njemu mi organizirane vadbe. Škoda, kajti med mladimi je doverjajo zanimanja, tudi kvalitetnih trenerjev je nekaj,“ razmišlja Zupančič. Nemara pa se bo kaj spremeni po njegovem prihodu. Čebo Arko, sekretar kočevske TKS, zagotavlja, da bodo Romanu nudili vso pomoč, in nemara res ni daleč dan, ko naj bi

kočevska atletika vnovič zaživelu le-pse življenje.

„Čutiti je, da se nekaj premika,“ pravi Zupančič. „Ta čas delam s skupino desetih fantov in treh deklek. Zagnani so in moj cilj je, da jih nekaj čez par let pripeljem do republiškega vrha.“ Spomnimo ob tem, da je bil kočevski atletski stadijon svojčas prava Meka za vsi jugoslovenske atlete, ki so v mesto ob Rinižki hodili na prizvok. Upajmo, da bo stadijon slovesno povrnjen. „Do tega ne dašč, pogoji za delo so namreč idealni. Potrebo bo pač pljutni v roke in zavrhiti rokave.“

In kaj pravi Roman Zupančič o svoji atletski poti?

„V mladinski konkurenči sem pobral precej odličij, na državnem prvenstvu sem bil drugi, ta uspeh sem kasneje ponovil še v članski konkurenči. Letos sem kot član kočevskega kluba osvojil drugo mesto v skoku v višino in troškoku na državnem dvoranskem prvenstvu, s 24 leti pa bi se rad temeljitev posvetil svoji prvi ljubini, deseteroboju. Gre za izredno težko in naporno disciplino, v ilustracijo naj pomenim, da sem lam na državnem prvenstvu v Beogradu pri temperaturi 35 stopinj Celzija v enem samem tekmovanju dnevu izgubil kar 6,5 kilograma telesne teže.“

Roman Zupančič ne skriva, da ima še nekaj rezerv. Prav tako ne skriva, da kadi, kaj atletu ne more biti dobra reklama. „Za vsako pokajnico, kajti se sam katanjem. Za sleherno namreč pretečem dodatne 3 kilometre in dvignem utreži v skupni teži 5 ton.“

M. GLAVONJIČ

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 24. III.

9.45 — 12.30 in 16.05 — 23.45
TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 MOZAIK: TEDNIK
11.00 STUDENTSKA BALADA, 2. del nadaljevanke
12.20 VIDEO STRANI
16.20 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
17.35 23. MAREC — DAN SVETOVNE METEOROLOŠKE ORGANIZACIJE
17.55 POZDRAV IZ SLOVENIJE
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE:
ZVERINICE IZ REZIJE, 2. del lutkovne serije
18.40 SAFARI, 5. del nadaljevanke
19.05 RISANKA
19.17 NAŠE AKCIJE
19.30 DNEVNIK 2

SOBOTA, 25. III.

7.45 — 14.20 in 14.30 — 0.20 TELE-TEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.10 OTROŠKA MATINEJA: RADOVEDNI TAJČEK
8.25 LONČEK, KUHAJ
8.30 SREĆNI PRINC, 1. del lutkovne igrice
8.55 VRAPČNJA IZ TV KLOBUKA
9.40 SOZVEZDJE BELE MURVE
10.10 NAŠA PESEM, 14. oddaja
10.45 PLANICA: FINALE SVETOVNEGA POKALA V SMUČARSKIH SKOKIH
13.30 IZBOR TEDENSKIE PROGRAM-SKE TVRNOVOSTI
14.10 VIDEO STRANI
14.45 VIDEOGODBA, ponovitev
15.30 ZADNJA NOSOROGINJA, angleški mladinski film
16.30 DNEVNIK 1
16.45 JOŽEK IMA MIŠKO
17.00 KOKŠARKA (Z) CZ:ISKRA DELTA JEŽICA

NEDELJA, 26. III.

7.55 — 23.00 TELETEKST
8.10 VIDEO STRANI
8.20 OTROŠKA MATINEJA ZIV ŽAV
SAFARI, 5. del nadaljevanke
10.00 KRI IN ORHIDEJE, 3. del nadaljevanke
10.50 PLANICA: FINALE SVETOVNEGA POKALA V SMUČARSKIH SKOKIH
13.45 VIDEO STRANI
14.00 ZBOGOM OROŽJE, ameriški film
16.30 DNEVNIK 1
16.45 ANNIE, ameriški film
Film je predvsem musical. Annie je sirota, ki otroštvo preživlja v sirotišnici. Božarski Warbucks želi nekaj dni preživeti z neko siroto, da bi se pred ljudmi pokazal v

PONEDELJEK, 27. III.

9.45 — 13.30 in 15.20 — 23.45
TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 MOZAIK:
10.10 UTRIP
10.25 ZRCALO TEDNA
10.25 KITAJSKI SINDROM, ameriški film
13.20 VIDEO STRANI
15.35 VIDEO STRANI
15.45 SMUČAMO VSI, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.00 MALI KONCERT, ZABAVNE GLASBE: ANSAMBL ŽUPANOVNA TORTA IN POHORJE EXPRES

TOREK, 28. III.

9.45 — 11.40 in 16.00 — 24.15
TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 MOZAIK: ŠOLSKA TV
11.30 VIDEO STRANI
16.15 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.00 VIDEO STRANI
18.05 SPORED ZA OTROKE IN MLADE:
LONČEK KUHAJ
EX LIBRIS: SADJARSTVO

SREDA, 29. III.

9.45 — 11.30 in 16.00 — 23.55
TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 TV MOZAIK:
OSMI DAN
10.50 CAMEL TROPHY, ponovitev
11.20 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
17.50 ...
18.15 VIDEO STRANI
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE:
VRČEK SE RAZBLJE
SREĆNI PRINC
19.05 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 KRALJOVDEČE VRTNICE, zadnji del nadaljevanke
21.00 MEDNARODNA OBZORJA
21.50 DNEVNIK 3
22.05 KONTAKTNI MAGAZIN
24.05 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

20.05 PODVODNA ODKRITJA, 2. del angloameriške serije
20.50 KORAK PRED DRUGIM: PLATINA 89'
21.20 DETEKTIVA IZ MIAMIJA, 12. del nadaljevanke
22.05 DNEVNIK 3
22.15 CIKLUS FILMOV JOHNA HUSTONA
MRTVI, ameriški film
Po motivih Joyceve novele je Huston posnel svoj zadnji film, med snemanjem pa se je že boril s smrtnjo, o čemer priča tudi dokumentarec o snemanju telega filma. S filmom Mrtvi se je režiser vrnil na zeleno Irsko. Starši gospodinji povabita na večerjo vrsto uglednih meščanov. Večer poteka tako kot vsako leto. Ko gosje že odhajajo, preplavi hišo otočna pesem. Tačko se eden od gostov pri štiridesetih letih zave sveta, ki ga nikoli ni in ga ne bo izkusil; je le pritiskajoča zavest o smrti, o mrtvih, ki so zmeraj navzoči.
23.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski program — 19.00 Domani ansambl: Ansambel Toneta Kmetca — 19.30 Dnevnik — 20.05 Koncert iz Bratislave — 22.00 En avtor, en film — 22.20 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.10 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Čiu či — 9.00 TV v šoli — 12.30 Poročila — 12.45 Prezri ste, poglejte — 15.10 Poročila — 15.15 Nočni program (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Čiu či — 18.05 Številke in črke — 18.25 Narodna glasba — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Detektiva iz Miamija (11. del) — 20.55 TV poster (zabavno-glasbeni oddajni) — 21.25 Dnevnik 3 — 21.45 Na samem z vsemi (oddaja o kulturi) — 22.45 Nočni program (Dinastija; Jaz, Klavdij) — 0.45 Poročila

DRUGI PROGRAM

Opomba: veslanje Oxford — Cambridge 16.00 Satelitski programi — 17.10 Predstava za otroke — 18.00 Jugoslavija, dober dan — 18.30 Vaterpolo Kotor: Jug — 19.30 Dnevnik — 20.15 Zbogom orozje (ameriški film) — 22.45 Slike časa (oddaja o kulturi) — 22.30 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.45 Poročila — 8.50 TV koledar — 9.00 Izobraževalni program — 10.00 Prezri ste, poglejte — 14.30 Mladi Sherlock Holmes (3. del mladinskega filma) — 16.00 Sedem TV dni — 16.45 Dnevnik 1 — 17.00 Narodna glasba — 17.30 Gruntovček (8. del nadaljevanke) — 18.30 Teleskop (dok. oddaja) — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 — 20.15 Oliver (angleški film) — 22.40 Dnevnik 3 — 22.55 Nočni program (Dinastija; Sledge Hammer) — 0.55 Poročila

popoldne — 17.15 Motodirke (posnetek iz Suzuke) — 17.50 Rio de Janeiro: dirke F1 za VN Brazilije — 20.00 Cousteaujevo ponovno odkrivanje sveta (6. del dok. serije) — 29.50 Poročila — 21.05 Poezija — 21.35 Športne reportaže — 22.05 Športni pregled

TV ZAGREB

9.20 Poročila — 9.30 Otroška matineja — 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Po brezkončnosti sveta — 12.30 Izobraževalna oddaja — 13.00 Hišica prejrije — 14.00 Nedeljsko popoldne — 16.30 Potopis — 17.05 Igrani film — 18.45 Risana serija — 19.10 TV sreča — 19.30 Dnevnik — 20.00 Nebeške ptice (2. del nadaljevanke) — 21.00 Igrani film — 22.30 Dnevnik — 22.50 Nočni program — 0.50 Poročila

Camel Trophy: Jastrebarsko — Francija (1. del dok. oddaje) — 21.45 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Sedmi veter — 8.45 Izobraževalna oddaja — 9.00 TV v šoli — 12.30 Poročila — 12.45 Prezri ste, poglejte — 15.15 Nočni program (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Religije sveta — 18.05 Številke in črke — 18.25 Dokumentarna oddaja — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Brez tretjege (TV drama) — 21.05 Resna glasba — 21.50 — 22.10 Nočni program — 0.10 Poročila

20.05 Povečava (oddaja o filmu) in Eroton (češkoslovaški film)

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Otroški spored — 9.00 TV v šoli — 12.30 Poročila — 14.45 Prezri ste, poglejte — 15.10 Poročila — 15.15 Nočni program (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Otroški spored — 18.05 Številke in črke — 18.25 Znanost — 19.30 Dnevnik — 20.05 Žrebjanje lota — 20.05 TV film — 21.45 Dnevnik 3 — 22.05 Kontaktni magazin — 0.05 Poročila

Maribor — 19.00 Tine, ali komu zvoni (dok. oddaja) — 19.30 Dnevnik — 20.05 Žarišče (aktualna oddaja) — 20.35 Panopticum (bale) — 21.35 Jolanda (opera) — 22.50 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Super babica — 9.00 TV v šoli — 12.30 Poročila — 12.40 Prezri ste, poglejte — 15.10 Poročila — 16.45 Izobraževalna oddaja — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Super babica — 18.05 Številke in črke — 18.25 Dokumentarni program — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 — 20.05 Filmski večer — 22.35 Dnevnik 3 — 22.55 Nočni program — 0.55 Poročila

11.10 PO SLEDIH NAPREDKA
11.35 VIDEO STRANI
16.15 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.15 VIDEO STRANI

19.05 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 KRVALO RDEČE VRTNICE, zadnji del nadaljevanke
21.00 MEDNARODNA OBZORJA
21.50 DNEVNIK 3
22.05 KONTAKTNI MAGAZIN
24.05 VIDEO STRANI

20.05 FILM TEDNA: MAJHNI POBEGLI, švicarski film
Ostareli vaski hlapec si kupi moped, s katerim si lahko privoči drobne pobegi iz zaprtega okolja družine, v kateri je živel in ji služil več kot 30 let. To njegovo dejanje povzroči nemir tudi v družini, hlapcev preporod se pojavi prav v trenutku, ko pride v družini do krize. Nikoli prej hlapcev ni pozabil na delo, zdaj pa se ne vozi le z mopedom, ampak celo s helikopterjem, fotografira kot nor in spravlja gospodarje v obup. Hlapac pa s pobegi uresničuje svoje želje in hrepenevanje.
22.35 DNEVNIK 3
22.45 SVET POROČA
23.45 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM
17.00 Satelitski programi — 18.30 Studio

19.05 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 TEDNIK
21.00 STUDENTSKA BALADA, 3. zadnji del nadaljevanke
22.25 DNEVNIK 3
22.35 BALKAN EKSPRES, jugoslovenski film
0.05 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski program — 18.00 Beogralski TV program — 18.55 Čas, ki živi — 19.30 Dnevnik — 20.05 Žarišče (aktualna oddaja) — 20.35 Mali koncert — 20.45 Prisluhimo tišini — 21.30 Oči kritike — 22.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski program — 18.00 Beogralski TV program — 18.55 Čas, ki živi — 19.30 Dnevnik — 20.05 Žarišče (aktualna oddaja) — 20.35 Mali koncert — 20.45 Prisluhimo tišini — 21.30 Oči kritike — 22.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski program — 18.00 Beogralski TV program — 18.55 Čas, ki živi — 19.30 Dnevnik — 20.05 Žarišče (aktualna oddaja) — 20.35 Mali koncert — 20.45 Prisluhimo tišini — 21.30 Oči kritike — 22.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski program — 18.00 Beogralski TV program — 18.55 Čas, ki živi — 19.30 Dnevnik — 20.05 Žarišče (aktualna oddaja) — 20.35 Mali koncert — 20.45 Prisluhimo tišini — 21.30 Oči kritike — 22.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski program — 18.00 Beogralski TV program — 18.55 Čas, ki živi — 19.30 Dnevnik — 20.05 Žarišče (aktualna oddaja) — 20.35 Mali koncert — 20.45 Prisluhimo tišini — 21.30 Oči kritike — 22.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski program — 18.00 Beogralski TV program — 18.55 Čas, ki živi — 19.30 Dnevnik — 20.05 Žarišče (aktualna oddaja) — 20.35 Mali koncert — 20.45 Prisluhimo tišini — 21.30 Oči kritike — 22.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski program — 18.00 Beogralski TV program — 18.55 Čas, ki živi — 19.30 Dnevnik — 20.05 Žarišče (aktualna oddaja) — 20.35 Mali koncert — 20.45 Prisluhimo tišini — 21.30 Oči kritike — 22.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30

POPRAVEK O GRADNJI
NOVEGA MOSTU

V 10. številki Dolenjskega lista z dne 3. marca 1989 je bila na 1. strani pod fotografijo, ki prikazuje rušenje bivše stavbe Elektre, zapisana netočna informacija o gradnji novega mostu. Zaslužno je bilo, da so občani mestnih krajinskih skupnosti s samoprispevkom več kot polovico denarja, potrebega za gradnjo novega mostu. Če bi bilo to res, bi imeli z zbiranjem sredstev za gradnjo tega objekta mnogo manj težav. Pravilna informacija se glasi:

Samoprispevki občanov mestnih krajinskih skupnosti predstavljajo v strukturi virov vseh potrebnih sredstev za gradnjo mostu 10%. Preostala sredstva bodo zagotovljena iz drugih virov.

Predsednik IS:
ADOLF ZUPAN

POMAGAJMO REVNIM

NOVO MESTO — V frančiškanskem samostanu so letos za postno akcijo, ki poteka pod naslovom Pomagajmo revnim družinam, zbirali oblačila za Kosovo. Do zdaj so zbrali in odpisali že dobro tono oblačila. Delijo jih slovenske usmiljene sestre v Peči in Skopju. Iz teh mest so že prišle zahvale, saj so bila oblačila še tisti dan, ko so prispevala v samostan, tudi razdeljena med revne družine.

Zahvala zdravstvenim delavcem

V preteklih letih sem se nekajkrat zdravil na različnih oddelkih novomeške bolnišnice, tako tudi letos februarja, in vedno sem imel priljubnost opazovati, kako veliko skrb, odgovornost in human odnos ima osebje do pacientov neglede na njihov poklic, starost, spol ali bolezni. Zato se jim v svojem imenu in v imenu vseh drugih pacientov, ki jim ne uspe dovolj pokazati svojo hvalnino, javno zahvaljujem.

Kakor večina družbenih dejavnosti je tudi zdravstvo v izredno težkem finančnem stanju in nič ne kaže, da bi v prihodnosti naša družba uspešneje reševala njegove probleme. Vsi pa si želimo, da bi imeli učinkovito zdravstveno službo, čeprav pogosto pozabljamo, da lahko sleherni od nas vsak trenutek postanemo tudi njen uporabnik. Sodobna zdravstvena služba pa je tudi draga, zato moramo podpreti pripravljanje za sprejetje samoprispevka, saj bo le tako lahko uresničen program za posodobitev prostorov in opreme, ki jo zdravstvo nujno potrebuje. So pa že druge možnosti, saj smo prebivalci dolenske regije že večkrat uspešno izpeljali humanitarne akcije. Ena od teh je tudi akcija »Darujmo za drage medicinske inštrumente«. V ta namen tudi sam prispevam milijon novih dinarjev in upam, da bom s tem spodbudil še koga, da se bo pridružil tej humani akciji.

Inž. JANEZ GAČNIK

Še: Pod Titovim vodstvom smo gradili novo Jugoslavijo

»Da izhajam iz partizanske družine, ni moja zasluga in nima z mojim delovanjem nič skupnega«

Kar zadeva »pod Titovim vodstvom zgrajeno novo Jugoslavijo«, o kateri piše Ivan Somrak, o tem ni dosti pisati, dovolj zgovorna je naša sedanjost. Res je, nameč da nas v to krizo ni pripeljal samo Tito, je pa res tudi, da je ta država nastala v času njegove štiridesetletne brezprizivne oblasti. Celo taki državi, kot sta Sovjetska zveza in Kitajska, sta znali oceniti epohu svojih »velikih voditeljev«, samo mi ga še malikujemo, kar onemogoča, da bi se lahko lotili krize radikalno, pri njenih korenih. In zaradi tega še vedno blodimo po somraku večnih resnic.

Ivan Somrak v drugem delu svojega članka bralcem posreduje »mojo osebno izkaznico«, kot pravi zaradi celovitejše podobe zapisa. Ta del samo potrjuje, da Somraku primanjkuje najbolj elementarno politično kulturo, ki jo ljudje potrebujemo da bi lahko razvili normalno komunicirali. To, da izhajam iz partizanske družine, ni moja zasluga in z mojim delovanjem nima nič skupnega. Zaradi tega se po mojih žilih ne pretaka sama po sebi »revolucionarna« kri, kot se po žilih mojega prijatelja, katerega starši so bili v državljanški vojni na drugi strani, ne pretaka »kontrarevolucionarna« kri. Nehajmo na pragu 21. stoletja deliti družine na partizanske in one druge. To ne pelje nikam več. Namera Ivana Somraka je prikazati, kako sem imel vse možnosti, da bi bil »pošten« državljan, toda izneveril sem se tako svoji partizanski družini kot tudi Titovi dobi, kateri sem pripadal. Somrak je vedno ukvarjal Partijo, zato ne dvomim, da je Somrak še vedno njen vojak. Ne vem pa, če bo potem, kar piše, še član ZK, ki se je pripravljen podpisati pod dokument o prenovi slovenske ZK, kjer komunistom kot vojakom revolucije ni več mesta.

Somrak bi rad demokratične odnose gradil zgoj na slepem spoštovanju naše revolucije in na bogati Titovi zavučini. Črno-belo slikanje preteklosti, ki naj bi bilo eno samo vzpenjanje kvišku, se mi gabi. Čas, ko se je v imenu revolucije in sklicevanju na Vrhovno avtoriteto počenalo skoraj vse, je minil, Ivan Somrak! To, kar piše, so samo še pravljice, ne vem, kdo jih je še pripravljen poslušati.

BOJAN FINK

POJASNILO

V. d. tajnice KS Senovo tov. Meta Habicht mi je v zvezi s komentarjem o pogrebnih slovesnostih v krški občini, ki smo ga objavili v 9. št. DL, sporočila, da so pogrebske slovesnosti vzdor, dobroj urejene, verjetno najbolje v krški občini. Zato pogrebeni odbor zahteva pojasnilo, kje in od koga sem dobil podatke o tem, da na Senovem na pogrebih berejo en in isti pogrebeni govor. Naj povem, da sem to pripombe slišal od enega izmed duhovnikov, ki so se udeležili tradicionalnega novletnega srečanja. Kasneje sem se po telefonu še enkrat pogovarjal z njim in je svojo izjavo nekoliko omilil, češ da so pogrebski govor narejeni kliješko. Sicer pa je pogrebe svečanosti na Senovem tudi sam povhvalil. Hkrati naj dodam, da se opisi pogrebskih svečanosti in pogrebcev, ki nastopajo v blatnih gumijastih škornjah, ne nanašajo na Senovo, marveč na krško in še kakšno pokopališče. Upam, da bo člane pogrebnega odbora pojASNilo in hkrati opavilo zadovoljilo in bodo preklicali svoj odstop, ki so ga mendonudili KS zaradi mojega komentara.

J. SIMČIČ

ISČEMO DOBREGA GOSPODARJA — Na Dvoru je precej zgodovinskih spomenikov, ki dokumentirajo zgodovinska dogajanja na Slovenskem, stavb, ki so del naše kulturne zgodovine (Dularjev mlin, žaga, Možetova hiša, plavž, kapelica). Krajanji ne pustijo, da bi ta dediščina propadla. V okviru akcije isčemo dobrega gospodarja smo v lanskem letu pričeli obnavljati kapelico (odkrita letnica 1737 leta). Letos bomo dela nadaljevali in s pomočjo strokovnjakov iz Zavoda za varstvo naravnih in kulturnih dediščin končali obnovu. Naj omenimo, da so velik del finančnih sredstev za obnovo prispevali krajanji sami, računamo pa tudi na pomoč širšega družbenega skupnosti. (Na sliki: del krajanov po končani zahtevni akciji — dvigu kapelice na prvotno višino) (Besedilo in slika: Slavko Mirtič)

»Revoltirani sodelavci«

Spet anonimno pismo za javno objavo

KOČEVJE — »Revoltirani sodelavci«, ki so tako rekoč neznani junaki socialističnega samoupravnega dela v občini Kočevje, so nam spet poslali anonimko, in sicer fotokopijo odpovedi »nekega direktorja neke kočevske interanke«.

Iz obojega pisanja se da sklepati le, da se imata obe strani sami sebe za velik »umni potreben.« Pripis »revoltiranih sodelavcev« pa dejavi pravljico: »Jasno nam je, zakaj je kočevsko gospodarstvo na dnu. S tako inteligenco ne more biti drugačen. Mislimo, da odpoved zasluži javno objavo.« Iz obojega pisanja se da sklepati le, da se imata obe strani sami sebe za velik »umni potreben.«

Fotokopija, na kateri so prečrtna le imena in firma, med drugim piše: »Razlog za takšno odločitev (predlog za sporazumno prenehanje delovnega razmerja, op. pis.) je v tem, da se sprosti umski in delovni potencial posameznih oseb v delovni skupnosti in razbremeni vodjo delovne skupnosti s problemom... (tu je ime prečrtno, a se ga da razvita, op. pis), saj temu kolektivu več mesta.«

Z »rodonik« se je vedno ukvarjala Partija, zato ne dvomim, da je Somrak še vedno njen vojak. Ne vem pa, če bo potem, kar piše, še član ZK, ki se je pripravljen podpisati pod dokument o prenovi slovenske ZK, kjer komunistom kot vojakom revolucije ni več mesta.

Somrak bi rad demokratične odnose gradil zgoj na slepem spoštovanju naše revolucije in na bogati Titovi zavučini. Črno-belo slikanje preteklosti, ki naj bi bilo eno samo vzpenjanje kvišku, se mi gabi. Čas, ko se je v imenu revolucije in sklicevanju na Vrhovno avtoriteto počenalo skoraj vse, je minil, Ivan Somrak! To, kar piše, so samo še pravljice, ne vem, kdo jih je še pripravljen poslušati.

Z »rodonik« se je vedno ukvarjala Partija, zato ne dvomim, da je Somrak še vedno njen vojak. Ne vem pa, če bo potem, kar piše, še član ZK, ki se je pripravljen podpisati pod dokument o prenovi slovenske ZK, kjer komunistom kot vojakom revolucije ni več mesta.

Somrak bi rad demokratične odnose gradil zgoj na slepem spoštovanju naše revolucije in na bogati Titovi zavučini. Črno-belo slikanje preteklosti, ki naj bi bilo eno samo vzpenjanje kvišku, se mi gabi. Čas, ko se je v imenu revolucije in sklicevanju na Vrhovno avtoriteto počenalo skoraj vse, je minil, Ivan Somrak! To, kar piše, so samo še pravljice, ne vem, kdo jih je še pripravljen poslušati.

Z »rodonik« se je vedno ukvarjala Partija, zato ne dvomim, da je Somrak še vedno njen vojak. Ne vem pa, če bo potem, kar piše, še član ZK, ki se je pripravljen podpisati pod dokument o prenovi slovenske ZK, kjer komunistom kot vojakom revolucije ni več mesta.

Somrak bi rad demokratične odnose gradil zgoj na slepem spoštovanju naše revolucije in na bogati Titovi zavučini. Črno-belo slikanje preteklosti, ki naj bi bilo eno samo vzpenjanje kvišku, se mi gabi. Čas, ko se je v imenu revolucije in sklicevanju na Vrhovno avtoriteto počenalo skoraj vse, je minil, Ivan Somrak! To, kar piše, so samo še pravljice, ne vem, kdo jih je še pripravljen poslušati.

Z »rodonik« se je vedno ukvarjala Partija, zato ne dvomim, da je Somrak še vedno njen vojak. Ne vem pa, če bo potem, kar piše, še član ZK, ki se je pripravljen podpisati pod dokument o prenovi slovenske ZK, kjer komunistom kot vojakom revolucije ni več mesta.

Somrak bi rad demokratične odnose gradil zgoj na slepem spoštovanju naše revolucije in na bogati Titovi zavučini. Črno-belo slikanje preteklosti, ki naj bi bilo eno samo vzpenjanje kvišku, se mi gabi. Čas, ko se je v imenu revolucije in sklicevanju na Vrhovno avtoriteto počenalo skoraj vse, je minil, Ivan Somrak! To, kar piše, so samo še pravljice, ne vem, kdo jih je še pripravljen poslušati.

Z »rodonik« se je vedno ukvarjala Partija, zato ne dvomim, da je Somrak še vedno njen vojak. Ne vem pa, če bo potem, kar piše, še član ZK, ki se je pripravljen podpisati pod dokument o prenovi slovenske ZK, kjer komunistom kot vojakom revolucije ni več mesta.

Somrak bi rad demokratične odnose gradil zgoj na slepem spoštovanju naše revolucije in na bogati Titovi zavučini. Črno-belo slikanje preteklosti, ki naj bi bilo eno samo vzpenjanje kvišku, se mi gabi. Čas, ko se je v imenu revolucije in sklicevanju na Vrhovno avtoriteto počenalo skoraj vse, je minil, Ivan Somrak! To, kar piše, so samo še pravljice, ne vem, kdo jih je še pripravljen poslušati.

Z »rodonik« se je vedno ukvarjala Partija, zato ne dvomim, da je Somrak še vedno njen vojak. Ne vem pa, če bo potem, kar piše, še član ZK, ki se je pripravljen podpisati pod dokument o prenovi slovenske ZK, kjer komunistom kot vojakom revolucije ni več mesta.

Somrak bi rad demokratične odnose gradil zgoj na slepem spoštovanju naše revolucije in na bogati Titovi zavučini. Črno-belo slikanje preteklosti, ki naj bi bilo eno samo vzpenjanje kvišku, se mi gabi. Čas, ko se je v imenu revolucije in sklicevanju na Vrhovno avtoriteto počenalo skoraj vse, je minil, Ivan Somrak! To, kar piše, so samo še pravljice, ne vem, kdo jih je še pripravljen poslušati.

Z »rodonik« se je vedno ukvarjala Partija, zato ne dvomim, da je Somrak še vedno njen vojak. Ne vem pa, če bo potem, kar piše, še član ZK, ki se je pripravljen podpisati pod dokument o prenovi slovenske ZK, kjer komunistom kot vojakom revolucije ni več mesta.

Somrak bi rad demokratične odnose gradil zgoj na slepem spoštovanju naše revolucije in na bogati Titovi zavučini. Črno-belo slikanje preteklosti, ki naj bi bilo eno samo vzpenjanje kvišku, se mi gabi. Čas, ko se je v imenu revolucije in sklicevanju na Vrhovno avtoriteto počenalo skoraj vse, je minil, Ivan Somrak! To, kar piše, so samo še pravljice, ne vem, kdo jih je še pripravljen poslušati.

Z »rodonik« se je vedno ukvarjala Partija, zato ne dvomim, da je Somrak še vedno njen vojak. Ne vem pa, če bo potem, kar piše, še član ZK, ki se je pripravljen podpisati pod dokument o prenovi slovenske ZK, kjer komunistom kot vojakom revolucije ni več mesta.

Somrak bi rad demokratične odnose gradil zgoj na slepem spoštovanju naše revolucije in na bogati Titovi zavučini. Črno-belo slikanje preteklosti, ki naj bi bilo eno samo vzpenjanje kvišku, se mi gabi. Čas, ko se je v imenu revolucije in sklicevanju na Vrhovno avtoriteto počenalo skoraj vse, je minil, Ivan Somrak! To, kar piše, so samo še pravljice, ne vem, kdo jih je še pripravljen poslušati.

Z »rodonik« se je vedno ukvarjala Partija, zato ne dvomim, da je Somrak še vedno njen vojak. Ne vem pa, če bo potem, kar piše, še član ZK, ki se je pripravljen podpisati pod dokument o prenovi slovenske ZK, kjer komunistom kot vojakom revolucije ni več mesta.

Somrak bi rad demokratične odnose gradil zgoj na slepem spoštovanju naše revolucije in na bogati Titovi zavučini. Črno-belo slikanje preteklosti, ki naj bi bilo eno samo vzpenjanje kvišku, se mi gabi. Čas, ko se je v imenu revolucije in sklicevanju na Vrhovno avtoriteto počenalo skoraj vse, je minil, Ivan Somrak! To, kar piše, so samo še pravljice, ne vem, kdo jih je še pripravljen poslušati.

Z »rodonik« se je vedno ukvarjala Partija, zato ne dvomim, da je Somrak še vedno njen vojak. Ne vem pa, če bo potem, kar piše, še član ZK, ki se je pripravljen podpisati pod dokument o prenovi slovenske ZK, kjer komunistom kot vojakom revolucije ni več mesta.

Somrak bi rad demokratične odnose gradil zgoj na slepem spoštovanju naše revolucije in na bogati Titovi zavučini. Črno-belo slikanje preteklosti, ki naj bi bilo eno samo vzpenjanje kvišku, se mi gabi. Čas, ko se je v imenu revolucije in sklicevanju na Vrhovno avtoriteto počenalo skoraj vse, je minil, Ivan Somrak! To, kar piše, so samo še pravljice, ne vem, kdo jih je še pripravljen poslušati.

Z »rodonik« se je vedno ukvarjala Partija, zato ne dvomim, da je Somrak še vedno njen vojak. Ne vem pa, če bo potem, kar piše, še član ZK, ki se je pripravljen podpisati pod dokument o prenovi slovenske ZK, kjer komunistom kot vojakom revolucije ni več mesta.

Somrak bi rad demokratične odnose gradil zgoj na slepem spoštovanju naše revolucije in na bogati Titovi zavučini. Črno-belo slikanje preteklosti, ki naj bi bilo eno samo vzpenjanje kvišku, se mi gabi. Čas, ko se je v imenu revolucije in sklicevanju na Vrhovno avtoriteto počenalo skoraj vse, je minil, Ivan Somrak! To, kar piše, so samo še pravljice, ne vem, kdo jih je še pripravljen poslušati.

Z »rodonik« se je vedno ukvarjala Partija, zato ne dvomim, da je Somrak še vedno njen vojak. Ne vem pa, če bo potem, kar piše, še član ZK, ki se je pripravljen podpisati pod dokument o prenovi slovenske ZK, kjer komunistom kot vojakom revolucije ni več mesta.

Somrak bi rad demokratične odnose gradil zgoj na slepem spoštovanju naše revolucije in na bogati Titovi zavučini. Črno-belo slikanje preteklosti, ki naj bi bilo eno samo vzpenjanje kvišku, se mi gabi. Čas, ko se je v imenu revolucije in sklicevanju na Vrhovno avtoriteto počenalo skoraj vse, je minil, Ivan Somrak! To, kar piše, so

tedenski koledar

Cetrtek, 23. marca — Viktor Petek, 24. marca — Simona Sloboda, 25. marca — Minka Nedelja, 26. marca — Velika noč Ponedeljek, 27. marca — Rupert Torek, 28. marca — Milada Sreda, 29. marca — Berta

kino

BREŽICE: 26. 3. (ob 18. in 20. ur) ameriška kriminalka Policijska za najem 28. 3. (ob 20. ur) ameriška komedija Hudičev sin.

ČRNOMELJ: 23. 3. (ob 19. ur) italijanski western Sartana prosi za smrt 24. 3. (ob 19. ur) ameriški avanturnični film Rdeča vročica. 26. 3. (ob 18. ur) ameriška komedija Dva hudiča iz Chicaga. 26. 3. (ob 20. ur) angleška kriminalka Domiseli ubijalec. 28. 3. (ob 20. ur) hongkonški karate film Zmajevo igra smrti, I. del.

KRŠKO: 23. 3. (ob 18. ur) ameriška komedija Policijska akademija III. (ob 20. ur) ameriški avanturnični Bogasto kralja Salomona II in (ob 22. ur) ameriški trdroterični film Zvezda poročna filma. 24. 3. (ob 22. ur) ameriški

trdroterični film Zvezda porno filma. 25. 3. (ob 18. ur) in 26. 3. (ob 18. ur) ameriška komedija Policijska akademija IV. 28. 3. (ob 20. ur) ameriška kriminalka Najavljeni zločin. 29. 3. (ob 18. ur) ameriški film Smrtonosna misija.

MIRNA PEČ: 24. 3. ameriški horor film Ko telefon zazvoni.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 23. 3. (ob 17.30) ameriški vojni spektakel Cesarsko sonca. 24. 3. (ob 16. ur) slovenski film Maja in vesoljek. (ob 17.30) am. vojni spektakel Cesarsko sonca in (ob 20. ur) slovenski film Kavarna Astoria. 25. 3. (ob 16. ur) Maja in vesoljek. (ob 17.30) Cesarsko sonca in (ob 20. ur) Kavarna Astoria.

NOVO MESTO — DOM JLA: 24. 3. — 26. 3. (ob 17. in 19. ur) mladinski kung fu film Otroci. 27. 3. — 29. 3. (ob 17. in 19. ur) ameriška drama Cotton klub.

SEVNICA: 23. 3. in 24. 3. (ob 19. ur) ameriška komedija Vse v roku službe. 25. 3. in 26. 3. (ob 19. ur) ameriška grozljivka Groza v ulici Brestava.

TREBNJE: 25. 3. in 26. 3. (ob 19. ur) in ob 18.30) ameriška drama Vojak in pol.

Z 101 S, letnik 1977, prodam ali menjam za APN 6 z doplačilom. Jože Podlogar, Boštanj 1. (P12-2MO)

Z 750, letnik 1977, ugodno prodam. Tel. (0608) 82-617. (P12-4MO)

APN 6 prodam. Cena po dogovoru. Milankovič. Pot na Gorjanice 19. Novo mesto, tel. 27-858, popoldne. (1175-MV-12)

PRODAM ZASTAVO 128. letnik 1986. Tel. 24-393, zvečer.

MERCEDES 14-13, letnik 1966, nosilnost 8 ton, registriran do 17. 7. 1989, prodam. Martin Omerzel, Ul. talcev 16, Kostanjevica na Krki. (P12-95MO)

R 4 GTL, letnik 1986, prodam. Tel. (0608) 88-221. (P12-97MO)

JUGO 45 AX, letnik 1988/2, ugodno prodam. Tel. 22-886. (P12-98MO)

Z 128, letnik 1986, prodam. Tel. 43-712, zvečer. (P12-101MO)

JUGO 55 A, letnik 1986, prodam. Tel. 22-994. (P12-103MO)

R 4 TLS, letnik 1984, zelo ugodno prodam. Tel. (0608) 67-234. (P12-104MO)

Z 128, letnik 1987, prodam. Colnar, Lešnica 8. Otočec. (1272-MV-12)

Z 101 SC, letnik 1979, dobro ohraneno, garažirano, prodam. Ogled v petek po 16. uri. Tel. (0608) 32-479. (P12-73MO)

JUGO 45, star tri leta, prevoženih 28.000 km, prodam. Tel. 25-881. (P12-74MO)

JUGO, oktober 1985, odlično ohranjen, prodam. Velenje Brusnice 58 a (blok). (1268-MV-12)

UGODNO PRODAM Tomosove motorje BT 50, M 14 ali SLC 15 in kuhinjsko nalo (50 cm širine). Alojz Bajc, Ravno 7, 68274 Raka. (1269-MV-12)

R 4 GTL, december 1986, prodam. Tel. 21-514 dopoldne, popoldne na nalogi. Milena Žibert, Cesta oktoberskih žrtev 28. Šentjernej. (1270-MV-12)

RENAULT 18 prodam. Tel. 22-078. Slavka Gruma 54, Novo mesto. (1271-MV-12)

Z 101 GTL, letnik 1986, prodam. Slavko Vidmar, Dolenja vas 18, Otočec. (1262-MV-12)

LADO RIVO 1500, letnik 1988, prodam. Tel. (0608) 79-182. (P12-56MO)

JETTO, letnik 1987-junij, bele barve, dodatno opremljeno, ugodno prodam. Tel. (0608) 33-610 zvečer, po 19. uri. (P12-57MO)

GOLF JX DIESEL, januar 1986, 36.000 km, temno rdeč, garažiran, pozimi nevožen, prodam. Tel. (061) 322-925. (1219-MV-12)

R 4 GTL, letnik 1982, ugodno prodam. Jože Stopar, Dolce 11, Kostanjevica na Krki. (P12-66MO)

JUGO 45, letnik 1986, prodam. Tel. popoldne (068) 24-651. (P12-110-MV)

FIAT 750, letnik 1976, obnovljen, prodam. Mira Petrov, Arnowo selo 45, 68253 Artiče. (P12-69MO)

JUGO 45 L, letnik 1986, 37.000 km, garažiran, rumene barve, prodam. Tel. (0608) 66-192. (P12-83 MO)

Z 101 GTL 55, letnik 1986, prevoženih 30.000 km, prodam. Tel. (068) 47-237. (1275-MV-12)

JUGO 55 koral, letnik 1989, prodam ali menjam 126 P, letnik 1978, dobro ohranjen. Tel. 85-406. (1276-MV-12)

Z 101 GT 55, decembur 1983, prodam. Gor, Kamence 1, Novo mesto. (P12-72MO)

R 4, nov, 126 P, letnik 1984, in BT 50 prodam. Tel. 28-030 ali 26-098. (1272-MV-12)

RENAULT 4 GTL, letnik 1983, lepo ohranjen, in VIDEOREKORDER Goldstar prodam. Tel. (0608) 62-547. (1279-MV-12)

126 P, letnik 1984, prodam. Tel. 86-179. (1267-MV-12)

KARAMBOLIRAN ZASTAVO

750 prodam. Alojz Blatnik, Pot na Gorjanice 9 c, Novo mesto. (1267-MV-12)

Z 101, letnik 1978, ugodno prodam. Tel. 65-198. (P12-61MO)

Z 750, letnik 1977, neregistrirano, prodam za 50 SM. Kupim: cross 125, letnik 1982; 1983, 1984. Toni Gregorič, Strelec 9, Šmarješke Toplice. (P12-62 MO)

GOLF JL, november 1980, prodam. Toni Ravnikar, Krška vas 12, Krška vas. (P12-63 MO)

126 P, letnik 1978, obnovljen in registriran, ugodno prodam. Prodam tudi TAM 6500, letnik 1970, v voznom stanju. Tel. (0608) 82-101. (P12-64 MO)

Z 750, letnik 1985, prodam. Tel. 51-266 do 12. 10. ure. (1237-MV-12)

Z 101 GTL, letnik 1986, prodam. Tel. 20-411. (1237-MV-12)

OPEL KADET 16.5D, letnik 1984, in klavirsko harmoniko Veltmeister (120

basov) prodam. Tel. 85-903. (1235-MV-12)

KARAMBOLIRAN F 126 P in kralje, brejo 7 mesecev, staro 6 let, prodam. Erste, Polhovica 3, Šentjernej. (1234-MV-12)

R 4 TL, letnik 1978, obnovljen, prodam za 10 M. Prodam tudi gume z obroči za golf (165 x 13). Tel. 24-109 od 14. ure dalje. (P12-42 MO)

JUGO 45 AX, november 1987, prodam. Tel. (0608) 22-087. (P12-43 MO)

126 P, letnik 1978 in novega, prodam. Marjan Papež, Most 2, Mokronog. (P12-44 MO)

Z 128, december 1985, ohranjen, prodam. Tel. (0608) 69-332. (P12-45 MO)

R 4, november 1982, prevoženih 48.000 km, prodam. Tel. (0608) 69-222. (P12-46 MO)

Z 128, decembur 1985, ohranjen, prodam. Tel. (0608) 69-332. (P12-45 MO)

JUGO 45 AX, november 1987, prodam. Tel. (0608) 22-087. (P12-43 MO)

126 P, letnik 1978 in novega, prodam. Marjan Papež, Most 2, Mokronog. (P12-44 MO)

Z 128, decembur 1985, ohranjen, prodam. Tel. (0608) 69-332. (P12-45 MO)

R 4, november 1982, prevoženih 48.000 km, prodam. Tel. (0608) 69-222. (P12-46 MO)

Z 128, decembur 1985, ohranjen, prodam. Tel. (0608) 69-332. (P12-45 MO)

JUGO 45 AX, letnik 1987 prodam. Tel. (0608) 22-087. (P12-43 MO)

126 P, letnik 1978 in novega, prodam. Marjan Papež, Most 2, Mokronog. (P12-44 MO)

Z 128, decembur 1985, ohranjen, prodam. Tel. (0608) 69-332. (P12-45 MO)

R 4, november 1982, prevoženih 48.000 km, prodam. Tel. (0608) 69-222. (P12-46 MO)

Z 128, decembur 1985, ohranjen, prodam. Tel. (0608) 69-332. (P12-45 MO)

JUGO 45 AX, letnik 1987 prodam. Tel. (0608) 22-087. (P12-43 MO)

126 P, letnik 1978 in novega, prodam. Marjan Papež, Most 2, Mokronog. (P12-44 MO)

Z 128, decembur 1985, ohranjen, prodam. Tel. (0608) 69-332. (P12-45 MO)

R 4, november 1982, prevoženih 48.000 km, prodam. Tel. (0608) 69-222. (P12-46 MO)

Z 128, decembur 1985, ohranjen, prodam. Tel. (0608) 69-332. (P12-45 MO)

JUGO 45 AX, letnik 1987 prodam. Tel. (0608) 22-087. (P12-43 MO)

126 P, letnik 1978 in novega, prodam. Marjan Papež, Most 2, Mokronog. (P12-44 MO)

Z 128, decembur 1985, ohranjen, prodam. Tel. (0608) 69-332. (P12-45 MO)

R 4, november 1982, prevoženih 48.000 km, prodam. Tel. (0608) 69-222. (P12-46 MO)

Z 128, decembur 1985, ohranjen, prodam. Tel. (0608) 69-332. (P12-45 MO)

JUGO 45 AX, letnik 1987 prodam. Tel. (0608) 22-087. (P12-43 MO)

126 P, letnik 1978 in novega, prodam. Marjan Papež, Most 2, Mokronog. (P12-44 MO)

Z 128, decembur 1985, ohranjen, prodam. Tel. (0608) 69-332. (P12-45 MO)

R 4, november 1982, prevoženih 48.000 km, prodam. Tel. (0608) 69-222. (P12-46 MO)

Z 128, decembur 1985, ohranjen, prodam. Tel. (0608) 69-332. (P12-45 MO)

JUGO 45 AX, letnik 1987 prodam. Tel. (0608) 22-087. (P12-43 MO)

126 P, letnik 1978 in novega, prodam. Marjan Papež, Most 2, Mokronog. (P12-44 MO)

Z 128, decembur 1985, ohranjen, prodam. Tel. (0608) 69-332. (P12-45 MO)

R 4, november 1982, prevoženih 48.000 km

VIKEND pri Kostanjevici na Krki
prodam. Voda, elektrika in garaža v hiši.
(061) 441-728. (P12-6MO)

NOVEJO HIŠO na Pokleku nad
prodam. Tel. (0608) 82-475.
(P12-9MO)

VINOGRAD v Novi Gori prodam.
teglo Pust, Nova Gora 8, Krško.
(P12-10MO)

NAJEM dam starješo hišo z nekaj
čimelj v Drenovcu, Leskovec pri Krškem.
(061) 994975147727. (P11-PO-12)

preklici

JANEZ in MILAN PLEŠKO, Ob
Težki vodi 14, Novo mesto, prepoveduje
v ANI BUCAR, Gor. Sušice 34, Uršna
sela, pašo kokoši po našem vinogradu ne
glede na letni čas. Če preklica ne bo upoštevana,
jo bova sodno preganjala. (1172-
PK-12)

VIKTOR ŽURMAN, Tavčarjeva 3 b,
Jesenice na Gorenjskem, in ostali lastniki
prepovedujemo vsako uporabo njive v
Mihovem (Dolge njive). To je zadnje
opozorilo Martinu Zagorcu, Gornje Vrhpolje 58, sicer ga bomo sodno preganjali.
(1163-PK-12)

FRANC VEBLE, Gaberje 50, Dobova,
prepovedujem Petru in Ljubomirju
BUKOVINSKI uporabo parcele št. 293/4,
k. o. Gaberje. V nasprotjem primeru ju
bom sodno preganjati. (ček-PK-12)

obvestila

OBVEŠČAM stranke, da bom 7. aprila
prodajal 3 tedne stare bele piščance.
Rjave jarkice bodo v prodaji 28. aprila.
Jože Jeršin, Rače selo, Trebnje, tel. 44-
389. (P12-87MO)

IZDELUJEM vrtne mize in klopi. In
formacije zvečer na tel. 85-401. (1251-
OB-12)

STUDIO MS snema za vas najnovješo
disco glasbo. Miro Dežan, Prečna 88, No
vo mesto, tel. 22-690 ali 24-238. (P12-
18MO)

IZDELUJEM žetone za biljarde
in avtomate. Tel. (041) 412-297.
(P12-109MO)

ZAHVALA

Družina VIDMAR iz Zbur se zahvaljuje
gašilcem PGD ter poklicni enti iz
Novega mesta za poživovalno delo ob
elementarni nesreči. POSEBNA ZAHVALA
VSEM VAŠČANOM, prebivalcem
sosednjih vasi, prijateljem, sorodnikom in
sodelavcem za pomoč v težkih trenutkih.
(1246-ZA-12)

PODJETJE ZA PTT PROMET LJUBLJANA

zaposli

KV kuharja

za delo v počitniškem domu v
Strunjanu v času od 15. junija
do 31. julija 1989.

Prijave pošljite v osmih dneh
po objavi na naslov:
Podjetje za ptt promet Ljubljana,
DS SSS, kadrovska služba, Ljubljana,
Cigaletova 15, 142/12

Trpljenje si prestal,
v grobu boš zdaj mirno spal.
Nikdar te ne bomo pozabili,
ker smo te zares ljubili.

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je za vedno zapustil
naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

FRANC KOLENC

iz Jablana pri Mirni Peči

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega očeta se iskreno zahvaljuje
mo za izrečeno sožalje vsem sorodnikom, prijateljem, dobrim vaščanom
in znancem, ki ste v najtežjih trenutkih sočustovali z nami, nam
pomagali, darovali vence in cvetje in tako velikem številu pospremili
pokojnega na njegovi zadnji poti. Toplo se zahvaljujemo dr. Kresetovi
in patronačni sestri Slavki za obiske na domu, kolektivom DO Cestno
podjetje, Novoteks-Konfencija I., Intereuropa, Kremen in govorniku
Francu Udroču za ganljive besede ob odprttem grobu. Najlepša hvala
gospodu župniku za lepo opravljeni obred in peskemu zboru Ruperč
Vrh za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: vsi njegovi

Skrb, delo in trpljenje –
tvoje je bilo življenje.

ZAHVALA

V 58. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

ŠTEFAN ŽUPANČIČ

z Jame 30, Dvor

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem, sosedom in sovačanom, ki ste
nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in denarno pomoč ter se tako
številno in spoštljivo poslovili od pokojnika. Posebej se zahvaljujemo Onkološkemu inštitutu v Ljubljani,
pljučnemu oddelku v Novem mestu za lajšanje bolečin, Društvu upokojencev Dvor, ZRVS Žužemberk,
Novoles-tozd TSP in tozd TPD Straža za podarjena vanca ter sodelavcem za denarno pomoč. Žagi Soteska
za podarjeni venec, tov. Mirku Reparju pa za poslovilne besede. Iskrena hvala dr. Kocutarju iz Žužemberka
za zdravljenje, pevcem za zapete žalostinke in g. župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena
hvala!

Žaluoči: žena Cinka, hčerka Andrejka in hčerka Štefka z družino

SERVIS ZAMRZOVALNIKOV!

Po več letih delovanja smo ugotovili,
da je izolacija v vašem zamrzovalniku
dotrajana. Prične puščati, od zunaj ledeni
in rosi. Mi vam jo obnovimo pa
še garancijo dobiti. Prihranite 50%
električne. Trajnost podaljšamo za 7
do 10 let. Kilometrine ne zaračunavamo!

Cenik storitev:

345 l — 450.000 din
300 l — 450.000 din
220 l — 395.000 din
410 l — 370.000 din
310 l — 340.000 din
210 l — 315.000 din
345 l (z dodatno steno) — 500.000 din
220 l — 450.000 din

Tel. (062) 305-150 ali 413-606. Se
priporočamo! Viktor Pajek. (P11-
MO)

NESNICE, mlade jarkice pasme
hisex, rjave, iz kooperativske reje,
navajene na domačo hrano (opravljena
vsa potrebna cepljenja), proda
jamo po dnevni cenah. Naročila
sprejemata in daje vse informacije Jože
PRÓSENIK, Bratov Gerjevič, 32,
Dobova, tel. (0608) 67-607. (P11-
45MO)

SERVISIRAM vse vrste gospo
dinjskih aparativ in šivalnih strojev.
Željko NOVAK, Naselje NE 6,
Krško, tel. 31-918. (P12-15MO)

ZAHVALA

Dotpel je naš dragi

TASSO HAMDO

iz Šentruperta 5

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, posebno Te
reziji Prah za nesebično pomoč, TOZD UVP Novo mesto, OOZK
Mirna Peč, sodelavcem Splošne bolnice Novo mesto, in pljučnemu od
delku ter osebju Zdravstvenega doma Trebnje za dolgotrajno zdravlje
nje. Iskrena zahvala vsem za izrečeno sožalje in za spremstvo pokojnega
na njegovih zadnjih potih.

Žaluoči: žena Veronika, Ema z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 76. letu nas je zapustila naša mama, stara
mama, prababica, sestra in teta

ANGELCA RETELJ

iz Dol. Dobrave 3 pri Trebnjem

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem,
vaščanom ter kolektivu DO TRIMO Trebnje za podarjene vence in
izrečeno sožalje. Najlepše se zahvaljujemo gospodu župniku za opravljeni
obred, pevcem za zapete žalostinke ter vsem, ki ste pokojno v tako
velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žaluoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 75. letu nas je zapustila draga žena, ma
ma, babica, prababica, sestra in teta

JULIJANA ZUPANČIČ

iz Rumanje vasi 6

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in
znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in izrekli sožalje,
ter jo v velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala
zdravstvenemu osebju bolnice v Novem mestu ter pevcem in gospod
župniku za opravljeni obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ko zvonček iz zemlje priklije,
spomlad veselo oznanjuje.
A v srčih naših veselja ni,
ker tete, ljuba Rezka, že leta med nami ni.
Zaman te iščejo oči,
zaman te kličemo: »Mamica, kje si?«

V SPOMIN

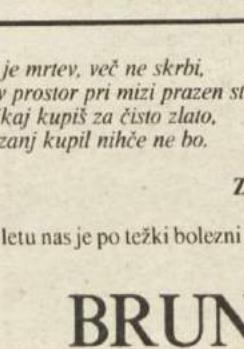
21. marca so minila tri žalostna leta, od kar
smo izgubili našo dragu mamico

REZKO BEKTAŠEVIĆ

iz Semiča 73

Hvala vsem, ki se je spominjate.

Žaluoči: mož z otroki in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 29. letu nas je po težki bolezni globoko užaloščene zapustil naš dragi sin, mož,
očka in brat

BRUNO POVŠE

iz Preleja pri Šentrupertu

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih
trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in denarno pomoč ter tako velikem številu
spremili pokojnika na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Sternu in osebju bolnice Golnik, dr. Munkovi za
nesebično pomoč, tov. Kramarju za ganljive besede slovesa, sodelavcem in sodelavkam IMV Mirna, 2.b
razreda OŠ Šentrupert, družini Medved iz Preleja ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žaluoči: žena Bernarda, hčerke Maja, Helena in Bruna, mama in ata, brat Filip z družino in vsi, ki so ga
imeli radi

Portret tega tedna

BOJAN VOLK

pomagat kmetom, da je dobil kos domačega kruha in klobaso. Vsa ta dolga leta, kjer marsikdaj ni šlo brez težav, so ga urdila, poklic mu je prešel v kri. Danes je v mislih v službi 24 ur na dan, kajti stanejo nad postajo, in četudi noče slišati vlaka, 'ga' si sliši. In ob vsakem pisku si oddahne: zopet je kompozicija brez zapletov speljana s postajališča.

Črnomaljska postaja je v Železniškem gospodarstvu Ljubljana med večimi, saj odpelje z njo vsak dan 60 do 80 tovornih vagonov. Vsekakor preveč, da bi vsa potrebna dela lahko opravil en sam šef. Toda Volk stisne zobe, in ko je potreben, postane tudi tajnik, blagajnik, materialni knjigovodja. Žrtvuje svoj prosti čas, sobote, nedelje. »Tisti, ki me bo prihodnji mesec nasledil, že sedaj trepetata, kako bo vse to zmogel,« pravi. »Tovariš Tito je dejal, da je železnica 6. armada, in tega se držim. S samoupravljanjem se je zelo poslabšala disciplina, zato zahtevam pri svojih delavcih starojugoslovansko železničarsko disciplino. Ko pridevam v službo, mi morajo železničarji poročati, «je na videz strog Bojan, ki pa v resnici ni nikakršen diktator in se je vedno pripravljen pogovoriti z zaposlenimi. Toda ker mu je delo v veselje, želi, da bi ga z veseljem, ne z odprom, opravljali tudi njegovi podrejeni.«

Vedno strpen, skromen in poštovan pa se črnomaljski šef postaje nikakor ne more spriznjati z balkansko kulturo poinikov, ki uničujejo vse, kar juri pride pod roke, pa naj bo na vlaku ali postaji. »Po osem rok toaletnega papirja damo na stranišče vsak dan in 400 majhnih mil na mesec. Sproti vse pokrajejo. Celo pepeleški iz čakanice, pipa in stranična školjka so 'dobili noge', in to ob belem dnevu. Potnikom zaračunavamo pri nakupu vozovnice tudi postajne storitve in kaj jim ob takšnem barbarskem početju nekaterih na postaji sploh še lahko nudimo?« se sprašuje Bojan Volk, ki pa je kljub vsemu v svoji sveti preproščini še vedno prepričan, da ima stranka vedno prav.

M. BEZEK-JAKŠE

Železničarji so v povojnih letih sicer imeli »težke« karte, torej so nanje dobili nekoliko več kot drugi. Toda ker si je hotel še izboljšati življenje, je Bojan, čeprav mestni otrok, Novomeščan, hodil

Bo Kolpa postala mlakuža?

To se lahko kmalu zgodi, pravi Niko Prokšelj

UČAKOVCI PRI VINICI — Pri Prokšlejih v Učakovih se že nekaj stoljetij vrtijo mlinška kolesa. Toda vode, ki bi jih poganjala, je vse manj in pred dvema letoma so morali mlín urediti tudi na elektriko. Lahko pa bi še vedno uporabljali le vodno energijo, če se ne bi začel jez rušiti, s tem pa padati tudi gladinova vode za njim.

»Včasih smo jez, ki je dolg okrog 100 metrov, popravljali sami, na svoje stroške. Potem sem enkrat dobil pomoč, 100 vrč cementa in kamen. Toda Kolpa neprestano najeda jez, jaz pa popravila zaradi velikih stroškov ne zmorem več. Iz krajevne skupnosti so sicer poslali pršnjo za pomoč na območno vodno skupnost pa na vodno gospodarstvo, a po dobrem letu še ni nikakršnega odgovora. Ko se bo jez do kraja podrl, bo pomoč prepovrat. Takrat ga ne bo mogel ničče več popraviti. Samo na delu Kolpe, ki obliva našo krajevno skupnost, je bilo včasih 16 jezov in ob njih seveda mlini. Kaj pa je danes? Že skoraj vse je uničil zob časa in človeška malomarnost,« pravi zgoverni Niko Prokšelj, upokojenec s popoldansko mlinarsko obrto.

Niko Prokšelj

»Saj bi že vse skupaj zaprl, a mi ne dasta srce in vest. Predolgo je že mlin prihiš, da bi bilo moč čez noč pozabiti nanj. Veliko me je do tega, da bi jez popravili, zlasti še, ker imam sina, ki sedaj dela na žagi, a bi bil pripravljen naslediti me tudi v mlinu. Veliko sem pripravljen sam prispetati, čisto vsega pa tudi ne.

Slovenija
Moja dežela.

STOPNICE OBNAVLJALO — Delavci krškega Agrokombinata v teh dneh obnavljajo stopnice pri mavzoleju Anastazija Gruna, z deli pa bodo končali v mesecu dni. (Foto: J. Simčič)

Rudi Kuhar: Z deli pri obnovi mavzoleja bi morali končati že lani, a se je kasnejše izkazalo, da je potreben temeljitejši poseg.

TEČAJ ZA MANEKENE

NOVO MESTO — Vsi mladi, dekleta in fantje, ki želijo postati maneken ali fotomodel, imajo novo priložnost. V novomeškem domu JLA bo namreč v nedeljo, 2. aprila, ob 14. uri avdicija za tečaj manekenstva, ki jo organizira manekenska sekacija doma JLA Novo mesto.

zmoren. In ne nazadnje: mar ni tudi v interesu družbe, da jezovi ne propadajo in da ne postane Kolpa velika mlakuža?« se sprašuje Prokšelj.

M. B.-J.

POSNELI SO PRVO SKLADBO — Fantje Proteusa, »garažnega« ansambla iz Jerebove ulice v Novem mestu, vadijo leto dni, a ne zaman. Za njimi je prvi večji uspeh: na tekmovanju slovenskih šolskih ansamblov v Postojni so zasedli drugo mesto, njihov pevec Borut Tiran pa je bil proglašen za najboljšega pevca tega srečanja. Ansambel Proteus pogosto vabijo na šolske plese, radi pa ga poslušajo tudi starejši prebivalci Novega mesta, posebno v krajevni skupnosti Center. Vsi člani ansambla so obiskovali nizko glasbeno šolo. Alan Vitez igra ritem kitaro, Tomaž Koncilja bas, Borut Tiran vodi ansambel, pojne in igra solo kitaro, Simon Žužek igra bobne, Boštjan Kovačič pa klavijature. Štirje so že srednješolci, le bobnar je iz 8. razreda O. Š. Katja Rupena. Pred dnevi so v studiu Jožeta Dobovška posneli svojo prvo skladbo, pesem Sabino, za katero je besedilo napisal Boštjan Kovačič, Borut Tiran pa jo je uglašbil. (Foto: J. Pavlin)

kozerija

STA S STRICEM V ISTI PARTIJ?

Malega je popadla mrzlica posavljanja vprašanj.

- Aje, si ti v partiji?
- Že petindvajset let.
- A je v partiji tudi stric Komolčič?
- Je. Videvava se na sestankih.
- Našemu avtomobilu se reče yugo, kajne?
- Prav imaaš, Mali.
- Stric Komolčič pa ima mercedes.
- Nisi se zmotil.

Grünov mavzolej še obnavljajo

Zunanja dela končana v mesecu dni — Po lanskih cenah 160 milijonov din

LESKOVEC — Mavzolej pri turnski graščini v Leskovcu, v katerem je pokopan pesnik in politik Anastasius Grün, gojenec dr. Franceta Prešerina v Klinkovströmovem zavodu na Dunaju, je bil še pred dvema letoma v zelo slabem stanju. Zato so se konec leta 1987 začela na njem obnovitvena dela, ki naj bi bila končana konec lanskega. Toda strokovnjaki Ljubljanskega regionalnega zavoda za varstvo narav-

ne in kulturne dediščine so odkrili, da bodo potreba obsežnejša dela, kot so načrtovali. V mavzoleju so zato lotili obnove kanalizacije in tlakov, načrtujejo, da bodo sanirali tudi baročno krsto itd. Sedaj pa v okolici mavzoleja potekajo zunanja dela, ki jih opravlja posebna gradbena skupina krškega Agrokombinata, ki si je tovrstne izkušnje pridobila pri obnovi kostanjeviškega gradu. Vodja te gradbene skupine Rudi Kuhar je povedal, da bodo dela okoli mavzoleja trajala še okoli mesec dni. Stopnica in ograjo okoli mavzoleja je namreč treba v celoti prestaviti, pa tudi znotraj so obnovili vse tlake. Sicer pa je okolica mavzoleja sedaj očiščena, do njega se speljana tudi pot, skratka, zunanjega podoba mavzoleja je že sedaj precej bolj spodbudna, kot je bila pred letom dni. Seveda obnovitvena dela ne bodo poceni, saj bodo po lanskih cenah

veljala 160 milijonov dinarjev, strošanjo pa si delita republiška in krška kulturna skupnost.

Zlata Krne: »Ti dinarji bodo naglo skopneli!«

Zlatina sreča

Sevnčanki poltretja milijarda na »3 x 3«

SEVNICA — »Mlajša hči Katja je po televiziji spremjal žrebanje 10. kola 3 x 3. Izpisovala je številke in preverjala, kaj je na 4 karticah, ki smo jih kupili za to kolo. Ko je sprva rekla, da mam 2 pravilni koloni, sem dejala: Sper bo dobil nekdo, ki ima že dovolj vsega! Načrila sem jih, naj se enkrat dobro pogleda, in ko je zavpila: »Mami, saj imamo vse tri kolone!« sprva sploh nisem mogla verjeti.«

Tako obudi spomin na srečni dogodek v družinskem krogu 37. letnega uslužbenika agencije Beogradske banke v Sevnici Zlate Krne. Na pogovor ni pristala zlahka, če kaže mi pa bo takaj popularnost, res pa da nimam kaj skrivati. »Le, če se da brez slike!« je pripomnila, pa smo jo le pregovorili, da bomo nadredili vse tako, da bodo naši bralci spoznali Sevnčanko, ki je na 3 x 3 zadela doslej največji dobitek: natančno 25.951.340 din.

Kašnega pretiranega veselja novečena milijarderka Zlata ni občutila, vsakakor pa bo denar še kako dobrodošel.

P. P.

Butalska meja na Kolpi

Gre za mejo med ribiškimi organizacijami, ki pa je ne ribiči ne ribe ne spoštujejo kaj posebno

KOČEVJE — Po veljavnih predpisih gospodarstvo v Kolpu in pritoki ribiške organizacije, in sicer slovenske po slovenskem bregu Kolpe in Črbanke do polovice obrež reke, na hrvaškem pa hrvaške, prav tako do polovice obrež reke. Slovenski in hrvaški ribiči so seveda ugotovili, da je taka meja butalska, saj bi na enem bregu ribe lahko vlagali, na drugem pa lovili, zato so ribiči z območja občini Kočevje, Čabar in Delnice ustavili poseben odbor, ki skrbi za gospodarjenje s Kolpo, seveda pa lahko ribiči vseh treh ribiških družin love ribe na obrežih.

Tako so ribiči prvo »butalčino« odpravili. Žal pa ni edina. Del Kolpe od Zage do Dola, samo slovenska polovica, je s posebnim republiškim predpis-

om izvzet iz gospodarjenja ribiške družine Kočevje in dodeljen Zavodu za ribištvo, in sicer za posebne namene gojitev rib itd. Tudi če bi Zavod na tem delu na svojem bregu oz. svoji polovici Kolpe gojil ribe, bi se splavale seveda na delu na desni, hrvaški breg (za katerega slovenski predpis ne velja) in bi jih tam ribiči lahko lovili. Kočevski ribiči pričakujejo, da bo že v kratkem ta predpis odpravljen in da gospodarjenje s tem delom Kolpe sporazumno in v zadovoljstvo vseh ribiških organizacij rešeno.

J. P.

TOP LESTVICA DOLENJSKEGA LISTA

Top lestvico sestavljajo v uredništvu radia Glas Ljubljane in televizija ljubljanske televizije. Po valovih Studio D jo lahko slišite vsako soboto ob 11. uri, preberete pa vsak četrtek v Dolenjskem listu.

1. (3) Dirty boulevard — LOU REED
2. (5) After the war — GARY MOORE
3. (6) The living years — MIKE & THE MECHANICS
4. (1) It's only love — SIMPLY RED
5. (8) Moja punca ima črno muco — JANIS KAVČIČ & JE BENT
6. (2) The mercy seat — NICK CAVE & THE BAND SEEDS
7. (9) What I am — E. BRICKELL & NEW BOHEMIANS
8. (—) Krug sreče — EKATERINA VELIKA
9. (—) Paradise city — GUN AND ROSES
10. (4) La pistola y la corazon — LOS LOBOS

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je nagrado Studia D ta teden dodelil MARTINI KAUMENARIČ Žmarjeta pri Litiji. Lestvica pa je takšna:

1. (3) Lep spomin — DOLENJCI
2. (4) Vračam se — COF
3. (6) Srečujmo se! — MEDILJSKI ODMEVI
4. (3) Ob Krki zeleni — ANSAMBL I. PUGLJA
5. (2) Ni ti mar — ANSAMBL L. SLAKA
5. (4) Ko se vrneš — ANSAMBL I. RUPARJA
6. (7) Stisni se k meni — FANTJE Z VSEH VETROV
8. (—) Fotograf — RŽ
9. (8) Pesem za vaju — LOJTRCA
10. (—) Pesem zate — DOBRI PRIJATELJI

Predlog za prihodnji teden: Vince rumeno, čisto in sladko — ANSAMBL MILČETA STEGUJA.

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošiljajte na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

- Slišal sem: na Krku.
 — Ne, na Rabu.
 — Prav, pa na Rabu.
 — Čigavo pa je naše stanovanje?
 — Družbeno.
 — Torej ni naše?
 — Ne, ni. Z mamo zaslужiva premalo, da bi ga kupila.
 — Veš kaj, ate?
 — Reci.
 — Zdi se mi, da vidya s stricem Komolčičem nista v isti parti.
 — Toni Gašperić

kozerija

STA S STRICEM V ISTI PARTIJ?

Malega je popadla mrzlica posavljanja vprašanj.

- Aje, si ti v partiji?
- Že petindvajset let.
- A je v partiji tudi stric Komolčič?
- Je. Videvava se na sestankih.
- Našemu avtomobilu se reče yugo, kajne?
- Prav imaaš, Mali.
- Stric Komolčič pa ima mercedes.
- Nisi se zmotil.

— So mitingi pritisk, izsiljeva-